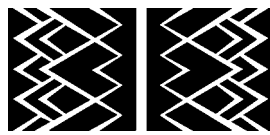

RIIGIKOGU
AASTARAAMAT
2007/2008

**Riigikogu aastaraamat
2007/2008**

Aastaraamat koondab perioodi
27. märts 2007 – 7. september 2008
ning on valminud Riigikogu Kantselei ja
Eesti Rahvusraamatukogu koostöona

Koostanud *Piret Viljamaa*

Toimetanud *Rita Hillermaa*

Keeleliselt toimetanud *Inna Saaret* ja *Gerli Eero*

Kujundanud ja küljendanud *Rein Seppius*

Fotod: Riigikogu Kantselei, Malev Toom, Postimees/Scanpix, Arno Saar/Õhtuleht

ISSN 1736-776X

Trükk: Printon

Autoriõigus – Riigikogu Kantselei 2008, Eesti Rahvusraamatukogu 2008

Esimene aastaraamat

Hoiate käes Riigikogu Kantselei ja Rahvusraamatukogu koostööna valminud esimest Riigikogu aastaraamatut. Raamat sisaldab mitmekülgset informatsiooni, statistikat ja kroonikat alates märtsist 2007 kuni septembrini 2008 ehk siis XI koosseisu esimese parlamendiaasta kohta.

Kuid mitte ainult seda. Nii nagu Riigikogu tegevus ei mahu juba ammu ainult Toompea seinte vahele, ei mahu ühte korralikku aastaraamatusse ka ainult õigusloomet puudutav kuiv statistika. Riigikogu hingab ühiskonnaga ühes rütmis ning parlament tegutseb lisaks tööle istungisaalis, komisjonides ja fraktsioonides veel paljudes valdkondades.

Riigikogu muutub ajas. Juba selle koosseisu valimised olid muutusi tootavad, sest esimest korda said valijad oma poliitilise eelistuse vormistada tööl või kodus arvuti taga ehk siis elektroonilise hääletamise võimalust kasutades. On hea meel, et seda tänapäevast moodust tarvitas üle 30 000 inimese.

Ka Riigikogu ise muutub järjest nüüdisaegsemaks ning pakub avalikkusele veelgi enam infot elektrooniliselt. Riigikogu e-parlamendi töörühm pakkus välja variandid, milline võiks olla Riigikogu liikme e-töölaud ning kuidas toimuks majasisene elektrooniline asjaajamine. Komisjonide atraktiivsemad koduleheküljed ning veelgi lihtsam võimalus suhelda Riigikoguga veebi vahendusel loovad head eeldused kodanikuühiskonna ja parlamendi vahel püsiva silla loomiseks.

Lisaks on praegune koosseis taas käsile võtnud parlamendi olemuse põhjalikuma läbitöötamise. Osaliselt ka tänu avalikkusele ja ajakirjandusele, kes 2008. aasta alguses tõstsid teravalt üles parlamendiliikmete palga ning kuluhüvitiste teema, on Riigikogus loodud töökorralduse töörühm, mis lahkab parlamenditöö olemust laiemalt. Kavas on muuta infotund aktuaalsemaks, igas infotunnis vastamas ka peaminister. Fraktsioonidele antakse võimalus algatada arutelusid täiskogus. Töörühmal on plaanis käsitleda komisjonide arvu, parlamendi tööaega, raportite süsteemi ning kõrgemate riigiametnike palgasüsteemi puudutavaid küsimusi.

Aga mõeldakse veelgi laiemalt. Parlamendi roll on muutumas: õigusloome vähenemise tendentsi kõrval leiab Riigikogu end üha enam teostamas järelevalvet täitevvõimu üle nii istungisaalis kui ka komisjonides, sagedamini arutlemas ühiskonna kitsaskohtade üle.

Nüüd on rohkem aega tulevikulahendusi sügavuti vaagida. Seetõttu on ekslik arvata, et Riigikogu liikme töö on ainult saalis nupule vajutamine ja valijatega kohtumine ning selle eest kõrge palga ja kuluhüvitiste saamine.

Täna on parlamendi liikme üheks tähtsamaks ülesandeks üha enam osaleda avalikes aruteludes ja diskussioonides. Mõelda koos ühiskonnaga selle arengu üle ning aidata nõnda seda kujundada. Astuda rahvaga dialoogi ja kui vaja, ka diskussiooni. Lisavõimalusi selleks pakub parlamendi äsjavalminud konverentsisaal. Esimesed seal peetud seminarid ja kõnekoosolekud on näidanud, et moodne konverentsisaal on mõttevahetuseks igati sobiv.

Uusi tööruume on teisiigi. Kuusteist aastat pärast seda, kui taasiseseisvunud Eesti parlament kokku tuli, võib öelda, et Toompea loss on lõpuks ometi meite käes. Riigikogu liikmed ja Kantselei struktuurid on saanud viimase aastaga enda käsutusse mitusada ruutmeetrit remonditud pinda. Nii mõnigi on renoveeritud ruumides ja koridorides liikudes avastanud lossi enda jaoks justkui uuesti.

Kõik need ning teisedki avastamis- ja töörõõmud ei mahu küll ühe aastaraamatu kaante vahele, kuid ammendava ülevaate praeguse Riigikogu koosseisu esimesest tööaastast leiab siit kindlasti. Lugeda saab ülevaateid valimistest, Riigikogu komisjonidest ja fraktsioonidest, riigieelarve aruteludest. Üksikasjalikult on käsitletud komisjonide osa õigusloomes, samuti parlamentaarset kontrolli. Riigikogu välissuhtluse kronoloogiale on lisatud ülevaade välissuhtluse tähtsamatest suundadest, artiklid Balti Assamblee ja NATO Parlamentaarse Assamblee tööst.

Esimene aastaraamat asendab ja täiendab Kantselei seniseid väljaandeid „Riigikogu kroonika“ ja „Riigikogu teatmik“ ning on heaks vabekokkuvõtteks kogu koosseisu haaravale statistilisele ülevaatele.

Head lugemist!

Heiki Sibul
Riigikogu Kantselei direktor

Sisukord

Esimene aastaraamat. <i>Heiki Sibul</i>	3
Riigikogu XI koosseis:	
Valimine. Juhatus. Fraktsioonid	6
Valimine	6
Riigikogu liikmete nimekiri	9
Koosseisu muudatused	10
Juhatus	11
Fraktsioonid	12
Fakte Riigikogu liikmete kohta	15
Riigikogu komisjonid ja õigusloome	16
Euroopa Liidu asjade komisjon	17
Keskkonnakomisjon	19
Kultuurikomisjon	21
Maaelukomisjon	23
Majanduskomisjon	24
Põhiseaduskomisjon	27
Rahanduskomisjon	28
Riigikaitsekomisjon	30
Sotsiaalkomisjon	31
Väliskomisjon	33
Õiguskomisjon	34
Muud komisjonid	37
Seadusandlus	39
Ülevaade riigieelarve arutelust	45
Parlamentaarne kontroll ja muu tegevus	48
Parlamentaarne kontroll	48
Arupärimised	48
Kirjalikud küsimused	50
Infotunniküsimused	51
Umbusaldushääletus	52
Muu kontrolltegevus	53
Tegevus muudes valdkondades	54
Riigikogu liikmete ühendused	58
Välissuhtlus	60
Riigikogu delegatsioonid	64
Parlamendirühmad	67
Balti Assamblee – võime õppida ajaloost	
Läänemere idakaldal. <i>Trivimi Velliste</i>	69
NATO Parlamentaarse Assamblee	
Eesti delegatsiooni tööst. <i>Kadri Simson</i>	71
Partnerlus Aafrikaga. <i>Silver Meikar</i>	72
Riigikogu ja avalikkus	74

RIIGIKOGU XI KOOSSEIS: VALIMINE JUHATUS FRAKTSIOONID

Valimine

Eesti Vabariigi põhiseadus:

§ 60. Riigikogul on sada üks liiget. Riigikogu liikmed valitakse vabadel valimistel proportsionaalsuse põhimõtte alusel. Valimised on üldised, ühetaolised ja otsesed. Hääletamine on salajane. Riigikogusse võib kandideerida iga vähemalt kahekümne ühe aastane hääleõiguslik Eesti kodanik.

Riigikogu korralised valimised toimuvad märtsikuu esimesel pühapäeval neljandal aastal, mis järgneb Riigikogu eelmiste valimiste aastale.

§ 61. Riigikogu liikmete volitused algavad valimistulemuste väljakuulutamise päevast. Samast päevast lõpevad Riigikogu eelmise koosseisu liikmete volitused. Riigikogu liige annab enne oma kohustuste täitmisele asumist ametivande jääda ustavaks Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale.

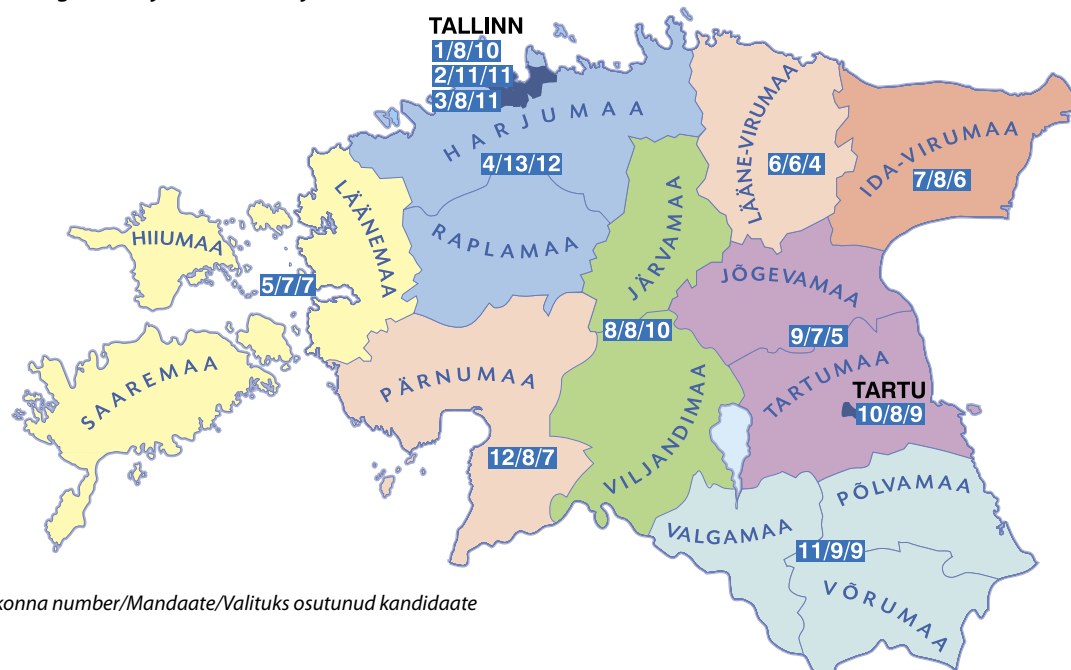

Riigikogu XI koosseisu valimine toimus 4. märtsil 2007. a. Kandidaadid olid jaotatud 12 ringkonna vahel ning iga valija sai hääletada oma elukohajärgse ringkonna kandidaatide poolt. Eelhääletamine toimus 19.-23. veebruaril maakonnakeskustes asuvates valimisjaoskondades ning 26.-28. veebruaril oma valimisjaoskonnas ja väljaspool elukohajärgset jaoskonda vähemalt ühes valimisjaoskonnas iga valla või linna kohta. Esimest korda oli Riigikogu võimalik valida ka elektrooniliselt, hääletamine toimus 26.-28. veebruarini. Elektroonilist häält oli võimalik muuta uuesti elektrooniliselt hääletades. Sellisel juhul võeti arvesse viimane hääle. Kui valija hääletas eelhääletamise päeval ka valimisjaoskonnas, siis tema elektrooniline hääle tühistati ning arvesse võeti sedeliga hääletamine. Valimispäeval elektroonilist häält muuta ega tühistada ei saanud ning hääletada sai vaid elukohajärgses jaoskonnas.

Riigikogu käis valimas 555 463 kodanikku ehk 61,9% hääleõiguslikest kodanikest, kehtetuid sedeleid oli 5250, kehtivaid sedeleid 550 213. Eelhääletanuid oli 171 518, kodus hääletas 11 030, välismaal 3479. Vabariigi Valimiskomisjoni andmeil oli e-hääletajaid kokku 30 275, neist 32 asendas e-hääle pabersedeliga, seega loeti e-hääli kokku 30 243.

Riigikokku kandideeris 975 kandidaati. 11 üles seatud erakonna nimekirjas kandideeris 968 inimest, 7 inimest kandideeris üksikkandidaadina. Kõige enam kogusid hääli Eesti Reformierakond (153 044 häält ehk 27,8%) ja Eesti Keskerakond (143 518 häält ehk 26,1%). Riigikokku saamiseks Riigikogu valimise seadusega ette nähtud 5% künnise ületas kuus erakonda - Eesti Keskerakond, Eesti Reformierakond, Eestimaa Rahvaliid, Erakond Eestimaa Rohelised, Erakond Isamaa ja Res Publica Liit ning Sotsiaaldemokraatlik Erakond.

Valimisringkonnad ja mandaatide jaotus

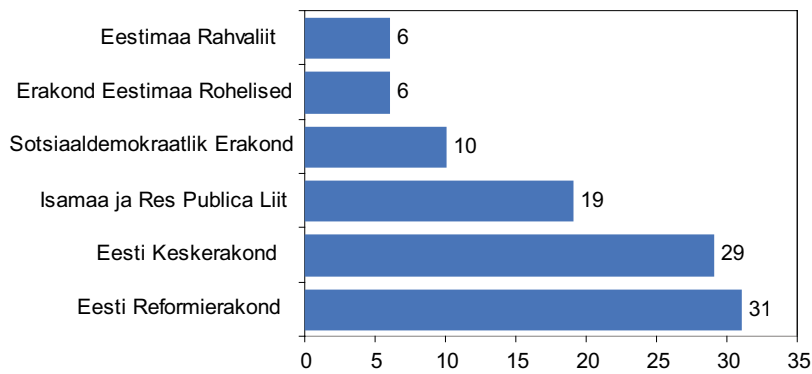
Ringkonna number/Mandaate/Valituks osutunud kandidaate

Ringkonna number ja nimetus	Mandaate	Nimekirjadesse kantud valijaid	Osavõtu %	Valituks osutunud kandidaate
1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine	8	72 714	66,3	10
2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita	11	99 299	64,8	11
3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme	8	69 664	70,8	11
4. Harju- (v.a Tallinn) ja Raplamaa	13	119 603	65,4	12
5. Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa	7	58 611	58,8	7
6. Lääne-Virumaa	6	49 561	59,0	4
7. Ida-Virumaa	8	68 582	53,0	6
8. Järva- ja Viljandimaa	8	71 965	59,2	10
9. Jõgeva- ja Tartumaa (v.a Tartu)	7	65 703	61,8	5
10. Tartu	8	71 347	62,7	9
11. Võru-, Valga- ja Põlvamaa	9	80 888	58,6	9
12. Pärnumaa	8	69 306	57,7	7
Kogu Eesti	101	897 243	61,9	101

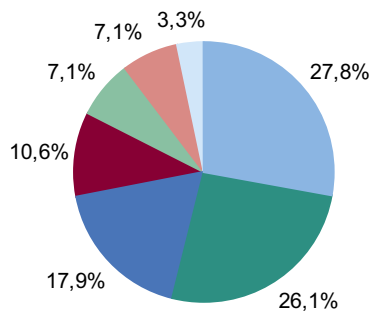
Üleriigilised valimistulemused

Valimisnimekiri	Lühend	Hääli	%	Kohtade arv
Eesti Reformierakond	RE	153 044	27,8	31
Eesti Keskerakond	K	143 518	26,1	29
Isamaa ja Res Publica Liit	IRL	98 347	17,9	19
Sotsiaaldemokraatlik Erakond	SDE	58 363	10,6	10
Erakond Eestimaa Rohelised	EER	39 279	7,1	6
Eestimaa Rahvaliid	ERL	39 215	7,1	6
Erakond Eesti Kristlikud Demokraadid	EKD	9456	1,7	0
Konstitutsioonierakond	KP	5464	1,0	0
Eesti Iseseisvuspartei	EIP	1273	0,2	0
Vene Erakond Eestis	VEE	1084	0,2	0
Eesti Vasakpartei	EVP	607	0,1	0
Üksikkandidaadid	-	563	0,1	0
Kokku		550 213	100,0	101

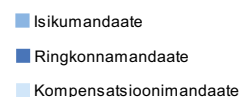
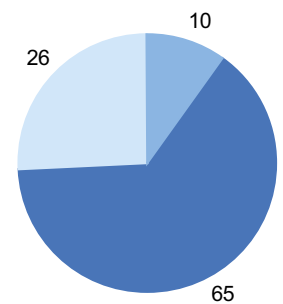
Valimistel saadud mandaatide arv valimisnimekirjade kaupa

Häälte jagunemine valimisnimekirjade kaupa

Valimistulemused mandaadiliikide kaupa

Riigikogu liikmete nimekiri

Vabariigi Valimiskomisjoni 24. märtsi 2007. a otsusega registreeriti XI Riigikogu liikmeteks (Riigikogu valimise seaduse § 74 lõike 1 alusel):

Eesti Keskerakond

1. Jaak Aab 8*/4229**/rm***
2. Enn Eesmaa 3/1420/rm
3. Eldar Efendijev 7/3751/rm
4. Helle Kalda 3/838/km
5. Valeri Korb 7/4039/rm
6. Jaan Kundla 8/496/km
7. Tiit Kuusmik 7/1631/rm
8. Kalle Laanet 12/2260/rm
9. Lauri Laasi 1/705/km
10. Heimar Lenk 11/3711/rm
11. Inara Luigas 11/1910/rm
12. Aadu Must 10/2088/rm
13. Kadri Must (alates 2008 Simson) 12/2008/rm
14. Siiri Oviir 4/3643/rm
15. Nelli Privalova 2/934/rm
16. Jüri Ratas 3/6109/rm
17. Rein Ratas 2/1463/rm
18. Mailis Reps 4/3000/rm
19. Arvo Sarapuu 8/913/km
20. Edgar Savisaar 2/18003/im
21. Vilja Savisaar 1/8531/im
22. Evelyn Sepp 2/565/km
23. Ain Seppik 5/3989/rm
24. Mihhail Stalnuhhin 7/5474/im
25. Olga Sõtnik 2/2198/rm
26. Toivo Tootsen 11/761/km
27. Marika Tuus 9/3758/rm
28. Toomas Varek 6/2890/rm
29. Vladimir Velman 1/3342/rm

Eesti Reformierakond

30. Rein Aidma 7/1303/km
31. Andrus Ansip 4/22540/im
32. Peep Aru 8/1568/km
33. Hannes Astok 10/1465/rm
34. Meelis Atonen 8/4687/rm

35. Ivi Eenmaa 11/2150/km
36. Igor Gräzin 9/3001/rm
37. Laine Jänes 10/9303/im
38. Urmas Klaas 11/3258/rm
39. Tõnis Kõiv 8/1926/rm
40. Rein Lang 1/7025/im
41. Margus Lepik 11/2176/rm
42. Jürgen Ligi 2/1656/rm
43. Väino Linde 12/2855/rm
44. Lauri Luik 5/1310/km
45. Maret Maripuu 3/3298/rm
46. Silver Meikar 10/902/rm
47. Kristen Michal 2/914/km
48. Kristiina Ojuland 6/3519/rm
49. Urmas Paet 3/8685/im
50. Kalle Palling 4/714/rm
51. Keit Pentus 2/7049/im
52. Jaanus Rahumägi 7/2144/rm
53. Mati Raidma 12/3694/rm
54. Rain Rosimannus 4/1177/rm
55. Paul-Erik Rummo 3/916/km
56. Taavi Rõivas 1/1701/rm
57. Jaak Salumets 4/597/rm
58. Imre Sooäär 5/1778/rm
59. Jaanus Tamkivi 5/3615/rm
60. Harri Ōunapuu 4/962/rm

Erakond Isamaa ja Res Publica Liit

61. Jaak Aaviksoo 1/4241/rm
62. Ene Ergma 9/3979/rm
63. Andres Herkel 1/1244/km
64. Kaia Iva 8/886/km
65. Tarmo Kõuts 5/2847/rm
66. Mart Laar 2/9237/im
67. Tõnis Lukas 10/3979/rm
68. Marko Mihkelson 4/2697/rm
69. Erki Nool 11/3178/rm

70. Mart Nutt 3/887/km
71. Juhan Parts 3/2975/rm
72. Marko Pomerants 6/3156/rm
73. Urmas Reinsalu 3/1888/km
74. Helir-Valdor Seeder 8/4089/rm
75. Peeter Tulviste 10/2424/km
76. Toomas Tõniste 2/909/rm
77. Ken-Marti Vaher 1/2313/km
78. Trivimi Velliste 12/2982/rm
79. Taavi Veskimägi 4/5790/rm

Eestimaa Rahvaliid

80. Jaanus Marrandi 8/1108/rm
81. Villu Reiljan 9/2855/rm
82. Karel Rütli 10/558/km
83. Erika Salumäe 3/576/km
84. Mai Treial 9/922/km
85. Ester Tuiksoo 11/1722/rm

Sotsiaaldemokraatlik Erakond

86. Peeter Kreitzberg 3/3606/rm
87. Sven Mikser 8/4280/rm
88. Eiki Nestor 1/2615/rm
89. Ivari Padar 11/5522/im
90. Heljo Pikhof 10/2205/rm
91. Indrek Saar 6/1855/rm
92. Katrin Saks 2/2026/rm
93. Mark Soosaar 12/1374/rm
94. Andres Tarand 5/1132/rm
95. Liina Tõnisson 4/2363/rm

Erakond Eestimaa Rohelised

96. Mart Jüssi 12/1265/km
97. Valdur Lahtvee 4/475/km
98. Aleksei Lotman 5/1316/km
99. Maret Merisaar 1/443/km
100. Marek Strandberg 4/5668/rm
101. Toomas Trapido 10/1691/km

* Valimisringkonna number: valimisringkond nr 1: Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinna ja Kristiine; nr 2: Tallinn: Kesklinna, Lashmäe ja Pirita; nr 3: Tallinn: Mustamäe ja Nõmme; nr 4: Harju- (v.a Tallinn) ja Raplamaa; nr 5: Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa; nr 6: Lääne-Virumaa; nr 7: Ida-Virumaa; nr 8: Järva- ja Viljandimaa; nr 9: Jõgeva- ja Tartumaa (v.a Tartu); nr 10: Tartu; nr 11: Võru-, Valga- ja Põlvamaa; nr 12: Pärnumaa

** Häälte arv

*** Mandaadi liik: im – isikumandaat, rm – ringkonnamandaat, km – kompensatsioonimandaat

Koosseisu muudatused

Riigikogust lahkunud (või volitused peatunud)

Jaak Aab (K) volitused peatunud kuni 05.04.2007
Andrus Ansip (RE) volitused peatunud 27.03.2007
Kalle Laanet (K) volitused peatunud kuni 05.04.2007
Rein Lang (RE) volitused peatunud 27.03.2007
Jürgen Ligi (RE) volitused peatunud kuni 05.04.2007
Urmas Paet (RE) volitused peatunud 27.03.2007
Mailis Reps (K) volitused peatunud kuni 05.04.2007
Paul-Eerik Rummo (RE) volitused peatunud kuni 05.04.2007
Edgar Savisaar (K) volitused peatunud kuni 05.04.2007
Ester Tuiksoo (ERL) volitused peatunud kuni 05.04.2007
Erika Salumäe (ERL) volitused lõppenud 02.04.2007
Jaak Aaviksoo (IRL) volitused peatunud 04.04.2007
Laine Jänes (RE) volitused peatunud 04.04.2007
Tõnis Lukas (IRL) volitused peatunud 04.04.2007
Maret Maripuu (RE) volitused peatunud 04.04.2007
Ivari Padar (SDE) volitused peatunud 04.04.2007
Juhan Parts (IRL) volitused peatunud 04.04.2007
Helir-Valdor Seeder (IRL) volitused peatunud 04.04.2007
Jaanus Tamkivi (RE) volitused peatunud 04.04.2007
Kalev Kallo (K) volitused lõppenud 05.04.2007
Mait Klaassen (RE) volitused lõppenud 05.04.2007
Ülle Rajasalu (RE) volitused lõppenud 05.04.2007
Janno Reiljan (ERL) volitused lõppenud 05.04.2007
Aivar Riisalu (K) volitused lõppenud 05.04.2007
Kersti Sarapuu (K) volitused lõppenud 05.04.2007
Margus Tammekivi (K) volitused lõppenud 05.04.2007
Urve Tiidus (RE) volitused lõppenud 05.04.2007
Edgar Savisaar (K) volitused lõppenud 09.04.2007
Siiri Oviir (K) volitused lõppenud 13.04.2007
Katrín Saks (SDE) volitused lõppenud 13.04.2007
Andres Tarand (SDE) volitused lõppenud 13.04.2007
Mihhail Stalnuhhin (K) volitused lõppenud 16.04.2007
Sulev Vare (RE) volitused lõppenud 11.04.2007
Kristen Michal (RE) volitused lõppenud 10.09.2007
Liina Tõnisson (SDE) volitused lõppenud 10.10.2007
Mait Klaassen (RE) volitused lõppenud 31.12.2007
Meelis Atonen (RE) volitused lõppenud 10.02.2008

Asemele tulnud

Kersti Sarapuu (K) asendusliige 27.03.2007
Tatjana Muravjova (RE) asendusliige 27.03.2007
Margus Tammekivi (K) asendusliige 27.03.2007
Erik Salumäe (RE) asendusliige 27.03.2007
Ülle Rajasalu (RE) asendusliige 27.03.2007
Raivo Järvi (RE) asendusliige 27.03.2007
Aivar Riisalu (K) asendusliige 27.03.2007
Mait Klaassen (RE) asendusliige 27.03.2007
Kalev Kallo (K) asendusliige 27.03.2007
Janno Reiljan (ERL) asendusliige 27.03.2007
Tarmo Mänd (ERL) asendusliige 03.04.2007
Ott Lumi (IRL) asendusliige 05.04.2007
Helmer Jõgi (RE) asendusliige 05.04.2007
Margus Tsahkna (IRL) asendusliige 05.04.2007
Hanno Pevkur (RE) asendusliige 05.04.2007
Kalvi Kõva (SDE) asendusliige 05.04.2007
Lauri Vahtre (IRL) asendusliige 05.04.2007
Tiina Oraste (IRL) asendusliige 05.04.2007
Urve Tiidus (RE) asendusliige 05.04.2007
Edgar Savisaar (K) volitused taastunud 06.04.2007
Paul-Eerik Rummo (RE) volitused taastunud 06.04.2007
Jürgen Ligi (RE) volitused taastunud 06.04.2007
Ester Tuiksoo (ERL) volitused taastunud 06.04.2007
Mailis Reps (K) volitused taastunud 06.04.2007
Jaak Aab (K) volitused taastunud 06.04.2007
Kalle Laanet (K) volitused taastunud 06.04.2007
Sulev Vare (RE) asendusliige 06.04.2007
Kalev Kallo (K) asendusliige 10.04.2007
Aivar Riisalu (K) asendusliige 14.04.2007
Hannes Rumm (SDE) asendusliige 14.04.2007
Kalev Kotkas (SDE) asendusliige 14.04.2007
Lembit Kaljuvee (K) asendusliige 17.04.2007
Ene Kaups (RE) asendusliige 12.04.2007
Mait Klaassen (RE) asendusliige 11.09.2007
Jüri Tamm (SDE) asendusliige 11.10.2007
Leino Mägi (RE) asendusliige 01.01.2008
Tõnu Juul (RE) asendusliige 11.02.2008

Juhatus

Riigikogu kodu- ja töökorra seadus:

§ 6. (1) Riigikogu esimees ja kaks aseesimeest valitakse Riigikogu uue koosseisu esimesel istungil. Edaspidi toimub korraline Riigikogu esimehe ja aseesimeeste valimine Riigikogu täiskogu töönädala viimasel istungil enne ühe aasta möödumist Riigikogu esimehe ja aseesimeeste eelmisest korralisest valimisest.

Juhatus valimised:

2. aprill 2007 ja 27. märts 2008

Esimees Ene Ergma

Esimene aseesimees Kristiina Ojuland

Teine aseesimees Jüri Ratas

Hääletustulemused:

2. aprill 2007

Esimehe valimised:

Ene Ergma: poolt 91, vastu 6, kehtetuid sedeleid 1.
Hääletamisest osa võtnud Riigikogu liikmete arv: 98.

Aseesimeeste valimised:

Kristiina Ojuland: 55 häält;
Jüri Ratas: 38 häält;
kehtetuid sedeleid 5.
Hääletamisest osa võtnud Riigikogu liikmete arv: 98.

27. märts 2008

Esimehe valimised:

Ene Ergma: poolt 83, vastu 2, kehtetuid sedeleid 8.
Hääletamisest osa võtnud Riigikogu liikmete arv: 93.

Aseesimeeste valimised:

Kristiina Ojuland: 50 häält;
Jüri Ratas: 38 häält;
kehtetuid sedeleid 3.
Hääletamisest osa võtnud Riigikogu liikmete arv: 91.

Fraktsioonid

Riigikogu kodu- ja töökorra seadus:

§ 40. Fraktsiooni moodustamine:

(1) Fraktsiooni võivad moodustada ja sellesse peavad kuuluma vähemalt viis sama erakonna kandidaatide nimekirjast valitud Riigikogu liiget. Sama erakonna kandidaatide nimekirjast valitud Riigikogu liikmed võivad moodustada ainult ühe fraktsiooni.

(2) Riigikogu liige võib kuuluda ainult ühte fraktsiooni.

(3) Fraktsioon valib oma liikmete hulgast esimehe ja aseesimehe, kes samal ajal ei või olla Riigikogu esimeheks ega aseesimeheks. Kui fraktsioonis on üle 12 liikme, on tal õigus valida ka teine aseesimees.

Eesti Keskerakonna fraktsioon (K)

Esimees
Vilja Savisaar

Aseesimees
Ain Seppik

Aseesimees
Toomas Varek

Jaak Aab*

Enn Eesmaa

Eldar Efendijev

Helle Kalda

Lembit
Kaljuvee*

Kalev Kallo*

Valeri Korb

Jaan Kundla*

Tiit Kuusmik

Kalle Laanet*

Lauri Laasi

Heimar Lenk

Inara Luigas

Aadu Must

Nelli
Privalova

Jüri Ratas

Rein Ratas

Mailis Reps*

Aivar Riisalu*

Arvo Sarapuu

Kersti
Sarapuu*

Evelyn Sepp

Kadri Simson

Mihhail
Stalnuhhin*

Olga Sõtnik

Margus
Tammekivi*

Toivo Tootsen

Marika Tuus

Vladimir
Velman

* Jaak Aab (kinnitati fraktsiooni liikmeks 10.04.2007, varem sotsiaalminister)

Lembit Kaljuvee (kinnitati fraktsiooni liikmeks 17.04.2007, asendusliige)

Kalev Kallo (volitused lõppenud 05.04.2007, asendusliige; kinnitati fraktsiooni liikmeks 10.04.2007, asendusliige)

Jaan Kundla (kuni 22.04.2008)

Kalle Laanet (kinnitati fraktsiooni liikmeks 10.04.2007, varem siseminister)

Mailis Reps (kinnitati fraktsiooni liikmeks 10.04.2007, varem haridus- ja teadusminister)

Aivar Riisalu (volitused lõppenud 05.04.2007, asendusliige; kinnitati fraktsiooni liikmeks 16.04.2007, asendusliige)

Kersti Sarapuu (volitused lõppenud 05.04.2007, asendusliige)

Mihhail Stalnuhhin (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 16.04.2007)

Margus Tammekivi (volitused lõppenud 05.04.2007, asendusliige)

Fraktsioonide esialgsed koosseisud kinnitati Riigikogu juhatuse otsusega 02.04.2007 (koos esimeeste ja aseesimeestega).

Eesti Reformierakonna fraktsioon (RE)

Esimees
Keit Pentus

Aseesimees
Rein Aidma

Aseesimees
Peep Aru

Hannes Astok

Meelis
Atonen*

Ivi Eenmaa

Igor Gräzin

Tõnu Juul*

Helmer
Jõgi*

Laine Jänes*

Raivo Järvi

Ene Kaups*

Urmas Klaas

Mait Klaassen*

Tõnis Kõiv

Margus Lepik

Jürgen Ligi*

Väino Linde

Lauri Luik

Maret
Maripuu*

Silver Meikar

Kristen
Michal*

Tatjana
Muravjova

Leino Mägi*

Kristiina
Ojula

Kalle Palling

Hanno
Pevkur*

Jaanus
Rahumägi

Mati Raidma

Ülle Rajasalu*

Rain
Rosimannus

Paul-Eerik
Rummo*

Taavi Rõivas

Jaak Salumets

Erik Salumäe

Imre Sooäär

Jaanus
Tamkivi*

Harri
Õunapuu

* Meelis Atonen (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 10.02.2008)

Tõnu Juul (kinnitati fraktsiooni liikmeks 11.02.2008, asendusliige)

Helmer Jõgi (kinnitati fraktsiooni liikmeks 05.04.2007, asendusliige)

Laine Jänes (volitused peatunud 04.04.2007, kultuuriminister)

Ene Kaups (kinnitati fraktsiooni liikmeks 16.04.2007, asendusliige)

Mait Klaassen (volitused lõppenud 05.04.2007, asendusliige; asendusliige 11.09.-31.12.2007, volitused lõppenud seoses tagasiastumisega)

Jürgen Ligi (kinnitati fraktsiooni liikmeks 09.04.2007, varem kaitseminister)

Maret Maripuu (volitused peatunud 04.04.2007, sotsiaalminister)

Kristen Michal (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 10.09.2007)

Leino Mägi (kinnitati fraktsiooni liikmeks 14.01.2008, asendusliige)

Hanno Pevkur (kinnitati fraktsiooni liikmeks 09.04.2007, asendusliige)

Ülle Rajasalu (volitused lõppenud 05.04.2007, asendusliige)

Paul-Eerik Rummo (kinnitati fraktsiooni liikmeks 09.04.2007, varem rahvastikuminister)

Jaanus Tamkivi (volitused peatunud 04.04.2007, keskkonnaminister)

Eestimaa Rahvaliidu fraktsioon (ERL)

Esimees
Karel Rütli

Aseesimees
Mai Treial

Jaanus
Marrandi

Tarmo
Mänd*

Janno
Reiljan*

Villu Reiljan

Erika
Salumäe*

Ester
Tuiskoo*

* Tarmo Mänd (kinnitati fraktsiooni liikmeks 03.04.2007, asendusliige)
Janno Reiljan (volitused lõppenud 05.04.2007, asendusliige)
Erika Salumäe (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 02.04.2007)
Ester Tuiskoo (kinnitati fraktsiooni liikmeks 09.04.2007, varem põllumajandusminister)

Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsioon (EER)

Esimees
Valdur
Lahtvee

Aseesimees
Marek
Strandberg

Mart Jüssi

Aleksei
Lotman

Maret
Merisaar

Toomas
Trapido

Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon (IRL)

Esimees
Mart Laar

Aseesimees
Andres Herkel

Aseesimees
Urmas Reinsalu

Jaak
Aaviksoo*

Ene Ergma

Kaia Iva

Tarmo Kõuts

Tõnis Lukas*

Ott Lumi*

Marko
Mihkelson

Erki Nool

Mart Nutt

Tiina Oraste*

Juhan Parts*

Marko
Pomerants

Helir-Valdor
Seeder*

Margus
Tsahkna*

Peeter Tulviste

Toomas
Tõniste

Ken-Marti
Vaher

Lauri Vahtre*

Trivimi Velliste

Taavi Veskimägi

* Jaak Aaviksoo (volitused peatunud 04.04.2007, kaitseminister)
Tõnis Lukas (volitused peatunud 04.04.2007, haridus- ja teadusminister)
Ott Lumi (kinnitati fraktsiooni liikmeks 05.04.2007, asendusliige)
Tiina Oraste (kinnitati fraktsiooni liikmeks 05.04.2007, asendusliige)
Juhan Parts (volitused peatunud 04.04.2007, majandus- ja kommunikatsiooniminister)
Helir-Valdor Seeder (volitused peatunud 04.04.2007, põllumajandusminister)
Margus Tsahkna (kinnitati fraktsiooni liikmeks 05.04.2007, asendusliige)
Lauri Vahtre (kinnitati fraktsiooni liikmeks 05.04.2007, asendusliige)

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon (SDE)

Esimees
Eiki Nestor

Aseesimees
Indrek Saar

Kalev Kotkas*

Peeter
Kreitzberg

Kalvi Kõva*

Sven Mikser

Ivari Padar*

Heljo Pikhof

Hannes
Rumm*

Mark
Soosaar

Jüri Tamm*

Liina Tõnisson*

* Kalev Kotkas (kinnitati fraktsiooni liikmeks 16.04.2007, asendusliige)
Kalvi Kõva (kinnitati fraktsiooni liikmeks 05.04.2007, asendusliige)
Ivari Padar (volitused peatunud 04.04.2007, rahandusminister)
Hannes Rumm (kinnitati fraktsiooni liikmeks 16.04.2007, asendusliige)
Jüri Tamm (kinnitati fraktsiooni liikmeks 11.10.2007, asendusliige)
Liina Tõnisson (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 10.10.2007)

Fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed

Jaak Kundla (alates 22.04.2008, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Fakte Riigikogu liikmete kohta (seisuga 31.08.2008)

Riigikogus on 21 naist ja 80 meest. Vanim Riigikogu liige on 70 ja noorim 23 aastat vana. Riigikogu liikmete keskmine vanus on 47 aastat.

55 XI Riigikogu liiget kuulus ka Riigikogu eelmisesse koosseisu, 27 on olnud IX, 11 VIII ja 8 VII koosseisus. 41 Riigikogu liiget on parlamendis esmakordselt, 35 liikme jaoks on XI koosseis teine, 14-le kolmas, 6-le neljas ja viide Riigikogu koosseisu alates 1992. aastast on kuulunud 5 Riigikogu liiget.

Riigikogus töötab 11 alatist ja 3 erikomisjoni, registreeritud on 6 fraktsiooni, tegutseb 58 parlamendirühma, 6 delegatsiooni ja 24 muud ühendust.

Eesti Keskerakonna fraktsioonis on 28 liiget (9 naist ja 19 meest);

Eesti Reformierakonna fraktsioonis 31 liiget (5 naist ja 26 meest);

Eestimaa Rahvaliidu fraktsioonis 6 liiget (2 naist ja 4 meest);

Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsioonis 6 liiget (1 naine ja 5 meest);

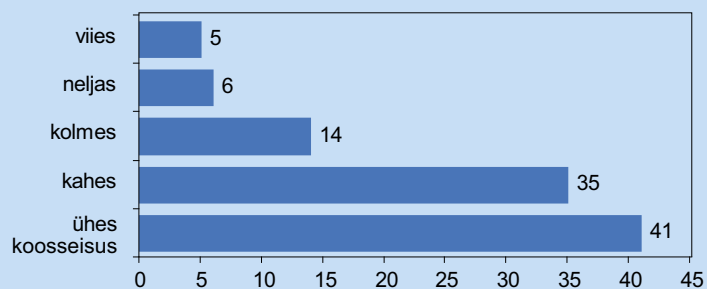
Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioonis 19 liiget (3 naist ja 16 meest);

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonis 10 liiget (1 naine ja 9 meest).

Riigikogu liikmed sünniaastate kaupa (august 2008)

Riigikogu liikmete parlamentaarne kogemus (august 2008)

RIIGIKOGU KOMISJONID JA ÕIGUSLOOME

Riigikogu kodu- ja töökorra seadus:

§ 18. (2) Riigikogu alatine komisjon valmistab ette eelnõusid Riigikogu täiskogus arutamiseks, kontrollib oma valdkonna piires täidesaatva riigivõimu teostamist ning täidab muid seaduse või Riigikogu otsusega talle pandud ülesandeid.

(3) Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjon ning väliskomisjon nendes asjades, mis puudutavad Euroopa Liidu ühist välis- ja julgeolekupoliitikat, kujundavad koostöös teiste alatiste komisjonidega Riigikogu seisukoha Euroopa Liidu õigusaktide eelnõude suhtes ning annavad arvamuse muude Euroopa Liidu asjade kohta, samuti kontrollivad Vabariigi Valitsuse tegevust Euroopa Liidu poliitika teostamisel.

Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese
avakõne 2. aprillil 2007:

... Ma loodan siiralt, et avalikkus hakkab
meedia abiga üha enam mõistma, et
parlamendiliikme panust ei saa mõõta
suure saali istungitest osavõtu protsendi või
kuluhüvitiste arвете järgi. Selle asemel uurigem,
kuidas töötavad Riigikogu komisjonid,
kus tegelikult seadusi luuakse. Millised
argumendid kõlavad seal ja kohtumistel
kodanikuühendustega? Kes ja kuidas
esindab Riigikogu ja Eestit rahvusvahelistes
parlamentaarsetes organisatsioonides?
Kas ja kuidas tutvustavad rahvaesindajad oma
ideesid parlamendi kõnetoolist kohtumistel
valijatega ja ajakirjanduses? ...

Euroopa Liidu asjade komisjon

Esimees Marko Mihkelson (IRL)
Aseesimees Ester Tuiksoo (ERL)
Enn Eesmaa (K)
Raivo Järvi (RE)
Aleksi Lotman (EER)
Silver Meikar (RE) (kinnitati komisjoni
liikmeks 04.09.2008)
Sven Mikser (SDE)
Keit Pentus (RE) (komisjoni liige kuni
04.09.2008)
Hanno Pevkur (RE)
Rein Ratas (K)
Urmas Reinsalu (IRL)
Mailis Reps (K)
Taavi Rõivas (RE)
Evelyn Sepp (K)
Jüri Tamm (SDE) (kinnitati komisjoni
liikmeks 11.10.2007, asendusliige)
Liina Tõnisson (SDE) (volitused lõppenud
seoses tagasiastumisega 10.10.2007)
Taavi Veskimägi (IRL)

Euroopa Liidu suunaliste dokumentide maht
on Riigikogu XI koosseisu esimesel tööaastal
järjekindlalt kasvanud.

Perioodil märts 2007 kuni 5. september 2008
on ELi asjade komisjon pidanud 84 istungit ja
menetlenud 73 ELi dokumenti/eelnõu (2007.
a 40 ja 2008. a 33). Valdikondlikud komisjonid
on esitanud 44 arvamust, sh majanduskomisjon
11, põhiseaduskomisjon ja sotsiaalkomisjon
6, keskkonnakomisjon ja õigus-komisjon
5, maaelukomisjon 4, rahanduskomisjon 3,
kultuurikomisjon 2 ning 1 ühisarvamus on
keskkonna-, maaelu- ja majanduskomisjonilt.

Lisaks eelnõude menetlemisele on komisjon
tegelanud kolme Eestile olulise teemaga: Euroopa
Ülemkogu, valitsustevaheline konverents ja sellele
järgnenud Lissaboni lepe, Schengeniga liitumine
ning välisvahendite kavandamine ja kasutamine
Eestis. Lisaks on komisjon aktiivselt tegelnud
Vabariigi Valitsuse raamdokumendi „Eesti Euroopa
Liidu poliitika 2007–2011” arutamiseega. Komisjon
on tellinud uuringu Eesti esindatusest Euroopa
Liidu Nõukogu töörühmades, mille valmimine on
kavandatud 2008. aastasse.

Alatiste komisjonide esialgsed koosseisud kinnitati Riigikogu
juhatuse otsusega 16.04.2007, esimehed ja aseesimehed
17.04.2007. Euroopa Liidu asjade komisjoni koosseis kinnitati
19.04.2007, esimees ja aseesimees 23.04.2007.

Euroopa Liidu asjade komisjoni kohtumine Prantsusmaa põllumajandusministri Michel Barnier'ga, märts 2008

Avalikkusele olid suunatud ELi asjade komisjoni avatud istungid reformileppe (10.12.2007) ja Schengeniga liitumise teemal (12.11.2007).

2008. aasta esimese poole olulisimateks teemadeks tuleb pidada energiapaketi ja kliimapaketi menetlemist ELis ja sellega seoses ELi asjade komisjoni tegevust nii enne nende pakettide poliitilise üldraamistiku loonud Euroopa Ülemkogu kohtumist kui ka vastava ala ministrite nõukogu kohtumisi ning pakettide menetlemist Riigikogus. Mõlema omavahel tihedalt seotud ja Eestile nii majanduslikult kui ka julgeolekupoliitiliselt olulise paketi arutelud jätkuvad 2008. aasta jooksul.

Energiapaketi olulisemateks ettepanekuteks on tarne- ja tootmistevõime omandiline eraldamine põhivõrgutegevusest, liikmesriikide tururegulaatorite ja põhivõrguettevõtjate koostöö tõhustamine, energeetikasektorit reguleerivate asutuste (tururegulaatorite) uue koostööameti loomine ELi agentuurina, piiriülese energiakaubanduse arendamine ning kontrolli kehtestamine kolmandatest riikidest pärineva kapitali osaluse üle ELi põhivõrguettevõtetes.

Kliimapaketi eesmärgi saavutamise tähendaks Eestile aga energiamajanduse olulist ümberkorraldamist ning tarbijatele hindade kasvu.

Kliimapaketiga on tihedalt seotud taastuvenergia direktiiv, mille eesmärk on luua ühtne raamistik taastuvate energiaallikate kasutamise suurendamiseks. Direktiivis on toodud riiklikud taastuv-

energia eesmärgid, mis määravad igas liikmesriigis saavutatava taastuvenergia tarbimise protsendi aastaks 2020, eesmärgiga tõsta taastuvenergia osakaal kogu ELis 20%-ni aastaks 2020.

Mõneti avaliku tähelepanu alt eemale jäänud, kuid kogu Euroopa Liidu edasist rahastamist käsitlev Euroopa Komisjoni teatis „Muutuv Euroopa vajab eelarvereformi. Avalikku konsulteerimist käsitlev dokument aastatel 2008/2009 tehtava eelarve läbivaatamise kohta” oli samuti ELi asjade komisjoni tegevuses olulisel kohal.

Kevadistungjärgul alustas ELi asjade komisjon Eesti Läänemere-strateegia seisukohtade arutelu, mis jätkub ka 2008. aasta sügisistungjärgu ajal.

Tehniline, kuid oluline uuendus on ELi asjade komisjoni kodulehe loomine <http://www.riigikogu.ee/index.php?id=31646>, mida ajakirjandus on kahjuks suhteliselt vähe kasutanud.

Komisjoni välissuhtluse raames on enne ELi Ministrite Nõukogu eesistumist saanud traditsiooniks kahepoolsed kohtumised selle riigi kolleegide ja valitsusasutustega. 2008. aastal kohtuti Pariisis, kavas on kohtumised Tšehhi ja Rootsi kolleegidega enne nende eesistumisperioodi algust.

Keskkonna- komisjon

Esimees Marko Pomerants (IRL)

Aseesimees Mart Jüssi (EER)

Valeri Korb (K)

Erki Nool (IRL)

Kalle Palling (RE)

Rein Ratas (K)

Villu Reiljan (ERL)

Rain Rosimannus (RE)

Mark Soosaar (SDE)

Harri Õunapuu (RE)

Keskkonnamisjon on vaadeldaval perioodil pidanud 64 istungit (sh 15 väljasõiduistungit). Menetluses oli 28 eelnõu, millest 14 võeti seadusena ja 2 otsusena vastu, 6 eelnõu lükati tagasi ja 6 eelnõu menetlemine on pooleli.

Keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnanõuotsustamise üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni muudatuse ratifitseerimise seadus (16 SE, vastu võetud 06.06.2007). Seaduse eesmärk on täpsustada konventsiooni osaliste kohustusi seoses üldsuse osalemisega otsuste tegemisel, mis käsitlevad geneetiliselt muundatud organismide tahtlikku keskkonda viimist.

Maapõueseaduse muutmise seadus (20 SE, vastu võetud 13.06.2007). Selle seadusega anti põlevkivi arengukava kinnitamise pädevus Vabariigi Valitsuse asemel Riigikogule, rahvaesindajatele anti võimalus otsustada Eesti jaoks olulise loodusressursi, põlevkivi kasutamise mahtude ja arengusuundade üle.

Kalapüügiseaduse § 13⁴ muutmise seadus (41 SE, vastu võetud 18.10.2007) aitab kaasa püüasustusega väikesaartel traditsioonilise elulaadi ning tööhõive säilimisele. Nimelt vähendati püüasustusega väikesaarte kutselistele kaluritele kalapüügilubade väljaandmisel võrkude arvu alampiiri kümnele viiele, ehk teisisõnu: püüasustusega väikesaarte kutselisele kalurile antakse kalapüügiluba erinevalt teistest kutselistest kaluritest juba siis, kui tema püügi võimalus on vähemalt viis võrku. Leevendus on igati põhjendatud, sest traditsiooniline võrgupüük väikesaarte ümbruses toimub suures osas väiksema arvu võrkudega ning seni kehtinud alampiiri nõue oleks hinnanguliselt sundinud umbes 40% väikesaarte kutselisi kalureid

traditsioonilisest rannapüügist eemale jääma ning elatise hankimiseks tõenäoliselt väikesaartelt lahkuma.

Keskkonnavastutuse seaduse (77 SE, vastu võetud 14.11.2007) vastuvõtmine oli vajalik nii vastava Euroopa Liidu direktiivi ülevõtmiseks kui ka keskkonnavalase vastutuse siseriiklikuks reguleerimiseks ja olemasoleva regulatsiooni korrastamiseks. Seadusega kaasnevad mõjud looduskeskkonnale on selgelt positiivsed, kuna uue seaduse rakendamise peab kahju tekitaja keskkonnale tekitatud kahju heastama reaalselt, mitte tasuma hüvitist rahas.

Kalapüügiseaduse muutmise seaduse (184 SE, vastu võetud 17.04.2008) vajadus tulenes Euroopa Liidu Nõukogu määrusega kehtestatud nõuetest võtta tarvitusele täiendavaid meetmeid ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga tegelnud laevade üle kontrolli kehtestamiseks. Seadust muudeti ka harrastuslikul kalapüügil püügiõigust kinnitava mobiilimakse võimaldamiseks ning harrastuspüügil kalastuskaardi taotlemise ja andmise protseduuride täpsustamiseks. Ühtlasi viidi kalapüügiseadus kooskõlla püüasustusega väikesaarte seadusesse tehtud muudatustega, mis võeti Riigikogus vastu 22. veebruaril 2007.

Pakendiseaduse ja pakendiaktsiisi seaduse muutmise seaduse (195 SE, vastu võetud 24.04.2008) peamine eesmärk oli viia pakendiseadus kooskõlla Euroopa Liidu õigusaktide nõuetega. Seadus täpsustab pakendi mõistet, pakendiettevõtjate kohustusi pakendijäätmete kogumisel ja taaskasutamisel jms.

Looduskaitse seaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus (212 SE, vastu võetud 19.06.2008). Eelnõus nähakse ette kinnisasjade vahetamist käsitleva looduskaitse seaduse paragrahvi kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted, mis võimaldavad kuni käesoleva seaduse jõustumiseni esitatud kinnisasja vahetamise avaldusi menetleda edasi kinnisasja omandamismenetluse raames. Lisaks sellele täpsustatakse senist omandamismenetluse regulatsiooni selliselt, et selle käigus saaks võimalikult täpselt määrata omandatava kaitsealuse kinnisasja väärtuse.

Maapõueseaduse muutmise seaduse (228 SE, vastu võetud 11.06.2008) eesmärk on täiustada kehtivat seadust ning reguleerida maapõue kasutamist ja kaitsmist. Seaduse kohaselt on maapõueseaduse muutmise seaduses täpsustatud terminoloogiat ja üldgeoloogilise uurimistöö, geoloogilise uuringu ning kaevandamislubade menetlemise protsesse. Samuti on kaevandamislubade andmisel ja

Keskkonnakomisjoni väljasõiduistung Kihnu ja Manijale, arutamaks väikesaarte probleeme, august 2007

kaevandamistegevuse juures senisest enam arvesse võetud keskkonnakaitse aspekti ning lisatud kaevandamistegevuse kontrolli käsitlevad täiendavad sätted. Seaduse eesmärk on riigi ja ühiskonna jaoks tulusamalt ning süsteemsemalt suunata maapõue kasutamist ja maavarade kaevandamist, hoides ära või maksimaalselt vähendades võimalikku kahjulikku keskkonnamõju.

1992. aasta rahvusvahelise konventsiooni rahvusvahelise naftareostuskahjude hüvitamise fondi loomisest 2003. aasta protokolliga ühinemise seadus (247 SE, vastu võetud 18.06.2008). Seaduse vastuvõtmisega ühineb Eesti Vabariik eelnimetatud konventsiooni 2003. aasta protokolliga, mis võimaldab reostuskahju eest lisahüvitiste maksmist.

Aafrika ja Euraasia rändveelindude kaitse kokkuleppega ühinemise seadus (258 SE, vastu võetud 18.06.2008). Kokkulepe käsitleb 237 linnuliiki, kellest Eestis esineb 126 (53%). Igal aastal rändab Eestist läbi 5-10 miljonit veelindu. Kokkulepe kohustab sellega ühinenud riike kaitsma nende territooriumil pesitsevaid või viibivaid veelinnuliike, tegema koostööd ning toetama uurimisprogramme.

Keskkonnatasude seaduse §-de 16 ja 19 muutmise seaduse (264 SE, vastu võetud 19.06.2008) eesmärk on vabastada Eesti ettevõtjad metaaniheidete eest saastetasu maksmisest, et mitte vähendada Eesti põllumajandustootjate konkurentsivõimet ja panna neid teiste Euroopa Liidu riikide ettevõtjatega võrreldes halvemasse konkurentsiolukorda.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuh-timissüsteemi seaduse muutmise seadus (280 SE, vastu võetud 19.06.2008). Seadusega korrigeeritakse ja täpsustatakse tegevuste nimekirja, mille korral on keskkonnamõju hindamine kohustuslik, ja kriteeriume, mille alusel tuleb otsustada keskkonnamõju hindamise vajaduse üle. Seadusesse viiakse sisse mõiste „eelhindamine“, mille käigus otsustatakse, kas kavandatava tegevusega kaasneb oluline keskkonnamõju ning kas selle hindamine on vajalik. Täpsustatud on keskkonnamõju hindamise aruandele esitatavaid nõudeid ja nõudeid eksperdile. Sätestatakse keskkonnamõju hindamise üldprintsipi, mille järgi peab ekspert olema oma töös sõltumatu ja erapooletu.

Keskkonnakomisjon jälgib ka Euroopa Liidu õigusaktide ülevõtmist ja arutab läbi kõik

rikkumismenetlused, mis Euroopa Liidu Komisjon on keskkonnaasjades algatanud. Käsitletaval perioodil arutati rikkumismenetlusi kuuel korral ning kuulati ära Keskkonnaministeeriumi ja teiste valitsusasutuste esindajate seisukohad. Enamik rikkumismenetlusi käsitlesid looduskaitse, jäätmekäitluse ning Kyoto protokollirakendusmehhanisme puudutavate direktiivide mittetäielikkust või väärade ülevõtmist.

Et saada paremat ülevaadet Eesti keskkonna seisundist ning selle mõjutajatest, korraldab keskkonnakomisjon korra kuus väljasõiduistungeid. Külalastat olulisi keskkonnakaitsega tegelevaid institutsioone – Keskkonnaministeeriumi, Riigimetsa Majandamise Keskust (RMK), Riiklikku Looduskaitsekeskust ning Harjumaal Keskkonnateenistust. Komisjon tutvus Eesti Erametsaliidu juhtimisel erametsanduse probleemidega Lääne-Virumaal ja Järvamaal, Kihnu Väina Merepargi ja selle looduskaitseküsimustega Pärnumaal, tööstusettevõtete ja keskkonnaprobleemidega Ida-Virumaal, tuuleenergeetika küsimustega Pakri tuulepargi näitel, jäätmekäitlusprobleemidega Harjumaal, põlevkivienergiaga Narva Elektri jaamades, jäätmekäitlusprobleemide, metsareformi käigu ja kohalike looduskaitse-institutsioonide tööga Põlva- ja Võrumaal, Tallinna Botaanikaaiaga ning RMK struktuurimuudatuste katseprojekti tulemustega Lääne-Virumaal. Kaks väljasõiduistungit on toimunud väljaspool Eestit: üks viis keskkonnakomisjoni Soome tutvuma tuumaenergeetika küsimustega Olkiluoto tuumajaamas ning teine Brüsselisse tutvuma Euroopa Parlamendi ja teiste Euroopa Liidu institutsioonidega.

Keskkonnakomisjoni aseesimees Mart Jüssi on valitud Läänemere Parlamentaarse Konverentsi ja Põhjamaade Nõukogu moodustatud parlamentidevahelise kliima- ja energeetikatöörühma juhiks. Nimetatud töörühm on seadnud eesmärgiks leida Põhjamaade koostöö raames ühised seisukohad kliima- ja energiaküsimustes ning töötada välja ühine platvorm Kopenhaageni 2009. aasta samateemaliseks tippkohtumiseks.

Kultuurikomisjon

Esimees Peeter Kreitzberg (SDE)

Aseesimees Mailis Reps (K)

Eldar Efendijev (K)

Helmer Jõgi (RE)

Lauri Luik (RE)

Maret Merisaar (EER)

Aadu Must (K)

Paul-Eerik Rummo (RE)

Karel Rüütli (ERL)

Peeter Tulviste (IRL)

Lauri Vahtre (IRL)

Kultuurikomisjon pidas vaadeldaval perioodil 70 istungit. Menetluses oli 25 eelnõu, millest 13 võeti vastu seadusena ja 3 Riigikogu otsusena, 4 eelnõu lükati tagasi, 5 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

Kultuurikomisjoni kõige olulisem eelnõu, mille Riigikogu võttis seadusena vastu viimasel istungil, 19. juunil 2008. aastal, oli **ülikooliseaduse, erakooliseaduse ja rakenduskõrgkooli seaduse ning nendega seonduvate seaduste muutmise seadus** (272 SE), mis lähtub Eesti kõrgharidusstrateegiast aastateks 2006–2015 ja vajadusest viia ellu selle strateegia rakendusplaanis aastateks 2008–2010 kokku lepitud tegevused. Seadusega nähakse ette ühisõppekavad, -kraadid ja -diplomid, mis suurendavad üliõpilaste valikuvõimalusi, toetavad õpingute indiviidikesksust ja ergutavad akadeemilist liikuvust Eesti kõrgkoolide vahel, aga ka Euroopa kõrgharidusruumis. Kõrgharidusstrateegia üks olulisemaid tahke on kõrghariduse kvaliteedi tagamine. Seaduse kontekstis on tähtis strateegias sõnastatud eesmärk kujundada Eesti kõrghariduse struktuur otstarbekaks. Selleks on vajalik selgem tööjaotus õppeasutuste vahel, akadeemilise ja rakenduskõrghariduse võrdväärne orienteerumine tööturu vajadustele ning õppekavade arvu vähendamine. Alates 2009. aasta 1. jaanuarist luuakse SA Archimedes struktuuriüksusena iseseisev kõrghariduse kvaliteediagentuur, mis tegeleb õppeasutuste ja nende õppe kvaliteedi välishindamisega.

Alates 2012. aasta 1. jaanuarist võib õppeasutus kõrgharidustasemel õpetada üksnes juhul, kui Vabariigi Valitsus on andnud selleks nn uue põlvkonna koolitusloa – õiguse nimetatud õppekavagrupis õpetada, millega kaasneb õigus väljastada riiklikke lõpudokumente.

Mahukas seadus sisaldab veel palju muutusi: alates 2014. aastast võivad sõna ülikool oma nimetuses kasutada vaid need institutsioonid, kellel on positiivselt evalveeritud teadusrühmad ja doktoriõppekavad vähemalt kahes õppevaldkonnas; riikliku koolitustellimuse täitmiseks sõlmitakse ülikooli ning Haridus- ja Teadusministeeriumi vahel kolmeks aastaks haldusleping, mille lisaks on ülikooli missioonist ja ülesannetest lähtuv tulemusleping; rakendatakse doktoriõppe uus rahastamismudel jpm.

22. mail 2008 võeti vastu **kutseseadus** (213 SE), mis asendab selle valdkonna esimest regulatsiooni, 19. detsembril 2000 vastuvõetud kutseseadust. Uue seaduse ettevalmistamisel lähtuti toimiva kutsekvalifikatsioonisüsteemi analüüsist, Kutsekoja ettepanekutest ning Euroopa kvalifikatsiooni- raamistikust. Sätestatakse kutsesüsteemi loomise ja toimimise ning järelevalve alused. Kutsesüsteem on osa õpitulemuste tunnustamisega tegelevast kvalifikatsioonisüsteemist, mis seob haridussüsteemi tööturuga. Kutsesüsteem ja haridussüsteem on ühtses ning rahvusvaheliselt võrreldavas kvalifikatsiooniraamistikus, mis jaguneb kaheksaks tasemeks. Kutsestandardis määratakse kompetentsusnõuded kutsealal ja -tasemel. Ühtse ja korrastatud kutsesüsteemi arendamist korraldav asutus on Haridus- ja Teadusministeerium, minister võib kutseasutuse ülesannete täitmise anda eraõiguslikule juriidilisele isikule, sõlmides temaga halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud korras. Kutseasutuse juures tegutsevad kutseõukogud. Seadus sätestab ka kutseregistri ning kutsekomisjoni ja hindamiskomisjoni loomise, kutse andmise korra, kutse andmisega seotud dokumendid, riikliku järelevalve.

19. juunil 2008 võeti vastu **välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadus** (259 SE), mis seni kehtinud analoogse seaduse kehtetuks tunnistab. Seaduse eesmärk on kõrvaldada takistused isikute vaba liikumise teelt ning tagada välisriigis kutsekvalifikatsiooni omandanud isikutele õigus töötada reguleeritud ametikohtadel ja kutsealadel. Õiguse töötada annab isiku kutsekvalifikatsiooni tunnustamine, mille puhul kehtib vastastikuse usalduse põhimõte. Võrreldes varasema, 15. märtsil 2000 vastu võetud seadusega on peamine sisuline muudatus nn üldsüsteemi direktiivi kutsete ja ametikohtade puhul tunnustamisele lisanduv piiriülese teenuse osutamise õigus. Seadusega kehtestatud kutsekvalifikatsiooni tunnustamise süsteemi saavad kasutada Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi kodanikud. Pädev asutus hindab ja võrdleb taotleja kvalifikatsiooni ja

otsustab selle tunnustamise. Lisaks riiki saabuvate isikute kutsekvalifikatsiooni tunnustamisele on pädeva asutuse ülesanne ka riigist lahkuvate isikute kutsekvalifikatsiooni tunnustamisele kaasaaitamine: ta väljastab Eesti kutsekvalifikatsiooniga isikutele nende kvalifikatsioonide tunnustamise kohta käivaid dokumente ja tõendeid. Kui varasem seadus lähtus tunnustatavast kutsekvalifikatsioonist, siis uue seaduse aluseks on kutsekvalifikatsiooni tunnustamise eesmärk: töötamine või ajutine töötamine.

Mahult küll väike, kuid tähenduselt suur oli 10. aprillil 2008 vastu võetud **huvikooli seaduse, koolieelse lasteasutuse seaduse, kutseõppeasutuse seaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadus** (175 SE), mis muutis tähtajatuks nimetatud õppeasutuste direktorite (juhatajate) töölepingud. Avalikul konkursil võitjaks tulnud koolijuhiga sõlmiti seni tööleping kuni viieks aastaks. Tähtajatu töölepinguga tagatakse koolijuhil ametikohale sobivatele inimestele stabiilsus ning muudetakse see ametikoht võimekate inimeste jaoks atraktiivsemaks.

Kultuurivaldkonda reguleerivatest seadustest võeti 20. detsembril 2007 vastu **kultuuriväärtuste väljaveo, ekspordi ja sisseveo seadus** (78 SE). Seaduse eesmärk on aidata kaasa rahvusliku kultuuripärandi säilimisele, andes võimaluse piirata kultuuriväärtuste väljavedu või ekspordi. Määratletakse kultuuriväärtused, mille väljaviimiseks Euroopa Liidu liikmesriikidesse või väljapoole neid on vaja taotleda Muinsuskaitseametilt väljaveoluba. Seadus määratleb kultuuriväärtuse mõiste, sätestab kultuuriväärtuste väljaveoloa menetlemise, asjale ekspertiisi tegemise, ekspordi tolliformaalsused ja vastutuse seaduse rikkumise eest ning riikliku järelevalve korraldamise.

9. aprillil 2008 vastu võetud **autoriõiguse seaduse muutmise seadus** (178 SE) annab raamatukogudele õiguse nelja kuu möödumisel helisalvestise Eestis levitamise algusest laenutada seda helisalvestist koju õiguste omajatelt luba küsimata. Samuti võimaldatakse raamatukogudel, arhiividel ja muuseumidel õiguste omajatelt luba küsimata ja tasu maksmata laenutada heliteoseid ja auviseid kohalkasutamiseks.

18. juunil 2008 vastu võetud **ringhäälingu- seaduse muutmise seadus** (241 SE) lühendab televisioonilevis analoogedastuselt digitaaledastusele ülemineku tähtaega, tuues selle 2012. aastalt 2010. aasta 1. juulile. Kohalike ja regionaalsete või ajutiste ringhäälingulubade alusel töötavate teleprogrammide taasedastamisel vaba juurdepääsuga ringhäälinguvõrgus ei saa muuta nende

leviala. Sätestatakse ka, et need ringhäälinguorganisatsioonid, kes üleriigilise ringhäälinguloa alusel tegutsevad analoogivõrgus (Kanal 2 ja TV 3) ja kes 2008. aasta 1. juulist taasedastavad oma programmi maapealse leviga vaba juurdepääsuga üleriigilises digitaalringhäälinguvõrgus, ei ole kohustatud tasuma ringhäälinguloa tasu alates 2009. aasta 1. jaanuarist. Olemasolevaid lube pikendatakse 2015. aasta 1. jaanuarini. Eelnõuna tekitas just ringhäälinguloa tasust loobumise säte vaidlusi nii kultuurikomisjonis, ajakirjanduses kui ka Riigikogu täiskogus.

Kokkuvõtteks võib öelda, et kultuurikomisjon on hoo sisse saanud ja valmis uuteks väljakutseteks. Mitu kultuurikomisjoni liiget osaleb põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava nõukogu töös, terve komisjon hoiab uute õppekavade koostamisel silma peal, on peetud nõukogu ja kultuurikomisjoni ühisistungeid. Ühisistungeid on peetud ka Eesti Teaduste Akadeemia ning Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatusel. Vaadeldaval perioodil vääriavad kindlasti märkimist Salu Kooli (puuetege laste kool) külastamine ning väljasõiduistung Narva linna ja Illukale. Eelnõude arutamisel jätkab komisjon huvigruppide arvamuse ärakuulamist ning võimalusel ja vajadusel arvestamist. Tihedad koostööd tehakse Eesti Üliõpilaskondade Liidu ja Eesti Õpilasesinduste Liiduga, kelle esindajad pole kultuurikomisjoni istungitel harvad külalised.

Maaelukomisjon

Esimees Kalev Kotkas (SDE)
Aseesimees Aleksei Lotman (EER)
Rein Aidma (RE)
Kaia Iva (IRL)
Mait Klaassen (RE) (asendusliige 11.09.-31.12.2007, volitused lõppenud seoses tagasiastumisega)
Heimar Lenk (K)
Margus Lepik (RE) (majanduskomisjoni 11.09.2007)
Jaanus Marrandi (ERL)
Leino Mägi (RE) (kinnitati komisjoni liikmeks 14.01.2008, asendusliige)
Arvo Sarapuu (K)
Imre Sooäär (RE)

Maaelukomisjon pidas vaadeldaval perioodil 70 istungit (sh 11 väljasõiduistungit). Menetluses oli 8 eelnõu, mis kõik võeti seadusena vastu.

19. juunil 2008 vastu võetud **maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seadusega** (275 SE) viiakse seni kehtinud samanimelises seaduses sätestatud riigiabi meetmed vastavusse Euroopa Liidus vastu võetud uute riigiabi reeglitega ja sätestatakse protseduurireeglid Euroopa Komisjoniga suhtlemiseks. Seaduse peatükkidest on suur osa üle võetud eelmisest maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seadusest. Uute riigiabi meetmetena sätestatakse ohtliku taimekahjustaja tõrjeabinõude rakendamise toetus ning hukkunud põllumajandusloomade korjuste kõrvaldamise ja nende jäätmeäitlusettevõttes hävitamise toetus.

Taimekaitseseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse (215 SE, vastu võetud 21.05.2008) eesmärk on lahendada taimekaitseseaduse rakendamisel ilmnunud probleemid, ühtlustada seaduse tekst ja harmoneerida see Euroopa Liidu õigusaktidega. Lihtsustatakse taimetervise kontrolli ja taimekaitsevahendite turule lubamisega seonduvaid regulatsioone. Sätestatakse ohtliku taimekahjustaja tõrjeabinõude rakendamisel tehtud kulude hüvitamine isikule, keda järelevalveasutus on ettekirjutusega kohustanud tõrjeabinõusid rakendama.

Tarbijale ohutu toodangu tagamiseks täiendatakse seaduses sätteid, mis reguleerivad tegutsemist põllumajandustoodangu kontrollimisel järelevalve käigus avastatud taimekaitsevahendite mittenõuetekohase kasutamise avastamise või sellekohase kahtluse korral. Sätestatakse väga mürgiste taimekaitsevahendite kasutamise nõuded.

Veterinaarkorralduse seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadusega (147 SE, vastu võetud 13.12.2007) täpsustatakse veterinaarjärelevalvetasu arvestamise põhimõtteid ja järelevalvetasu määrasid. Muudetakse veterinaarlaboratooriumi volitamise korda. Muudatustega viiakse veterinaarkorralduse seadus kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega nr 882/2004/EÜ. Loomatauditõrje seadust täiendatakse ennetavat ja erakorralist vaktsineerimist ning loomatauditõrje programmi kehtestamist reguleerivate sätetega.

5. detsembril 2007 vastu võetud **põllumajandusloomade aretuse seaduse muutmise seaduse** (94 SE) eesmärk on lahendada põllumajandusloomade aretuse seaduse rakendamisel ilmnunud probleemid ja viia seadus kooskõlla ELi õigusaktidega. Täpsustatakse mõisteid tõug, tõupuhas aretusloom, tõuraamat ja aretusregister. Ohustatud tõu definitsioon viiakse kooskõlla FAO (ÜRO Põllumajandus- ja Toiduorganisatsiooni) põhimõtetega. Täpsustatakse tõuaretuse ja ohustatud tõu säilitamise nõudeid. Eelnõuga muudetakse aretusega tegelevate isikute tunnustamise otsused tähtsajatuks.

Maaparandusseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadusega (189 SE, vastu võetud 19.03.2008) korrastatakse maaparandusseaduse regulatsiooni, et kõrvaldada seaduse rakendamisel ilmnunud tõrked ja tagada süsteemide toimimine. Täpsustatakse maaparandussüsteemi mõistet ja nõudeid selle ehitamisel ning maaparandusühistu tegevuspiirkonna ja liikmeskonna määramise aluseid. Üldsuse paremaks teavitamiseks täiendati planeerimisest kohustusega kajastada maakonna ja valla üldplaneeringutes maaparandussüsteemide paiknemist.

Riigipiiri seaduse ning laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduse täiendamise seadusega (160 SE, vastu võetud 27.02.2008) keelatakse ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga tegelevate laevade nimekirja kantud laevade sadamasse lubamine, igasugune koostöö ja nende abistamine.

Maaelukomisjoni väljasõiduistungitel tutvuti komisjoni valdkonna asutuste (Põllumajandusministeerium, PRIA, Maa-amet, Eesti Maaülikool, Eesti Maaviljeluse Instituut, Jõgeva Sordiaretuse Instituut) tegevuse ja probleemidega, külastati Hiiu ja Ida-Viru maakonda ning loomsete jäätmete käitlemise tehist Väike-Maarjas.

Komisjon on regulaarselt kohtunud põllumajandustootjate ja toidutöötajate katusorganisatsioonide nagu Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eesti Põllumeeste Keskliit, Eestimaa Talupidajate Keskliit, Eesti Toiduliit jne esindajatega.

Majanduskomisjon

Esimees Urmas Klaas (RE)
Aseesimees Kalev Kallo (K)
Hannes Astok (RE)
Margus Lepik (RE) (maaelukomisjonist 11.09.2007)
Kristen Michal (RE) (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 10.09.2007)
Aivar Riisalu (K)
Marek Strandberg (EER)
Olga Sõtnik (K)
Jüri Tamm (SDE) (kinnitati komisjoni liikmeks 11.10.2007, asendusliige)
Ester Tuiksoo (ERL)
Liina Tõnisson (SDE) (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 10.10.2007)
Toomas Tõniste (IRL)
Taavi Veskimägi (IRL)

Majanduskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 76 istungit (sh 15 väljasõiduistungit, 6 ühisistungit ja 1 erakorralise istungi). Menetluses oli 47 eelnõu, millest 25 võeti vastu seadusena ja 2 Riigikogu otsusena, 9 eelnõu lükati tagasi, 11 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

Tarbijakaitseseaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seadusega (28 SE, vastu võetud 11.10.2007) laiendati tarbijakaitseseaduse kohaldamisala. 2007. aasta 12. detsembrist alates kohaldub see kõigile isikutele, kes oma majandus- või kutsetegevuses pakuvad tarbijale mis tahes kaup või teenust, sealhulgas rahaliselt hinnatavaid õigusi ja kinnisvara, mis seni olid tarbijakaitseseaduse regulatsiooni alt väljas.

Seadus sätestab esmakordselt väga selge ning üksikasjaliku ebaausate kauplemisvõtete keelu, loetledes kauplemisvõtteid, mida loetakse agressiivseteks ja eksitavateks. Seadus motiveerib kauplejaid kehtestama eneseregulatsiooni, andes majandus- või kutsetegevuses järgitavatele käitumiskodeksitele õiguspärase ja suurema tähtsuse konkreetsele kauplemistavale õigusliku hinnangu andmisel.

Liikluskindlustuse seaduse, kindlustustegevuse seaduse ja liiklusseaduse muutmise seadusega (48 SE, vastu võetud 26.09.2007) tõstetakse kahju hüvitamise piirmäära varakahju puhul ühe miljoni euroni ja isikukahju puhul viie miljoni euroni kindlustusjuhtumi kohta, sõltumata kannatanute arvust. Nimetatud muudatus jõustub üleminekuperioodiga, kahes astmes:

Majanduskomisjoni liikmete kohtumine Erametsaliidu ja Metsatööstusliidu esindajatega väljasõidul Lääne-Virumaale, aprill 2008

1) kuni 2009. aasta 10. detsembrini on kindlustussummad 1,6 miljonit krooni varakahju korral ja 5,5 miljonit krooni isikukahju korral ühe kannatanu kohta;

2) alates 2009. aasta 11. detsembrist kuni 2012. aasta 10. juunini on kindlustussummad 500 000 eurot varakahju korral ja 2 500 000 eurot isikukahju korral ühe kindlustusjuhtumi kohta.

Lihtsustatud on lepingute sõlmimise ja poliiside väljastamise protseduuri, nn elektrooniline poliis võimaldab loobuda poliisi kaasaskandmise nõudest.

Laiendati liikluskindlustuse katet, kuna tundmatu sõiduki põhjustatud tõsise isikukahjuga juhtumite korral tuleb Eesti Liikluskindlustuse Fondil (LKF), erinevalt seni kehtinud regulatsioonist, hüvitada kannatanule ka tema sõidukile põhjustatud, kannatanu omavastutust (500 eurot) ületav kahju.

Lihtsustatud on kindlustuskatte saamist sõiduki ostmisele vahetult järgneval transportimisel ühest lepinguriigist teise, s.t kui sõiduki tulevaseks kasutuskohaks ehk põhiasukohaks on teine lepinguriik.

Kindlustustegevuse seaduse, Finantsinspeksiooni seaduse ja isikuandmete kaitse seaduse muutmise seadus (118 SE, vastu võetud 06.12.2007). Olulisimad muudatused on seotud edasikindlustusandja tegevuse ning usaldatavusnõuetega:

1) ka kolmanda riigi edasikindlustusandjatel on õigus Eestis tegutseda piiriülelset ehk siin filiaali asutamata, mis tagab Eesti kindlustusandjatele parema ligipääsu edasikindlustusturgudele;

2) edasikindlustusandjad arvutavad omavahendite normatiivi nii elu- kui ka kahjukindlustuse edasikindlustusega tegelemise korral vastavalt kahjukindlustusega tegeleva kindlustusandja omavahendite normatiivi arutamise korrale. Erisus tuleneb asjaolust, et edasikindlustuslepingud on olemuselt sarnased kahjukindlustuse kindlustuslepingutele, mis on lühiajalised;

3) edasikindlustusandja seotud vara osas nähakse ette vähem piiranguid, nii ei kehtestata edasikindlustusandjatele konkreetseid vara liike, milles võib edasikindlustusandja oma seotud vara hoida, küll aga kehtestatakse ka edasikindlustusandjatele teatud piirangud seotud vara investeerimisel, lähtudes eelkõige investeerimisportfelli riskide hajutamise põhimõttest;

4) nii kindlustusandjatel kui ka edasikindlustusandjatel on lubatud lisaks traditsioonilisele edasikindlustusele kasutada eriotstarbelisi varakogumeid. Sisuliselt tähendab see väärtpaperistamise tehinguid, mis võimaldavad traditsioonilised riskikandjad nagu edasikindlustusandjad asendada kapitaliturgude või investoritega.

Reklaamiseadus (135 SE, vastu võetud 12.03.2008). Eelnõu menetlemist alustati juba eelmise Riigikogu koosseisu ajal, kuid eelnõu algataja võttis selle tagasi. Seega alustas XI Riigikogu Vabariigi Valitsuse algatatud reklaamiseaduse eelnõu menetlemist uuesti.

Uus reklaamiseadus kaasajastab reklaamialase tegevuse õiguslikku regulatsiooni tervikuna, koondades seni erinevates seadustes käsitletud regulatsioonid ühte seadusesse.

Määratletud on teave, mida reklaamina ei käsitleta: näiteks kaubanduslik teave kauba müügi, teenuse osutamise ning müügitingimuste kohta, sh müügipakendi märgistus, samuti majandus- ja kutsetegevuse koha ja ametisõiduki tähistus ning sponsorteave.

Täpsustatud on hasartmängu reklaam ning karmistatud alkoholireklaamiga seonduv regulatsioon. Pikendatud on lahja alkoholi reklaami keeldu ringhäälingus. Täiesti uue nõudena on sätestatud alkohoolse joogi reklaamile tervisehoiatuse lisamise kohustus ehk nõue, et igasugune alkoholireklaam peab sisaldama hoiatavat teksti: "Tähelepanu, tegemist on alkoholiga, alkohol võib kahjustada teie tervist!". Lisaks sellele on seaduses

sätetatud, et alkoholi reklaam ei tohi sisaldada teavet võimalusest saada alkoholi ostmisel tasuta või tavapärasest väiksema tasu eest kaupa või teenust.

Finantsteenuse reklaam peab sisaldama üleskutset tutvuda finantsteenuse tingimustega ning vajadusel konsulteerida asjatundjaga. Reklaamis, millega teavitatakse valmisolekust anda tarbijale kuni 10 000 krooni suurust lühiajalist (kuni 6 kuud) laenu (siia alla kuuluvad ka SMS-laenud), tuleb vajaduse korral näidete lisamisega ära näidata krediidi kulukuse määr.

Väärismetalltoodete seaduse muutmise seadus (93 SE, vastu võetud 20.12.2007).

Enamik seadusega tehtavatest muudatustest on seotud kahe temaatikaga:

1) väärismetalltoodete vastastikune tunnustamine Euroopa Liidus ja kaudselt sellega seotud sissevedajate nimemärgiste käsitluse muutmine. Seadus viiakse vastavusse Euroopa Liidu õigusega. Euroopa Kohus on oma otsustes korduvalt sätestanud liikmesriikide kohustuse tunnustada teises liikmesriigis väärismetalltootele kantud märgistust. Samuti peavad liikmesriigid Euroopa Kohtu otsuste kohaselt tunnustama ka teises liikmesriigis sätestatud standardproove ja registreeritud nimemärgiseid;

2) sissevedajate nimemärgiste käsitluse muutmine. Seni pidi väärismetalltoote sissevedaja omama kindlasti oma nimemärgist, mis oli ka eeltingimuseks majandustegevuse registris registreeringu tegemiseks ja seega tegutsemise eelduseks. Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale ei ole liikmesriigil õigust nõuda uute nimemärgiste kandmist nendele toodetele, mis on teises liikmesriigis registreeritud nimemärgisega õiguspäraselt märgistatud. Samuti on sissevedajatel võimalus kasutada oma nimemärgise tähenduses teiste ettevõtjate nimemärgiseid, kui teine ettevõtja on selleks nõusoleku andnud. Kui ettevõtja veab Eestisse sisse üksnes eelnimetatud viisil märgistatud tooteid, ei tule tal märgistada ühtki toodet oma nimemärgisega. Selliste ettevõtjate jaoks on oma nimemärgise omamise nõue ebavajalik administratiivne koormus. Sissevedaja peab eelkõige tagama, et tema turundataval tootel oleks seadusega nõutav nimemärgis. Arvestades eeltoodut, kaotatakse seadusest oma nimemärgise registreerimise kohustus. Sama loogikat järgides võetakse termini "sissevedaja täiendav nimemärgis" asemel kasutusele termin "sissevedaja nimemärgis". Juhuks, kui ettevõtja toob Eestisse sisse väärismetalltooteid, millel ei ole nimemärgist või on nimemärgis, mida Eestis ei tunnustata, jäävad seadusesse alles kõik senised võimalused nimemärgiseid registreerida ja kasutada.

Kaevandamiseseaduse muutmise seaduse (211 SE, vastu võetud 15.05.2008) eesmärk on ajakohastada seadust seoses tööturu avanemise ja

spetsialistide pädevuse tõendamisega. Seadust on täiendatud välisriigis omandatud kutsekvalifikatsiooni tunnustamist võimaldavate sätetega ja nähakse ette regulatsioon, kuidas teise Euroopa Liidu liikmesriigi ettevõtja saaks ajutiselt ka Eestis kaevandamiseseadusega reguleeritud tegevusalal tegutseda. Seadusega võimaldatakse vastutava spetsialisti pädevust tõendada ka kutseseaduse alusel välja antud kutsetunnistusega.

Teeseaduse ja raudteeseaduse muutmise seadus (91 SE, vastu võetud 15.11.2007) töötati välja eelkõige vajadusest muuta avalikult kasutatavate teede järelevalve osa teeseaduses ja ühtlustada see võimaluste piires ehituseaduse järelevalve käsitlusega. Otseseks seaduse muutmise ajendiks sai Riigikontrolli ettepanek korrastada teeseaduses riikliku järelevalve käsitlus selliselt, et välistada võimalik huvide konflikt avalikult kasutatavatel teedel, kus riikliku järelevalve korraldaja peab ühtlasi korraldama riigimaanteede korrashoidu ehk tegema järelevalvet iseenda tegevuse üle.

Seaduse muutmise tingis ka vajadus muuta mõningaid teehoiualaseid mõisteid. Teiste muudatustega täpsustati teetööde korraldamist, teede projekteerimist ja ehituslubade väljaandmist. Raudteeseadust muudeti eesmärgiga parandada liiklusohutust raudteetuletuskohtades, s.t sätestati kohustus, et tee talihoidustööde tegija ja raudteeinfrastruktuuri ettevõtja või raudtee muu omaniku või valdaja vahel oleks sõlmitud leping, milles on määratletud talihoidustööde tehnilised üksikasjad.

Seaduse üks oluline osa puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2004/54/EÜ ja 2004/52/EÜ rakendamist. Euroopa Komisjon algatas Eesti suhtes rikkumismenetluse, kuna ELi eelnimetatud õigusaktid ei ole tähtaegselt üle võetud Eesti õigusruumi. Pärast asjakohaste selgituste ja plaanitavate õigusloomealaste tegevuste kirjeldamist rikkumismenetlus peatati.

Postiseaduse muutmise seaduse (148 SE, vastu võetud 06.12.2007) väljatöötamise tingis vajadus tagada universaalse postiteenuse osutajale perioodiliste väljaannete edastamise osas teiste turuosalistega võrdsed tingimused.

Vastavalt postiseaduse § 5 lõike 2 punktile 3 kuulus perioodiliste väljaannete edastamine universaalse postiteenuse (edaspidi UPT) koosseisu. UPT osutajaks oli vastava tegevusloa alusel AS Eesti Post. Seega allus Eesti Posti poolt perioodiliste väljaannete edastamine UPT regulatsioonile. Perioodilise väljaande edastamise teenust võisid osutada ka teised soovijad. Sellisel juhul käsitleti teenust aga UPT-välise postiteenusena. Seega puudus Eesti Postil erinevalt konkurentidest võimalus kujundada perioodika edastamise teenuse hindu turusituatsioonist lähtudes.

Postiseaduse muutmise seadusega on tehtud järgmised muudatused:

1) perioodiliste väljaannete edastamine arvati välja UPT koosseisust;

2) UPT osutajale pandi kohustus tagada oma postivõrgu vahendusel perioodiliste väljaannete edastamine üle Eesti;

3) UPT osutajale pandi kohustus tagada perioodilise väljaande saajale selle kätetoimetamine kuuel päeval nädalas üks kord päevas. Seega on tagatud perioodiliste väljaannete kanne ka maapiirkondades.

Komisjoni istungitest

Ühisistungid toimusid kolmel korral koos rahanduskomisjoniga, kuulati ära ka Eesti Panga esindajad, kes andsid ülevaate Eesti majanduse hetkeolukorrast ja tutvustasid Eesti Panga välja- töötatud majandusprognoosi aastateks 2007–2009.

Ühisistungil maaelukomisjoniga olid teemaks maakondade regionaalarengu ühiskonverentsi “Eesti mudel” kokkuvõtted. Ühisistungil väliskomisjoniga kuulati ära Valgamaa esindajad, teemaks piiriülene koostöö Valga ja Valka vahel.

Väljasõiduistungitel arutati üldisi majanduspoliitilisi küsimusi. Kohtuti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Maanteeameti esindajatega. Tutvuti ettevõtjate tegevuse, probleemide ja arenguga, nende hulgas olid AS Eesti Raudtee, AS Edelaraudtee ja AS Elektriraudtee; AS Tallin-na Sadam ning Lennuliiklusteeninduse AS ja AS Tallinna Lennujaam; Eesti Kaupmeeste Liit. Seoses ettevõtluse arengu ja toetamise teemaga korraldati väljasõiduistungid Krediidi ja Ekspordi Garanteerimise Sihtasutusse (KredEX) ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusse (EAS).

Majanduskomisjoni istungitel toimusid kohtumised ja parlamentaarsed ärakuulamised, millest võiks nimetada järgmisi:

- Euroopa Liidu asjade komisjoni ja majanduskomisjoni kohtumine Euroopa Komisjoni asepresidendi, transpordivoliniku Jacques Barrot’ga;
- riikliku statistika küsimuste arutelul;
- transiidikomisjoni ekspertrühma, transiidi uurimustöö vahearuande ning uuringu “Eesti transiit ja logistika“ II osa aruande ärakuulamine;
- kohtumine nelja ministeeriumi esindajatega, teemaks piiriületusjärjekorrad ja riigi võimalused olukorra normaliseerimiseks;
- kohtumine Euroopa Parlamendi liikme Katrin Saksaga;
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi esindajate ettekanne teemal “Ohtlikud veosed”.

2007. aasta sügisel külastas majanduskomisjon Euroopa Parlamenti, 2008. aasta mais viibis komisjoni delegatsioon Ukraina parlamendis. Tehti väljasõite Eestis: Loksa Laevatehase avatud uste päevale ja Lääne-Virumaale, koos keskkonnamisjoniga Pakri tuuleparki.

Põhiseadus- komisjon

Esimees Väino Linde (RE)

Aseesimees Evelyn Sepp (K)

Igor Gräzin (RE)

Lembit Kaljuvee (K) (kinnitati komisjoni liikmeks 17.04.2007, asendusliige)

Ene Kaups (RE)

Mart Nutt (IRL)

Urmas Reinsalu (IRL)

Hannes Rumm (SDE)

Vilja Savisaar (K)

Mihhail Stalnuhhin (K) (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 16.04.2007)

Põhiseaduskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 69 istungit. Menetluses oli 51 eelnõu, millest 17 võeti vastu seadusena ja 7 otsusena, 13 eelnõu lükati tagasi, 3 eelnõu võeti tagasi, 11 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

Riigikogu XI koosseis võttis esimese seadusena 12. aprillil 2007 vastu 86 Riigikogu liikme algatatud **Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seaduse** (974 SE), millega lisati põhiseaduse preambulasse eesti keele kaitse klausel. Põhiseaduse muutmisel kasutati põhiseaduses ette nähtud võimalust muuta põhiseadust Riigikogu kahe järjestikuse koosseisu poolt. Riigikogu X koosseis oli põhiseaduse muutmise seaduse vastu võtnud 20.02.2007. Põhiseaduse muudetud preambula sätestab, et Eesti riik peab tagama lisaks eesti rahvuse ja kultuuri säilimisele ka eesti keele säilimise läbi aegade.

6. mail 2008 võttis Riigikogu vastu Vabariigi Presidendi algatatud **Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seaduse** (47 SE). Seadusemuudatusega jäetakse põhiseadusest välja kaitseväge juhataja ja ülemjuhataja institutsioon. Seaduse eesmärk on korrastada riigikaitse juhtimist ning tugevdada tsiviilkontrolli kaitseväge üle. Põhiseaduse muudatus jõustub, kui Riigikogu XII koosseis võtab seaduse oma koosseisu 3/5 häälteenamusega muutmatult vastu, sest põhiseaduse muutmise viisina on otsustatud põhiseadust muuta Riigikogu kahe järjestikuse koosseisu poolt.

Riigikogu liikme staatuse seaduse (54 SE) algatajateks olid kõik Riigikogu fraktsioonid ja see võeti vastu 14. juunil 2007. Seadusega korrastati Riigikogu tegevust ning Riigikogu liikme staatust,

õigusi ja kohustusi puudutavate õigusnormide süsteemi nõnda, et senise kolme seaduse – Riigikogu kodukorra seaduse, Riigikogu töökorra seaduse ning Riigikogu liikme ametipalga, pensioni ja muude sotsiaalsete garantiide seaduse asemel jäi ülalmainitud teemaderingi reguleerima kaks – Riigikogu kodu- ja töökorra seadus ning Riigikogu liikme staatuse seadus. Riigikogu töökorra seadus tunnistati kehtetuks ning osa selle normidest lülitati Riigikogu kodu- ja töökorra seadusesse (Riigikogu Kantselei), osa aga Riigikogu liikme staatuse seadusesse (volituste, asendusliikmete, ametivande ja ametite ühitamatusega seonduv). Riigikogu liikme ametipalga, pensioni ja muude sotsiaalsete garantiide seadusest jäid kehtima üksnes sätted, mis käsitlevad Eesti Vabariigi Ülemnõukogu XII koosseisu ning Riigikogu VII, VIII ja IX koosseisu liikmete pensione.

1. märtsil 2008 jõustus uus **teenetemärkide seadus** (134 SE, vastu võetud 19.12.2007). Peamise muudatusena lõpetati Teenetemärkide Komitee tegevus ja teenetemärkide andmisega seonduv asjaajamine anti üle Vabariigi Presidendi Kantseleile. Lihtsustati oluliselt teenetemärkide andmise ettepanekute tegemise korda, piirati ligipääsu ettepanekutele, täpsustati teenetemärkide kirjeldusi ja nende andmise aluseid, reguleeriti lisaesemete saamine ja vastutus, sätestati teenetemärkide registri pidamise õiguslik alus ning Riigivapi ketiklassi teenetemärgi andmine Vabariigi Presidendile, täiendati teenetemärgi äravõtmise aluseid.

11. juunil 2008 ratifitseeris Riigikogu **Lissaboni lepingu** (Lissaboni lepingu, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut, ratifitseerimise seadus, 193 SE). Lepinguga muudetakse Euroopa Liidu aluslepinguid (Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut). Lissaboni lepingu eesmärk on viia lõpule Amsterdami ja Nice'i lepingutega alustatud protsess – tugevdada Euroopa Liidu tõhusust ja demokraatlikku legitiimsust ning muuta selle tegevus ühtsemaks.

Rahanduskomisjon

Esimees Jürgen Ligi (RE)
Aseesimees Tarmo Mänd (ERL)
 Peep Aru (RE)
 Andres Herkel (IRL)
 Helle Kalda (K)
 Tiit Kuusmik (K)
 Inara Luigas (K)
 Eiki Nestor (SDE)
 Keit Pentus (RE)
 Toomas Trapido (EER)
 Margus Tsahkna (IRL)

Rahanduskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 61 istungit. Menetluses oli 46 eelnõu, millest 18 võeti vastu seadusena ja 7 Riigikogu otsusena, 11 eelnõu lükati tagasi, 10 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

Mahukaim oli valitsuse algatatud **väärtpaberituru seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus** (108 SE), mis võeti vastu 24. oktoobril 2007, vähem kui poolteist kuud pärast algatamist. Seadusega viidi finantsinstrumentide turgusid reguleerivad või sellega seonduvad seadused (nt väärtpaberituru seadus, Finantsinspektsiooni seadus, audiitortegevuse seadus, investeerimisfondide seadus, krediidasutuste seadus ja äriseadustik) kooskõlla Euroopa Liidu õigusega, muutes finantsinstrumentide turge läbipaistvamaks, täpsustades investeerimisühingute kapitaliadekvaatsuse nõudeid ning ülevõtmispakkumistega seonduvat.

Euro kasutuselevõtu ootuses võeti 14. juunil 2007 vastu **alkoholi-, tubaka- ja kütuseaktsiisi seaduse, keskkonnatasude seaduse ning teeseaduse muutmise seadus** (64 SE) eesmärgiga saavutada ennaktempos kütuse, elektrienergia ja tubakatoodete aktsiisimäärade Euroopa Liidu kehtiv miinimumtase, samuti tõsteti alkoholi aktsiisimäärad 1999. aastal kehtinud aktsiisimäärade reaalkväärtuse tasemele. Muudatustega loodi eeldused Maastrichti konvergentsikriteeriumides sätestatud hinnastabiilsuse nõude täitmiseks aastal 2011.

Enamik eelnõudest olid seaduste muutmise seadused, kuid oli ka tervikseadusi. Üks olulisemaid oli **rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus** (137 SE, vastu võetud 19.12.2007). Rahapesu ja terrorismi rahastamine on ohtlikud

Rahanduskomisjon 2008. aasta riigieelarvet arutamas, november 2007

kuriteod, mis võivad tõsiselt ohustada krediidi- ja finantseerimisasutuste ning kogu rahandussüsteemi usaldusväärsust, terviklikkust ja stabiilsust ning kahjustada riigi majandust tervikuna. Eesti peamiseks riskifaktoriteks on interneti-kuritegevusest saadud tulu siirdamine Eestisse või läbi Eesti finantsüsteemi, variisikute kasutamine, mittetraditsiooniliste makseteenuste kasutamine ja mitteresidentidega seotud rahavood. Seadusandja eesmärk oli meie õiguskorra viimine nimetatud ohtude ja riskide maandamiseks kooskõlla Euroopa Liidu kõnealust valdkonda käsitlevate õigusaktidega ning mitme rahapesu tõkestamist ja kuritegelikul teel saadud vara konfiskeerimist käsitleva rahvusvahelise konventsiooniga.

Komisjon menetles juhtivkomisjonina kahte olulist **tulumaksuseaduse** muudatust. Esimesega (63 SE, vastu võetud 14.06.2007) langetatakse tulumaksumäära 2010. aastaks 19%-le ja 2011. aastaks 18%-le ning tõstetakse maksuvaba tulu sammuhaaval 2011. aastaks 3000 kroonini kuus, samuti kehtestatakse täiendav maksuvaba tulu alates esimesest lapsest. Teise muudatuse (181 SE, vastu võetud 26.03.2008) eesmärk on viia Eesti äriühingute tulumaksuga maksustamise kord täielikult kooskõlla Euroopa Liidu ema- ja

tütariühingute direktiiviga (90/435/EMÜ), säilitades seejuures Eesti tulumaksusüsteemi iseloomuliku joonena maksustamise edasilükkamine äriühingu kasumi ettevõtluses kasutamise korral, samas loobutakse kasumi maksustamisest selle jaotamise hetkel, minnakse üle äriühingute aastapõhisele maksustamisele ning maksukohustuse täitmiseks kehtestatakse avansiliste maksete tasumise kohustus.

Vaatlusalusel perioodil menetletud eelnõudest väärrib märkimist ka **struktuuritoetuste seadusi** käsitlev eelnõu (266 SE, perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse seaduse ja perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse muutmise seadus, vastu võetud 05.06.2008), mis läbis Riigikogu menetluse haruldaselt kiiresti – algatamisest vastuvõtmiseni kulus vaid 22 päeva, kuna sellest sõltus aastail 2004–2006 Eestile eraldatud struktuuritoetuste maksimaalne ärakasutamine.

Riigikaitsekomisjon

Esimees Mati Raidma (RE)

Aseesimees Kadri Simson (K)

Meelis Atonen (RE) (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 10.02.2008)

Tõnu Juul (RE) (kinnitati komisjoni liikmeks 11.02.2008, asendusliige)

Jaan Kundla (–) (sotsiaalkomisjonist 08.05.2008)

Tarmo Kõuts (IRL)

Kalvi Kõva (SDE)

Lauri Laasi (K) (sotsiaalkomisjoni 06.05.2008)

Nelli Privalova (K)

Jaak Salumets (RE)

Trivimi Velliste (IRL)

Riigikaitsekomisjon pidas vaadeldaval perioodil 87 istungit. Menetluses oli 17 eelnõu, millest 10 võeti vastu seadusena ja 6 Riigikogu otsusena, 1 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

Eesti Vabariigi Valitsuse, Läti Vabariigi Valitsuse ja Leedu Vabariigi Valitsuse Balti õhuseirevõrgu ja juhtimissüsteemi [BALTNET] arendamise kokkuleppe ratifitseerimise seadus (90 SE, vastu võetud 24.10.2007). Tegemist on Balti riikide vahelise olulise kaitsealase koostööprojektiga. Ühtlasi on BALTNET NATO õhukaitseüsteemi integraalne osa, seega on tegemist Eesti panustamisega NATO õhukaitseüsteemi, mis on oluline ka Eesti julgeolekule.

Riigikogu otsus „**Eesti kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelisel rahu-tagamissioonil Afganistanis**” (141 OE, vastu võetud 04.12.2007). Eesti üksuse missioon kestab 2007. aasta 9. detsembrist 2008. aasta 31. detsembrini. NATO juhitud rahvusvaheliste julgeoleku-abijõudude (*International Security Assistance Force* – ISAF) missioon loodi 2001. aasta detsembris Bonni lepinguga pärast Talibani režiimi kukutamist. Alates 11. augustist 2003 on ISAF NATO juhtimise all (enne seda oli ISAF eri riikide juhtida). Juhtimise ülevõtmist peetakse teetähiseks alliansi arenguloos, sest tegemist on NATO esimese sõjalise operatsiooniga väljaspool Euroopat.

1949. aasta 12. augusti Genfi konventsioonide 2005. aasta 8. detsembri III lisaprotokolliga täiendava tunnusemärgi vastuvõtmise kohta ratifitseerimise seadus (129 SE, vastu võetud 11.12.2007). Protokolliga ratifitseerimisega täidetakse Genfi konventsioonide ja nende 1977. aasta

lisaprotokollidega võetud kohustust tugevdada tunnusemärgide kaitsetähtsust ja universaalset iseloomu. Eesti kasutab reeglina punase risti embleemi, kuid mõnel välismissioonil tuleb ilmselt kasutada punase kristalli embleemi, mis on kompromiss kristlaste punase risti ja moslemite poolkuu vahel.

Riigikogu otsus „Eesti kaitseväge kasutamise Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu Põhjala lahingugrupi koosseisus” (140 OE, vastu võetud 19.12.2007). Euroopa Liidu lahingugruppide kontseptsioon kiideti heaks 2004. aasta juunis. Lahingugrupp peab olema 15-päevases valmisolekus, millest 5 päeva on otsuse tegemiseks. Lahingugruppide ülesanneteks on eelkõige nn Petersbergi ülesannete täitmine, mis hõlmavad endas humanitaar-, pääste- ja rahuvalveoperatsioone ning kriiside ennetamist ja tõkestamist. Põhjala lahingugrupi (*Nordic Battlegroup*) moodustavad Rootsi, Norra, Soome, Iirimaa ja Eesti üksused. Eesti üksus osaleb lahingugrupis 2008. aasta 1. jaanuarist 31. detsembrini.

Riigikogu otsus „Eesti kaitseväge kasutamise Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel NATO kiirreageerimisjõudude koosseisus” (254 OE, vastu võetud 10.06.2008). Otsuse alusel osaleb Eesti mereväe miinijahtija „Admiral Cowan“ 2008. aasta 1. juulist 2009. aasta 30. juunini NATO reageerimisjõudude (NRF – *NATO Response Force*) koosseisus, mis on Eesti NATO liikmesusest tulenev panus. NRF on loodud NATO liikmesriikide, sh Eesti julgeoleku tagamiseks ning vajadusel kollektiivse enesekaitseoperatsiooni kiireks käivitamiseks.

Riigikogu otsus „Eesti kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelisel julgeoleku-tagamissioonil Kuveidis, Kataris, Bahreinis ja Iraagis” (144 OE, vastu võetud 19.12.2007). Mitmerahvuslike relvajõudude Iraagis viibimise esmaseks aluseks on rahvusvahelise õiguse kohaselt Iraagi valitsuse palve. Koalitsioonijõudude ülesanne on koostöös Iraagi valitsusega tagada turvaline keskkond ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides sätestatud poliitilise protsessi lõpuleviimiseks. Selleks viiakse läbi kohalike äärmuslaste ja välisterroristide vastaseid operatsioone ning organiseeritakse, õpetatakse välja ja varustatakse vajalike vahenditega Iraagi julgeolekujõude. Eesti üksuse missiooni kestuseks on 1. jaanuar kuni 31. detsember 2008.

Kaitseväge korralduse seadusega (202 SE, vastu võetud 19.06.2008) sätestatakse kaitseväge õiguslik seisund ja ülesanded, struktuur, juhtimise ning jõu kasutamise alused. Kaitseväge korralduse reguleerimise seaduse tasemel näeb ette Eesti Vabariigi põhiseaduse § 126, seega on tegemist õigusaktiga, mis vaatamata põhiseaduses sätestatud puudus Eesti õiguses ligi 16 aastat.

Sotsiaalkomisjon

Esimees Heljo Pikhof (SDE)

Aseesimees Jaak Aab (K)

Jaan Kundla (K, –) (riigikaitsekomisjoni
08.05.2008)

Tõnis Kõiv (RE)

Lauri Laasi (K) (riigikaitsekomisjonist
06.05.2008)

Ott Lumi (IRL)

Tatjana Muravjova (RE)

Taavi Rõivas (RE)

Mai Treial (ERL)

Marika Tuus (K)

Sotsiaalkomisjon pidas vaadeldaval perioodil 71 istungit. Menetluses oli 35 eelnõu, millest 14 võeti vastu seadusena (kaks eraldi algatatud eelnõu ühendati) ja 1 Riigikogu otsusena, 12 eelnõu lükati tagasi, 7 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

30. mail 2007 vastu võetud **riikliku pensioni-kindlustuse seaduse § 61 täiendamise seadusega** (1 SE) tõsteti 2007. aasta 1. juulist pensioni baasosa 250 krooni ja rahvapensioni määra 150 krooni võrra. Alates 1. juulist 2007 suurenes keskmine vanaduspension 3769 kroonini.

Riikliku pensionikindlustuse seaduse ja kogumispensionide seaduse muutmise seadusega (79 SE, vastu võetud 14.11.2007) muudeti iga-aastane pensionide indekseerimine rohkem sõltuvaks sotsiaalmaksu laekumisest ehk pension tõuseb sotsiaalmaksu laekumisega võrreldavas tempos. Seega muudeti riiklik pension baasosa osakaalu suurendamise teel solidaarsemaks. Seadusega täpsustati riikliku pensionikindlustuse katteallikate regulatsiooni ning reguleeriti pensioniõiguste ülekandmine Euroopa Liidu institutsioonide pensioniskeemist Eesti pensionisüsteemi ja vastupidi.

14. juunil 2007 vastu võetud **vanemahüvitise seaduse muutmise seadus** (44 SE) võimaldab vanemal olla lapsega kauem kodus ja pikendab vanemahüvitise maksmise perioodi nelja kuu võrra, s.o lapse 1,5-aastaseks saamiseni.

Puhkuseseaduse muutmise seadusega (145 SE, vastu võetud 12.12.2007) anti isadele võimalus kasutada 10 tööpäeva puhkust naise rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal või kahe kuu jooksul pärast lapse sündi. Isapuhkuse ajaks säilitatakse isale tema keskmine palk, mis kompenseeritakse tööandjale riigieelarvest.

Samal ajal vastu võetud **riiklike peretoetuste seaduse muutmise seadusega** (136 SE) tõsteti eestkostel või perekonnas hooldamisel oleva lapse toetus 3000 kroonini kuus. Seadusega toetatakse hooldus- ja kasuperedes kasvavaid lapsi ning soodustatakse vanemliku hoolitsuseta laste kasvamist perekonnas.

24. oktoobril 2007 vastu võetud **tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning sellega seonduvate seaduste muutmise seadusega** (103 SE) loodi õiguslik alus tööpoliitika infosüsteemi loomiseks ja sinna andmete esitamiseks.

19. detsembril 2007 vastu võetud **puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadusega** (159 SE) kaasajastati tööealiste inimeste puude tuvastamise ja sotsiaaltoetuste määramise tingimusi ning tõsteti nende toetusi 30% võrra. Seadusega kehtestati uus toetuse liik – töötamistoetus, mida makstakse 16–70-aastasele töötavale puudega inimesele, kellel on puudest tingituna tööga seotud lisakulutusi.

20. detsembril 2007 vastu võetud **tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadusega** (146 SE) kehtestati sätted, mis võimaldavad e-tervise projektide rakendamist. Seadus kiirendab info-tehnoloogiliste lahenduste (digitaalne registratuur, haiguslugu ja retsept, televiit, ühiskasutuses pildipank jm) kasutuselevõttu, pakkudes uusi moodsaid diagnoosimis- ja ravivõimalusi.

19. juunil 2008 vastu võetud **ravikindlustuse seaduse ja Eesti Haigekassa seaduse muutmise seadus** (246 SE + 196 SE) kõrvaldab ravikindlustuse seadusest praktikas ilmnunud puudused, määratleb täpsemini ravi rahastamise lepingute sõlmimise protsessi ja täpsustab ravikindlustuse seaduse alusel haigekassa poolt tasu maksmise kohustuse aluseks olevate meditsiiniseadmete regulatsiooni. Seadusega laiendatakse hamba- proteesihüvitise saamise õigust lisaks riiklikku vanaduspensioni saavatele ja teistele üle 63-aastastele isikutele ka töövõimetuspensionäridele, tulenevalt nende tervislikust seisukorrast ja tegelikest vajadustest.

Avalikud istungid ja üritused

Sotsiaalkomisjon on pidanud 4 avalikku istungit. 27. septembril 2007 toimus avalik istung, kus oli kõne all Euroopa südame-tegevuse harta, südamehaiguste olukord Eestis ja Eesti südamestrateegia. Koos põhiseaduskomisjoni ja kultuurikomisjoniga korraldati 11. detsembril 2007 avalik istung Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni rakendamise kohta. 19. veebruaril

Sotsiaalkomisjoni avalik istung Valges saalis Euroopa südamerwise harta käivitamisest, september 2007

2008 toimus avalik istung koos õiguskomisjoniga, tutvustati Tartu Ülikooli sotsiaalteadlaste koostatud analüüsi perekonnaseaduse eelnõu sotsiaalsetest mõjudest. Uuringut tutvustas Dagmar Kutsar. 17. juunil 2008 toimus Valges saalis avalik istung, kus oli arutluse all „Rahvastiku tervise arengukava 2008–2020“. Istungil osalesid Eesti Arstide Liidu, Eesti Haiglate Liidu, Eesti Kiirabi Liidu ja teiste tervishoiuorganisatsioonide esindajad. Ettekandega esinesid sotsiaalminister Maret Maripuu ja terviseala asekanstler Ivi Normet. Peamiste teemadena tõsteti üles arstide arvu säilitamine, alkoholipoliitika (eriti noortega seonduv), investeeringud haiglatesse ja erakorralisse meditsiini.

Sotsiaalkomisjon arutas oma 20. novembri, 25. veebruari ja 10. märtsi istungitel sotsiaalse ettevõtlusega seotud probleeme; kas ja kuidas Eesti seadusandlus toetab või takistab sotsiaalse ettevõtluse arengut. Sotsiaalkomisjoni istungitel kuulati ära Riigikontrolli eriaruanne „Euroopa Liidu toetusraha kasutamisest Eestis aastatel 2004–2006“, koos rahanduskomisjoniga ja riigieelarve kontrolli erikomisjoniga kuulati ülevaadet Töötukassa tegevusest 2007. aastal.

2008. a kevadel korraldas sotsiaalkomisjon koos Eesti Seksuaaltervise Liiduga ja Soome

Rahvastikuliidu eestvedamisel kahepäevase rahvusvahelise konverentsi HIV/AIDSi teemal. Samal teemal kohtuti ka USA saatkonna poliitika ja majanduspoliitika osakonna juhataja Jessica Adkinsiga.

Veebruaris 2008 toimus sotsiaalkomisjoni visiit Brüsselisse. Külastati Euroopa Parlamenti, kus kohtuti tööhõive ja sotsiaalküsimuste komisjoni esimehe Jan Anderssoniga ja komisjoni liikme Siiri Oviiriga. Toimusid kohtumised Eesti suursaadikuga Belgias ja Luksemburgis Karin Jaaniga, Belgia Esindajate Koja sotsiaalkomisjoni esindajatega, Euroopa Komisjoni tööhõive ja sotsiaalküsimuste peadirektoraadi üksuse juhi Robert Straussiga ning Euroopa Komisjoni voliniku Siim Kallase kabinetiülema Henrik Hololeiga.

12. juunil 2007 külastas sotsiaalkomisjon Iru ja Merivälja pansionaati, 13. märtsil 2008 toimus väljasõit Karula ja Võisiku hooldekodusse. 8. aprillil 2008 toimus visiit Jõgeva maakonda, külastati Jõgeva Maavalitsust, lastekodu „Metsatareke“, õpilaskodu Vaimastveres ja SA Jõgeva Haigla.

Väliskomisjon

Esimees Sven Mikser (SDE)
Aseesimees Enn Eesmaa (K)
Ivi Eenmaa (RE)
Raivo Järvi (RE)
Mart Laar (IRL)
Valdur Lahtvee (EER)
Silver Meikar (RE)
Marko Mihkelson (IRL)
Toomas Varek (K)
Vladimir Velman (K)

Väliskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 103 istungit. Menetluses oli 12 eelnõu, millest 5 võeti vastu seadusena, 5 Riigikogu otsusena ja 2 Riigikogu avaldusena.

17. oktoobril 2007 kiitis Riigikogu heaks Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning Albaania Vabariigi vahel 2006. aastal sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu (**Stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Albaania Vabariigi vahel ratifitseerimise seadus**, 57 SE), millega toetatakse Albaaniat demokraatia tugevdamisel ja õigusriigi loomisel ning aidatakse kaasa poliitilise, majandusliku ja institutsioonilise stabiilsuse saavutamisele Albaanias.

13. juunil 2007 ratifitseeris Riigikogu ühehäälselt Euroopa Liidu ja 79 Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riigi vahelise koostöölepingu (Cotonou lepingu) muutmislepingu (**Cotonou lepingu muutmislepingu ratifitseerimise seadus**, 58 SE). Lepingu eesmärgiks on vaesuse vähendamine sihtriikides ja selle läbi tõhusama dialoogi ning majandus- ja kaubanduskoostöö arendamine. Samal päeval võeti vastu ka Cotonou lepingu alusel antava ühenduse abi rahastamist ning finantsabi eraldamist teatavatele ülemeremaadele ja -territooriumidele käsitleva Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise sisekokkuleppe ratifitseerimise seadus (59 SE).

Eesti Vabariigi Valitsuse ja Uus-Meremaa Valitsuse töötamisõigusega turismi käsitleva kokkuleppe ratifitseerimise seadus (73 SE, vastu võetud 10.10.2007) võimaldab väljastada mõlema riigi 18-30-aastastele kodanikele kuni 12 kuud kehtivaid töötamisõigusega viisasid.

40 Riigikogu liikme algatatud **avalduses Georgia suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse toetuseks** (252 AE) mõistis Riigikogu

23. aprillil 2008 hukka Venemaa ühepoolse tegevuse suhete tihendamisel Georgia koosseisu kuuluvate Abhaasia ning Lõuna-Osseetia piirkondadega.

12. augustil 2008 toimunud Riigikogu erakorralisel istungil oli arutluse all 37 Riigikogu liikme algatatud **avaldus Vene Föderatsiooni sõjalisest agressioonist Georgia vastu** (307 AE). 60 parlamendiliikme poolt toetatud avalduses kutsub Riigikogu ÜROd, Euroopa Liitu, Euroopa Parlamenti, NATOt, OSCEd, Euroopa Nõukogu, kõiki demokraatlikke riike ja eriti nende riikide parlamente osutama igakülget abi Georgiale, et lõpetada viivitamatult Vene Föderatsiooni sõjaline agressioon ning hüvitada sõjaga tekitatud moraalne ja materiaalne kahju.

Riigikogu välissuhtlust koordineerib vastavalt välissuhtlemisseadusele väliskomisjon. Seoses Eesti liitumisega Euroopa Liidu ja NATOga 2004. aastal on välissuhtlemine muutunud järjest aktiivsemaks, mistõttu on mitmel väliskomisjoni istungil arutatud ka Riigikogu välissuhtlemise põhimõtteid.

Istungitel käsitletud teemad on väga eripalgelised, alustades Eesti arengukoostööst ja lõpetades olukorraga Lähis-Idas. Esile tuleb tõsta 2008. aasta kevadel komisjonis alustatud kuulamisi Eesti välismajanduspoliitika teemal, eesmärgiga aidata kaasa Eesti välismajanduspoliitika sujuvamale koordineerimisele ja Eesti ettevõtete ekspordivõimekuse toetamisele. Läbivate teemadena on komisjoni istungitel, visiitidel ja kohtumistel leidnud käsitlemist Georgia ja küberjulgeolek. Mõlemad teemad olid arutluse all ka komisjoni töövisiidil Ameerika Ühendriikidesse 2008. aasta aprillis ja Türgi Vabariiki sama aasta mais. Mõlemal mainitud visiidil toimusid sisukad ja kõrgetasemelised kohtumised, mille ettevalmistamisel abistasid väliskomisjoni sekretariaati Eesti saatkonnad Washingtonis ja Ankaras. See on vaid üks näide parlamendi ja Välisministeeriumi heast ja sujuvast koostööst.

2008. aasta juunis kohtusid väliskomisjoni esimehe Sven Mikseri kutsel Eestis Põhjamaade ja Balti riikide (NB8) parlamentide väliskomisjonide esimehed. Kohtumisel arutati Läänemere piirkonna julgeoleku väljavaateid, teise peamise teemana oli kõne all olukord Georgias.

Vastavalt Riigikogu töö- ja kodukorra seadusele võib Riigikogu välissuhtlemise korraldamiseks moodustada oma liikmetest välisdelegatsioone, mis vähemalt korra aastas esitavad aruande väliskomisjonile.

Õiguskomisjon

Esimees Ken-Marti Vaher (IRL)

Aseesimees Kalle Laanet (K)

Tiina Oraste (IRL)

Hanno Pevkur (RE)

Jaanus Rahumägi (RE)

Indrek Saar (SDE)

Erik Salumäe (RE)

Ain Seppik (K)

Toivo Tootsen (K)

Õiguskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 76 istungit. Menetluses oli 44 eelnõu, millest 24 võeti vastu seadusena (kaks eraldi esitatud eelnõu ühendati) ja 1 otsusena, 1 eelnõu lükati tagasi, 14 eelnõu menetlemine on pooleli.

Pärimisseadus (56 SE) võeti vastu 17. jaanuaril 2008, jõustub 1. jaanuaril 2009 ja on osa tsiviilseadustikust. Uue pärimisseaduse eesmärk on kehtiva pärimisregulatsiooni vastavusse viimine tsiviilõiguse reformist tulenenud muudatustega õiguskorras, samuti seni kehtiva seaduse rakendamisel ilmnunud probleemide lahendamine. Struktuuri ja normatiivse sisu poolest on 2009. aastal jõustuv pärimisseadus sarnane kehtiva seadusega, kuid selles on üks põhimõtteline muudatus: parandi vastuvõtusüsteem asendati loobumissüsteemiga, mis peab paremini tagama põhiseaduses sätestatud pärimisõiguse realiseerimise.

Politiseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (222 SE, vastu võetud 11.06.2008) töötati välja eelkõige 2007. a aprillisündmuste analüüsi põhjal. Analüüsi poliitsei tegevust avaliku korra tagamisel, sealhulgas massiliste korratuste tingimustes toimuvatele korrarikumistele reageerimisel. Arvestades õiguskantsleri ettepanekuid, leiti, et poliitsei õigusi tuleks täpsustada. Politiseaduse muudatused käsitlevad järgmisi küsimusi: a) selgelt eristatakse isikute kinnipidamine haldus- ja süüteomenetluses ning täpsustatakse halduskinnipidamise aluseid; b) avatakse sunni mõiste, mida senine õigus ei määratlenud piisavalt selgelt; c) täpsustatakse poliitsei erivahendite ja relvade kasutamist ning nende kasutamise dokumenteerimist, nähakse ette tulirelva ja elektrišokirelva kasutamine ühtsetel alustel; d) kehtestatakse mõned erimeetmed, nt viibimiskeeld, kaotades ära seni valitsenud õigusliku tühimiku. Viibimiskeeld on ka aluseks isikute

evakueerimise korraldamisel muudel avaliku korra ohustamise juhtudel või süüteomenetluse tagamisel.

Lisaks muudeti mitut seadust: piirivalveseaduse muudatustega laiendatakse piirivalve tegevuspiirkonda ja pädevust eesmärgiga võimaldada piirivalve kaasamine avaliku korra tagamisele; avaliku koosoleku seaduse muudatuste eesmärgiks on koosolekute korraldamise süsteemi paindlikumaks muutmine. Kuna rahumeelne kogunemine ja meelsuse avaldamine on üks isikute põhiõigustest, võib nüüd senise seitsmepäevase etteteatamisaja asemel koosolekust ette teatada vaid paar tundi.

Päästeteenistuse seaduse (164 SE, vastu võetud 31.01.2008) eesmärk on luua päästeteenistuse eripära arvestav ja muude sisejulgeolekut tagavate ametkondadega (politsei, piirivalve) ühtlustatud teenistuskeskond.

Päästeteenistuse seadusega reguleeritakse päästeteenistujate õiguslikku seisundit ning päästeala töökorraldust. Seaduse kohaselt on päästeteenistus avaliku teenistuse eriliik päästeteenistuse seaduses sätestatud erisustega.

Päästeteenistuse seadus sätestab sarnast tööd tegevate inimeste võrdse kohtlemise. Päästeteenistus eristab päästetöötajaid ja päästeametnikke, kes teevad sarnast tööd. Ametnike põhifunktsioon on päästetööde korraldamine ja teostamine ning neil on õigus anda siduvaid korraldusi. Päästetöötajad teevad päästetöid, kuid ei oma õigust anda siduvaid korraldusi. Reguleeritud on päästeteenistujate sotsiaalsed tagatised haiguste ja vigastuste korral, sotsiaalsed garantiid on päästeametnikel ja päästetöötajatel võrdsed. Riiklik vanaduspension kindlustatakse päästeteenistujatele seaduses sätestatud erisustega. Nii on päästeteenistujal, kellel on staaži vähemalt 15 aastat, õigus kuni kolm aastat enne vanaduspensioniaikka jõudmist jääda vanaduspensionii ootele.

Politiseaduse, Vabariigi Valitsuse seaduse, narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ning nende lähteainete seaduse, politseiteenistuse seaduse ja kohtuekspertiisiseaduse muutmise seadus (37 SE) võeti vastu 7. juunil 2007. Seadusega ühendati kahe riikliku ekspertiisiasutuse ülesanded ja loodi Eesti Kohtuekspertiisi Instituut. Ühendamise peamine eesmärk oli parema teenuse osutamine poliitseile, prokuratuurile ja kohtule tõendusliku baasi loomiseks ja selle kasutamiseks süütegude avastamisel. Eesti Kohtuekspertiisi Instituudis tehakse kriminaalasjas kohtueelse menetleja või kohtu määruse ning tsiviil- ja haldusasjas kohtu määruse alusel kohtuekspertiise, mille tulemuseks on menetluses tõenduslikku väärtust omav ekspertarvamus. Pädevuse

Õiguskomisjoni ja riigikaitsekomisjoni avalik ühisistung „Aprillisündmused 2007, sisejulgeolek ja turvalisus“, juuni 2007

koondumisel ühte kohta kohtuekspertiisisüsteemi edasine areng ühtlustub, kuna ühendatud ekspertiisiasutuse kaudu on kohtuekspertiiside tegemisega seonduvaid küsimusi võimalik paremini ja kompaktsemalt koordineerida. Ühendatud ekspertiisiasutus valdab kogu riigi ekspertiisialast teavet, sh elektroonilise andmekogu pidamise, dokumentatsiooni arhiveerimise, andmete analüüsi jms kohta.

18. juunil 2008 ratifitseeris Riigikogu nn **Prümi lepingu** (Austria Vabariigi, Belgia Kuningriigi, Hispaania Kuningriigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Madalmaade Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi vahelise eldkõige terrorismi, piiriülese kuritegevuse ja ebaseadusliku rände vastases võitluses piiriülese koostöö tõhustamise lepinguga ühinemise seadus, 233 SE). Lepinguga ühinemise seadus on allkirjastatud Saksamaal Prümis 27. mail 2005 ja tuntud Prümi lepingu nime all. Lepingu eesmärk on luua selle osalistele võimalus senisest kiiremaks andmevahetuseks kuritegude ennetamisel, tõkestamisel ja uurimisel. Oluliseks erisuseks võrreldes seniste rahvusvaheliste lepingutega on see, et enamikus andmekategooriates ei eristata kriminaalmenetluses ja kuritegude ennetamise eesmärgil tehtavat koostööd.

Õiguskorra tagamiseks on ette nähtud vajaliku teabe avaldamine teise liikmesriigi ametiasutusele ning leping hõlmab muu hulgas andmebaaside vastastikust kasutamist. Lepinguga on ühinenud ka Soome ning see on ühinemiseks avatud kõigile Euroopa Liidu liikmesriikidele.

Vabariigi Valitsuse algatatud **Eesti Vabariigi lastekaitse seaduse, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse, sotsiaalhoolekande seaduse, karistusregistri seaduse, erakooliseaduse, kutseõppeasutuse seaduse, koolielise lasteasutuse seaduse, noorsootöö seaduse, karistusseadustiku, väärteomenetluse seadustiku, riigilõivuseaduse ja huvikooli seaduse muutmise seadus** (43 SE, vastu võetud 14.06.2007). 20. juulil 2007 jõustunud seadusemuudatuse kohaselt ei saa isikud, kes on süüdi mõistetud lastevastases seksuaalse iseloomuga kuriteos (nt alaealise prostitutsiooni või lapspornografiaga seotud kuriteos) töötada ametikohtadel, kus nad puutuvad vahetult kokku lastega (õpetaja, lasteaiakasvataja, ringijuht, lastelaagri kasvataja, lapsehoidja jne). Selline töökohta valiku õiguse piiramine on oluline uute kuritegude ärahoidmise aspektist. Alaealise vastu toime pandud seksuaalse iseloomuga kuriteos süüdimõistmisega kaasneb eluaegne piirang lastega seotud ametites töötamiseks. Seadusemuudatusega täiendati lastega

töötamist reguleerivad eriseadusi. Tööandjale sätestati kohustus kontrollida töölevõetava isiku karistusandmeid, alaealise seaduslikule esindajale loodi aga võimalus õigustatud huvi olemasolu korral saada karistusregistrist andmeid isiku seksuaalkuritegudega seotud karistuste kohta.

14. jaanuaril 2008 jõustus **karistusseadustiku ja väärteomenetluse seadustiku muutmise seadus** (106 SE + 74 SE, vastu võetud 06.12.2007). Riigikogu menetluse käigus ühendati kaks eelnõu. Karistusseadustikku tehti muudatused, mis tulenevad 7. septembril 2005. a vastu võetud merereostust käsitlevast direktiivist. Eesti Vabariik kohustub kehtestama merereostuse puhul võimaluse karistada rikkujaid ka majandusvööndis toimepandud süütegude eest. Seadusemuudatus korrastab ja täpsustab keskkonnavastaste süütegude osa. Seadusemuudatus sisaldab veel Euroopa Liidu Nõukogu kahe määruse rakendamist siseriiklikku õigusesse, milleks täiendatakse karistusseadustikku kahe väärteokoosseisuga. Esimene on määrus euromüntidega sarnanevate medalite ja märkide kohta, mis reguleerib nn suveniireurode tootmist ja levitamist, eesmärgiga kõrvaldada oht suveniireurode ebaseaduslikuks kasutamiseks euromüntide asemel. Teine määrus käsitleb kaitset kolmanda riigi õigusaktide ekstraterritoriaalse kohaldamise ja nendel põhinevate või neist tulenevate meetmete eest. Määruse eesmärk on kapitali vaba liikumise põhimõtte kaitse. Karistusseadustikku täiendatakse väärteokoosseisudega, mis näevad ette vastutuse eelnimetatud määrustes sätestatud nõuete rikkumise eest.

24. märtsil 2008 jõustus Vabariigi Valitsuse algatatud **karistusseadustiku muutmise seadus** (166 SE, vastu võetud 21.02.2008). Muudatus viib karistusseadustiku kooskõlla Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse vastases konventsioonis (*Convention on Cybercrime*) ja 24. veebruari 2005. a raamotsuses (2005/222/JSK) esitatud nõuetega infosüsteemide vastu suunatud rünnete kohta. Karistusseadustikus täpsustati arvutisüsteemi vastu suunatud rünnetega seotud kuriteokoosseise ning korrigeeriti nimetatud kuritegude eest mõistetavaid karistusi.

Kriminaalhooldusseaduse, vangistusseaduse ja kohtute seaduse muutmise seadus (169 SE, vastu võetud 20.03.2008) jõustus 1. juunil 2008. Muudatusega viidi seni maakohtute juures asunud kriminaalhooldusosakonnad üle vanglasüsteemi, muutes need vanglate osakondadeks. Seadusemuudatuse eesmärk on tõhustada vangla- ja kriminaalhooldussüsteemi toimimist. Muudatusega kehtestati üldklausel, mille kohaselt tuleb kinni- peetavat, arestialust ja vahistatut kohelda inim- väärtselt, samuti täpsustati vangistuse kandmisega seotud sätteid. Näiteks konkretiseeriti vangla õigust

kontrollida, kellega kinni- peetav telefoni teel suhtleb või kellega kirjavahetust peab. Muudatused ei võimalda vanglal kontrollida edastatavate sõnumite sisu, mis rikuks põhiseaduse §-st 43 tulenevat põhiõigust sõnumisaladusele. Vanglale pandi kohustus tagada kinni- peetavatele mõistlik võimalus otsida õigusakte ja nendega tutvuda. Vanglate raamatukogudesse paigaldatakse arvutid, kust on võimaldatud ligipääs kindlatele lehekülgedele – Inimõiguste Kohtu lahendid, kohtulahendite register ja elektrooniline Riigi Teataja. Edaspidi võib seda laiendada ka nt Euroopa Kohtu lahendite andmebaasile, ÜRO konventsioonide andmebaasile jne. Selleks, et vähendada arvuti ebaotstarbelisest kasutamisest vangla julgeolekule tuleneda võivat kahju, võib vanglaametnik igal ajal kontrollida, millise informatsiooniga kinni- peetav tutvub.

Täpsustus ka vanglas töötavate isikute palgasüsteem. Palkade maksmise põhimõtted muutusid selgemaks ning individualiseeritumaks. Uus palgasüsteem võtab arvesse ametikoha olulisust ja vanglate regionaalset eripära.

Riigipiiri seaduse, karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse (185 SE, vastu võetud 16.04.2008, jõustunud 23.05.2008) muudatusega täiendati kriminaalmenetluse seadustikus rahvusvahelise kriminaalmenetluse alase koostöö osa. Täiendamise vajadus tulenes nii rahvusvahelise koostöö praktikas tekkinud probleemidest kui ka Euroopa Liidu liikmesusega seotud kohustusest võtta ELi õigusaktid üle Eesti õigusesse. Seadusemuudatus rakendas Euroopa Nõukogu raamotsuses 2003/577/JSK (22.07.2003) „Vara või tõendite arestimise otsuste täitmine“ Euroopa Liidus ettenähtud meetmed. Raamotsuse eesmärk on tagada ühes liikmesriigis tehtud vara arestimise või tõendi hoiulevõtmisega seotud menetlusotsuste operatiivne ja vastastikuse tunnustamise põhimõttele tuginev täitmine teises liikmesriigis. Seoses Schengeni viisaruumiga ühinemisega täpsustatakse kriminaalmenetluse seadustiku sätteid. Muudetakse piiriülese jälgimise regulatsiooni, laiendatakse Piirivalveameti uurimispädevust ning loetakse tähtsaks isiklikuks dokumendiks ka välisriigi kodaniku pass. Praktikast tekkinud probleemide lahendamiseks täpsustatakse Euroopa vahistamismäärusega seotud sätteid. Lisanduvad ELi rahvusvahelise koostöö üksust Eurojusti puudutavad muudatused, mille eesmärk on täpsustada Eurojustis Eestit esindava liikme kriminaalmenetlusalas- t pädevust.

15. juulil 2008 jõustus **karistusregistri seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku, tsiviilkohtumenetluse seadustiku, tsiviilkohtu- menetluse seadustiku ja täitemenetluse**

seadustiku rakendamise seaduse ja väärteomenetluse seadustiku muutmise seadus (218 SE, vastu võetud 11.06.2008). Muudatuse eesmärk on luua õiguskaitseasutuste ühine integreeritud e-toimiku menetlemise infosüsteem. E-toimiku süsteem on menetlussüsteem, mis sisaldab enam kui ühele menetlusprotsessi osalisele vajalikku infot, tagab registrite ja asutuste menetlusinfo standardiseerituse, kiire ja efektiivse infovahetuse ning menetlusega seotud isikute võrdse ligipääsu infole.

15. juulil 2008 jõustus ka **kriminaalmenetluse seadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmise seadus** (219 SE, vastu võetud 19.06.2008), mille eesmärk on muuta kriminaalasjade arutamine üldmenetluses kiiremaks ja efektiivsemaks. Selleks kehtestati katkematus ja viivitamatuse põhimõte, mille kohaselt peab kriminaalasja arutamine olema planeeritud nii, et see toimub katkestusteta. Istungit on lubatud edasi lükata üksnes seadustikus sätestatud juhtudel.

19. juunil 2008 võttis Riigikogu vastu õiguskomisjoni algatatud **karistusseadustiku muutmise seaduse** (225 SE), millega muudeti süstemaatiline vargus kuriteoks. 2007. aastal dekriminaliseeriti korduvate pisivarguste toimepanemine, millega kaasnes süstemaatiliste pisivarguste arvu suurenemine. Korduvvargusi panid toime isikud, kelle jaoks on vargusest kujunenud tegevusala või töö (sh narkootikumide ostmiseks vajaliku raha hankimise viis). Seadusemuudatus näeb ette kuriteokaristuse süstemaatiliselt toimepandud pisivarguste eest.

Kriminaalmenetluse seadustiku ja väärteomenetluse seadustiku muutmise seadusega (238 SE, vastu võetud 19.06.2008) võeti üle Euroopa Liidu Nõukogu 24. veebruari 2005. a raamotsuse 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõte. Nimetatud raamotsuse artikli 20 kohaselt pidid liikmesriigid võtma vastu vajalikud meetmed hiljemalt 22. märtsil 2007. Raamotsuse eesmärk on rakendada rahaliste karistuste vastastikust tunnustamist liikmesriikide kohtutes või haldusasutustes, tunnustada ja täita kohtuotsuseid ilma täiendavate formaalsusteta. Raamotsus kohaldub igale otsusele, mis määrab kindlaks rahalise karistuse või rahatrahvi füüsilisele või juriidilisele isikule, otsused hõlmavad nii kuritegusid kui ka väärtegusid, nt liikluses. Seadusemuudatus viis kriminaalmenetluse seadustiku sätteid kooskõlla raamotsusega. Et raamotsus hõlmab ka liiklusväärtegude eest mõistetud või määratud rahatrahve, muudeti vastavalt ka väärteomenetluse seadustikku.

Muud komisjonid

Riigikogu kodu- ja töökorra seadus:

§ 19. (1) Riigikogu moodustab erikomisjoni seaduse alusel, samuti seadusest või välislepingust tulenevate ülesannete täitmiseks.

Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon

Moodustatud: 10.05.2007. Riigikogu otsus 10.05.2007 (RT I 2007, 37, 248). Muudatus: Riigikogu otsus 20.11.2007 (RT I 2007, 61, 390).

Ülesanded:

Komisjon kontrollib jätustegevuse seaduse § 19 lõigetes 4 ja 41 ning julgeolekuasutuste seaduse § 36 lõikes 2 sätestatud aruandeid ja täidab julgeolekuasutuste seaduse §-s 36 ning Eestit okupeerinud riikide julgeolekuorganite või relvajõudude luure- või vastuluureorganite teenistuses olnud või nendega koostööd teinud isikute arvelevõtmise ja avalikustamise korra seaduse §-s 11 sätestatud ning muid seadusest tulenevaid ülesandeid. Komisjon kasutab oma ülesannete täitmiseks julgeolekuasutuste seadusest ja Riigikogu kodukorra seadusest tulenevaid õigusi. Komisjon annab oma tegevusest Riigikogule aru julgeolekuasutuste seaduse § 36 lõikes 5 kehtestatud korras.

Komisjoni koosseisu volitused kestavad XI Riigikogu volituste lõpuni.

Koosseis:

Esimees Jaanus Rahumägi (RE)
Aseesimees Marek Strandberg (EER)
Kalvi Kõva (SDE)
Mart Laar (IRL)
Villu Reiljan (ERL) (kuni 22.11.2007)
Karel Rüütli (ERL) (alates 22.11.2007)
Ain Seppik (K)

Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon

Moodustatud: 10.05.2007. Riigikogu otsus 10.05.2007 (RT I 2007, 37, 247).

Ülesanded:

1) korruptsioonivastase seaduse § 14 lõigetes 2 ja 8 nimetatud ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonide kogumine, hoidmine ja nende tegelikkusele vastavuse kontrollimine;

2) korrupsioonivastase seaduse §-s 14 loetletud ametiisikute kategooriate majanduslike huvide deklareerimise kohta arvandmete kogumine ja nende analüüsimine;

3) korrupsioonivastase seaduse § 14 lõikes 2 ja § 15 lõikes 2 nimetatud ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonide avalikustamine;

4) järelevalve Riigikogu liikmete töökoha- ja tegevuspiirangute üle;

5) Riigikogu ja avalikkuse informeerimine korrupsioonivastase seaduse kohaldamise tulemuslikkusest;

6) korrupsiooni ja muude kuritegude või väärtegade tunnuste ilmnemisel materjalide edastamine uurimisasutusele või väärtetohtuvälisele menetlejale;

7) erakonnaseaduse §-s 124, Euroopa Parlamendi valimise seaduse § 63 lõikes 1, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 59 lõikes 1 ja Riigikogu valimise seaduse § 65 lõikes 1 nimetatud valimiskampaaniate rahastamise aruannete kogumine ja avalikustamine;

8) ettepanekute tegemine seaduste muutmiseks või täiendamiseks.

Komisjoni liikmete volitused kestavad XI Riigikogu volituste lõpuni.

Koosseis:

Esimees Jaanus Marrandi (ERL)
Aseesimees Kaia Iva (IRL)
Aleksi Lotman (EER) (kuni 15.05.2008)
Maret Merisaar (EER) (alates 15.05.2008)
Tatjana Muravjova (RE)
Heljo Pikhof (SDE)
Kadri Simson (K)

Riigieelarve kontrolli erikomisjon

Moodustatud: 10.05.2007. Riigikogu otsus 10.05.2007 (RT I 2007, 37, 249).

Eesmärk:

tagada koostöös Riigikontrolliga kontroll Vabariigi Valitsuse üle riigieelarve täitmise ning riigi vara ja riigieelarve vahendite säästliku, tõhusa, mõjusa ja õiguspärase kasutamise osas.

Ülesanded:

1) vaadata läbi riigi majandusaasta koondaruanne ja selle kontrolliaruanne;

2) vaadata läbi avaliku sektori auditeerimise küsimusi;

3) arutada Riigikontrolli kontrolliaruandeid ja ülevaateid ning riigikontrolõri tõstatatud olulisi küsimusi;

4) teavitada Riigikontrolli probleemidest, mis jõuavad komisjoni liikmeteni suhtlemisel ameti- ja eraisikutega;

5) võtta Riigikontrolli informatsiooni alusel seisukoht tema tegevuse takistamise juhtude kohta. Komisjoni koosseisu volitused kestavad XI Riigikogu volituste lõpuni.

Koosseis:

Esimees Toomas Varek (K)
Aseesimees Tõnis Kõiv (RE)
Tarmo Mänd (ERL)
Hannes Rumm (SDE)
Toomas Trapido (EER)
Ken-Marti Vaher (IRL)

Komisjonide moodustamise katsed

Riigikogu otsus "Riigikogu probleemkomisjoni moodustamine kütuste- ja energiamajanduse oluliste strateegiliste suundade väljatöötamiseks" (86 OE), esitaja: Erakond Eestimaa Rohelised fraktsioon 27.07.2007, tagasi lükatud 12.09.2007, H: 42-27-1.

Riigikogu otsus "Riigikogu probleemkomisjoni moodustamine ühiskonna lõimumise probleemide läbitöötamiseks" (38 OE), esitaja: Eestimaa Rahvaliidu fraktsioon 14.05.2007, tagasi lükatud 10.10.2007, H: 43-30-0.

Riigikogu otsus "Riigikogu uurimiskomisjoni moodustamine parvlaev Estonia uppumise põhjuste ja sellega seotud asjaolude väljaselgitamiseks" (84 OE), esitaja: Eesti Keskerakonna fraktsioon 14.06.2007, tagasi lükatud 26.09.2007, H: 49-30-0.

Riigikogu probleemkomisjoni moodustamine metsanduse probleemide läbitöötamiseks (251 OE), esitajad: Eestimaa Rahvaliidu fraktsioon, Eesti Keskerakonna fraktsioon, Erakond Eestimaa Rohelised fraktsioon 17.04.2008, tagasi lükatud 13.05.2008, H: 47-35-0.

Seadusandlus

Vastu võetud seadused ja vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

2007

APRILL

- Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus (algatas Riigikogu X koosseis, 974 SE), RT I 2007, 33, 210.

MAI

- Riikliku pensionikindlustuse seaduse § 61 täiendamise seadus (1 SE), RT I 2007, 40, 286.

JUUNI

- Alkoholi-, tubaka- ja kütuseaktsiisi seaduse, keskkonnatasude seaduse ning teeseaduse muutmise seadus (64 SE), RT I 2007, 45, 319.
- Eesti Vabariigi lastekaitse seaduse, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse, sotsiaalhoolekande seaduse, karistusregistri seaduse, erakooliseaduse, kutseõppeasutuse seaduse, koolieelse lasteasutuse seaduse, noorsootöö seaduse, karistusseadustiku, väärteomenetluse seadustiku, riigilõivuseaduse ja huvikooli seaduse muutmise seadus (43 SE), RT I 2007, 45, 320.
- Jäätmeseaduse muutmise seadus (45 SE), RT I 2007, 44, 315.
- Kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse muutmise seadus (27 SE), RT I 2007, 42, 304.
- Maapõueseaduse muutmise seadus (20 SE), RT I 2007, 42, 303.
- Politseiseaduse muutmise seadus (26 SE), RT I 2007, 42, 302.
- Politseiseaduse, Vabariigi Valitsuse seaduse, narkootiliste ja psühhotropsete ainete ning nende lähteainete seaduse, politseiteenistuse seaduse ja kohtuekspertiisiseaduse muutmise seadus (37 SE), RT I 2007, 44, 314.
- Riigikogu liikme staatuse seadus (54 SE), RT I 2007, 44, 316.
- Tulumaksuseaduse muutmise seadus (63 SE), RT I 2007, 44, 318.
- Vanemahüvitise seaduse muutmise seadus (44 SE), RT I 2007, 44, 317.

Välislepingutega seotud seadused

- Cotonou lepingu alusel antava ühenduse abi rahastamist ning finantsabi eraldamist teatavatele ülemeremaadele ja -territooriumidele käsitleva Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise sisekokkuleppe ratifitseerimise seadus (59 SE), RT II 2007, 10, 37.
- Cotonou lepingu muutmislepingu ratifitseerimise seadus (58 SE), RT II 2007, 10, 36.
- Keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus

kohtu poole pöördumise konventsiooni muudatuse ratifitseerimise seadus (16 SE), RT II 2007, 10, 35.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Alkoholiseaduse muutmise seadus (4 SE), tagasi lükatud. H: 41-33-0.
- Korrakaitse seadus (5 SE), tagasi võetud.
- Merealapiiride seadus (3 SE), tagasi võetud.
- Reklaamiseaduse muutmise seadus (6 SE), tagasi lükatud. H: 41-39-1.
- Riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmise seadus (2 SE), tagasi lükatud. H: 42-26-1.

SEPTEMBER

- Kaitseväeteenistuse seaduse § 167 muutmise seadus (60 SE), RT I 2007, 54, 360.
- Liikluskindlustuse seaduse, kindlustustegevuse seaduse ja liiklusseaduse muutmise seadus (48 SE), RT I 2007, 55, 368.
- Liiklusseaduse ja palgaseaduse muutmise seadus (42 SE), RT I 2007, 54, 362.
- Riikliku statistika seaduse muutmise seadus (61 SE), RT I 2007, 54, 361.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Keskkonnatasude seaduse muutmise seadus (83 SE), tagasi lükatud. H: 46-36-0.
- Koolieelse lasteasutuse § 27 muutmise seadus (52 SE), tagasi lükatud. H: 50-34-0.
- Koolieelsete lasteasutuste seaduse § 27 muutmise seadus (50 SE), tagasi lükatud. H: 48-32-1.
- Käibemaksuseaduse § 15 muutmise seadus (12 SE), tagasi lükatud. H: 41-31-1.
- Looduskaitse seaduse muutmise seadus (46 SE), tagasi lükatud. H: 44-33-0.
- Maamaksuseaduse § 11 muutmise seadus (11 SE), tagasi lükatud. H: 42-29-0.
- Metsaseaduse muutmise seadus (82 SE), tagasi lükatud. H: 41-31-0.
- Okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse § 8 muutmise seadus (53 SE), tagasi lükatud. H: 47-35-0.
- Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmise seadus (30 SE), tagasi lükatud. H: 39-32-0.
- Riiklike peretoetuste seaduse muutmise seadus (25 SE), tagasi lükatud. H: 44-31-0.
- Riiklike peretoetuste seaduse muutmise seadus (36 SE), tagasi lükatud. H: 37-30-0.
- Teeseaduse § 16 muutmise seadus (24 SE), tagasi lükatud. H: 44-33-1.
- Tulumaksuseaduse muutmise seadus (19 SE), tagasi lükatud. H: 40-35-0.
- Tulumaksuseaduse § 32 muutmise seadus (18 SE), tagasi lükatud. H: 41-35-0.

- Vedelkütuse erimärgistuse seaduse § 1¹ muutmise seadus (10 SE), tagasi lükatud. H: 43-30-1.
- Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise seadus (69 SE), tagasi lükatud. H: 47-35-0.

OKTOOBER

- Kalapüügiseaduse § 134 muutmise seadus (41 SE), RT I 2007, 57, 377.
- Piirivalveteenistuse seaduse muutmise seadus (95 SE), RT I 2007, 56, 374.
- Tarbijakaitseseaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seadus (28 SE), RT I 2007, 56, 375.
- Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (103 SE), RT I 2007, 59, 381.
- Väärtpaberituruseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (108 SE), RT I 2007, 58, 380.

Välislepingutega seotud seadused

- Eesti Vabariigi Valitsuse ja Singapuri Vabariigi Valitsuse vahelise tulumaksudega topeltemaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu ja selle juurde kuuluva protokolliga ratifitseerimise seadus (96 SE), RT II 2007, 19, 55.
- Eesti Vabariigi Valitsuse ja Uus-Meremaa Valitsuse töötamisõigusega turismi käsitleva kokkuleppe ratifitseerimise seadus (73 SE), RT II 2007, 18, 49.
- Eesti Vabariigi Valitsuse, Läti Vabariigi Valitsuse ja Leedu Vabariigi Valitsuse Balti õhuseirevõrgu ja juhtimissüsteemi arendamise kokkuleppe ratifitseerimise seadus (90 SE), RT II 2007, 20, 60.
- Meresõitu ohustava ebaseadusliku tegevuse tõkestamise konventsiooni 2005. aasta protokolliga ning mandrilava püsivormi ohustava ebaseadusliku tegevuse tõkestamise protokolliga muutmise 2005. aasta protokolliga ratifitseerimise seadus (109 SE), RT II 2007, 22, 63.
- Rahvusvahelise Mereõiguse Kohtu eesõiguste ja puutumatus kokkuleppega ühinemise seadus (71 SE), RT II 2007, 21, 62.
- Rahvusvahelise Süvamerepõhja Organisatsiooni eesõiguste ja puutumatus protokolliga ühinemise seadus (72 SE), RT II 2007, 21, 61.
- Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) naiste öötöö kohta käiva konventsiooni (nr 41) ja igasugustes kaevandustes maa-alustel töödel naiste tööjõu kasutamise kohta käiva konventsiooni (nr 45) denonsseerimise seadus (107 SE), RT II 2007, 19, 56.
- Stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Albaania Vabariigi vahel ratifitseerimise seadus (57 SE), RT II 2007, 19, 54.

NOVEMBER

- Elektroonilise side seaduse ja rahvatervise seaduse muutmise seadus (62 SE), RT I 2007, 63, 397.
- Kaitsevõime seaduse muutmise seadus (124 SE), RT I 2007, 65, 406.
- Keskkonnavastutuse seadus (77 SE), RT I 2007, 62, 396.

- Konkurentsiseaduse muutmise seadus (80 SE), RT I 2007, 60, 384.
- Notarite infosüsteemi ja õigusregistritega seotud seaduste muutmise seadus (105 SE), RT I 2007, 67, 413.
- Politseiseaduse, välismaalaste seaduse, väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse, isikut tõendavate dokumentide seaduse ning piirivalveseaduse muutmise seadus (75 SE), RT I 2007, 62, 394.
- Relvaseaduse, planeerimise seaduse ja päästeseaduse muutmise seadus (101 SE), RT I 2007, 67, 414.
- Riikliku pensionikindlustuse seaduse ja kogumispensionide seaduse muutmise seadus (79 SE), RT I 2007, 62, 395.
- Tartu Ülikooli seaduse muutmise seadus (131 SE), RT I 2007, 63, 399.
- Teeseaduse ja raudteeseaduse muutmise seadus (91 SE), RT I 2007, 63, 398.
- Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus tulenevalt valitsusasutuste ühendamise (125 SE), RT I 2007, 66, 408.
- Välismaalaste seaduse muutmise seadus (99 SE), RT I 2007, 61, 389.
- Äriseadustiku ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (102 SE), RT I 2007, 65, 405.

Välislepingutega seotud seadused

- Eesti Vabariigi ja Gruusia vahelise tulu- ja kapitalimaksudega topeltemaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu ja selle juurde kuuluva protokolliga ratifitseerimise seadus (119 SE), RT II 2007, 23, 66.
- Tööstusdisainilahenduste rahvusvahelise registreerimise Haagi kokkuleppe Genfi redaktsiooni ratifitseerimise seaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus (100 SE), RT II 2008, 1, 1.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Alkoholiseaduse muutmise seadus (88 SE), tagasi lükatud. H: 43-38-0.
- Avaliku teenistuse seaduse muutmise seadus (39 SE), tagasi võetud.
- Kodakondsuse seaduse § 5 muutmise seadus (126 SE), tagasi lükatud. H: 47-25-0.
- Kodakondsuse seaduse § 9 muutmise seadus (113 SE), tagasi lükatud. H: 50-24-0.
- Riikliku pensionikindlustuse seaduse § 12 muutmise seadus (81 SE), tagasi lükatud. H: 53-34-3.

DETSEMBER

- 2008. aasta riigieelarve seadus (122 SE), RT I 2007, 74, 451.
- Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seadus (168 SE), RT I 2007, 74, 452.
- Elatisabi seaduse muutmise seadus (156 SE), RT I 2007, 71, 438.
- Kaitseleidi seaduse § 40 muutmise seadus (92 SE), RT I 2008, 1, 8.
- Karistusseadustiku ja väärteomenetluse seadustiku muutmise seadus (74+106 SE), RT I 2008, 1, 1.
- Kindlustustegevuse seaduse, Finantsinspektsiooni seaduse ja isikuandmete kaitse seaduse muutmise seadus (118 SE), RT I 2007, 68, 421.

- Koolieelse lasteasutuse seaduse muutmise seadus (116 SE), RT I 2007, 71, 434.
- Kultuuriväärtuste väljaveo, ekspordi ja sisseveo seadus (78 SE), RT I 2008, 3, 24.
- Okupatsioonirežiimide poolt represseritud isiku seaduse muutmise seadus (162 SE), RT I 2008, 1, 9.
- Pakendiseaduse § 36 muutmise seadus (127 SE), RT I 2008, 1, 4.
- Postiseaduse muutmise seadus (148 SE), RT I 2007, 69, 424.
- Prokuratuuriseaduse muutmise seadus (104 SE), RT I 2008, 1, 3.
- Puhkuseaduse muutmise seadus (145 SE), RT I 2007, 71, 436.
- Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (159 SE), RT I 2007, 71, 437.
- Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning kutseõppeasutuse seaduse muutmise seadus (115 SE), RT I 2008, 1, 2.
- Põllumajandusloomade aretuse seaduse muutmise seadus (94 SE), RT I 2007, 69, 423.
- Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus (137 SE), RT I 2008, 3, 21.
- Relvaseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (97 SE), RT I 2008, 1, 6.
- Riigi 2007. aasta lisaelarve seadus (121 SE), RT I 2007, 65, 407.
- Riigikontrolli seaduse muutmise seadus (110 SE), RT I 2008, 1, 5.
- Riigilõivuseaduse, maa hindamise seaduse ja maakatastriseaduse muutmise seadus (154 SE), RT I 2007, 69, 425.
- Riigipiiri seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (117 SE), RT I 2007, 68, 420.
- Riiklike peretoetuste seaduse muutmise seadus (136 SE), RT I 2007, 71, 435.
- Teenetemärkide seadus (134 SE), RT I 2008, 1, 7.
- Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (146 SE), RT I 2008, 3, 22.
- Veterinaarkorralduse seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (147 SE), RT I 2007, 70, 428.
- Väärismetalltoodete seaduse muutmise seadus (93 SE), RT I 2008, 3, 23.

Välislepingutega seotud seadused

- 1949. aasta 12. augusti Genfi konventsioonide 2005. aasta 8. detsembri III lisaprotokolliga täiendava tunnismärgi vastuvõtmise kohta ratifitseerimise seadus (129 SE), RT II 2008, 1, 2.
- Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri eesõiguste ja puutumatus kokkuleppe heakskiitmise seadus (138 SE), RT II 2008, 1, 3.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Erakonnaseaduse § 12.5 muutmise seadus (112 SE), tagasi võetud.
- Käibemaksuseaduse § 15 muutmise seadus (123 SE), tagasi lükatud. H: 55-28-1.
- Reklaamiseaduse muutmise seadus (128 SE), tagasi lükatud. H: 53-38-0.

2008

JAANUAR

- Kaubandustegevuse seaduse, majandustegevuse registri seaduse ja nendega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (150 SE), RT I 2008, 8, 58.
  - Pärimisseadus (56 SE), RT I 2008, 7, 52.
  - Päästeteenistuse seadus (164 SE), RT I 2008, 8, 57.
  - Riigivapi seaduse muutmise seadus (130 SE), RT I 2008, 7, 53.
  - Seadmete energiatõhususe seaduse ja ehitusseaduse muutmise seadus (167 SE), RT I 2008, 8, 59.
- Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud**
- Elamuseaduse muutmise seadus (149 SE), tagasi lükatud. H: 45-35-0.
  - Käibemaksuseaduse § 15 täiendamise seadus (155 SE), tagasi lükatud. H: 53-30-0.
  - Riikliku pensionikindlustuse seaduse § 61 täiendamise seadus (139 SE), tagasi lükatud. H: 47-33-0.
  - Sotsiaalhoolekande seaduse, ühistranspordiseaduse ja okupatsioonirežiimide poolt represseritud isiku seaduse muutmise seadus (151 SE), tagasi lükatud. H: 47-34-0.
  - Teeseaduse muutmise seadus (158 SE), tagasi lükatud. H: 46-36-0.
  - Tulumaksuseaduse muutmise seadus (133 SE), tagasi lükatud. H: 47-38-0.
  - Tulumaksuseaduse muutmise seadus (153 SE), tagasi lükatud. H: 42-33-0.

VEEBRUAR

- Investeerimisfondide seaduse, tagatisfondi seaduse ja väärtpaberituruse seaduse muutmise seadus (172 SE), RT I 2008, 13, 89.
- Karistusseadustiku muutmise seadus (166 SE), RT I 2008, 13, 87.
- Kohtute seaduse muutmise seadus (114 SE), RT I 2008, 13, 85.
- Koolieelse lasteasutuse seaduse § 24 muutmise seadus (152 SE), RT I 2008, 13, 86.
- Riigipiiri seaduse ning laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduse täiendamise seadus (160 SE), RT I 2008, 13, 88.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Erakonnaseaduse § 12.5 muutmise seadus (177 SE), tagasi lükatud. H: 46-9-1.
- Turvaseaduse muutmise seadus (174 SE), tagasi lükatud. H: 41-27-0.

MÄRTS

- Eesti Panga seaduse muutmise seadus (182 SE), RT I 2008, 14, 93.
- Kriminaalhooldusseaduse, vangistuseseaduse ja kohtute seaduse muutmise seadus (169 SE), RT I 2008, 17, 118.
- Maamaksuseaduse muutmise seadus (161 SE), RT I 2008, 14, 94.
- Maaparandusseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (189 SE), RT I 2008, 16, 114.

- Reklamiseadus (135 SE), RT I 2008, 15, 108.
- Riigihangete seaduse muutmise seadus (170 SE), RT I 2008, 14, 92.
- Toiduseaduse muutmise seadus (191 SE), RT I 2008, 16, 115.
- Tulumaksuseaduse muutmise seadus (181 SE), RT I 2008, 17, 119.
- Välismaalaste seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (183 SE), RT I 2008, 15, 107.
- Äriseadustiku ja Euroopa Liidu Nõukogu määruse (EÜ) nr 2157/2001 "Euroopa äriühingu (SE) põhikirja kohta" rakendamise seaduse muutmise seadus (186 SE), RT I 2008, 16, 116.

Välislepingutega seotud seadus

- Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni eriorganisatsioonide eesõiguste ja puutumatusse konventsiooni Eesti Vabariigi suhtes kohaldatavate lisade määramise ja parandatud lisade heakskiitmise seadus (187 SE), RT II 2008, 9, 24.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Regionaalarengu suunamise seadus (188 SE), tagasi lükatud. H: 41-27-1.

APRILL

- Autoriõiguse seaduse muutmise seadus (178 SE), RT I 2008, 18, 123.
- Huvikooli seaduse, koolieelse lasteasutuse seaduse, kutseõppeasutuse seaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadus (175 SE), RT I 2008, 18, 125.
- Kalapüügieaduse muutmise seadus (184 SE), RT I 2008, 19, 133.
- Koolieelse lasteasutuse seaduse, erakooliseaduse ning huvikooli seaduse muutmise seadus (165 SE), RT I 2008, 18, 124.
- Pakendiseaduse ja pakendiaktsiisi seaduse muutmise seadus (195 SE), RT I 2008, 20, 138.
- Riigipiiri seaduse, karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus (185 SE), RT I 2008, 19, 132.
- Välismaalaste seaduse ja välismaalaste seaduse muutmise seaduse muutmise seadus (173 SE), RT I 2008, 18, 122.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Elamuseaduse ja säästva arengu seaduse muutmise seadus (199 SE), tagasi lükatud. H: 42-28-0.
- Keskkonnatasude seaduse muutmise seadus (197 SE), tagasi lükatud. H: 41-16-0.
- Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 32.1 muutmise seadus (207 SE), tagasi lükatud. H: 37-22-2.
- Tuumakatastroofi piirkonda saadetud isiku seadus (206 SE), tagasi lükatud. H: 35-27-0.

MAI

- Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus (47 SE). (Tuleb vastu võtta kahe järjestikuse Riigikogu koosseisu poolt).
- Kaevandamiseseaduse muutmise seadus (211 SE), RT I 2008, 22, 148.

- Kohtute seaduse ja halduskoostöö seaduse muutmise seadus (190 SE), RT I 2008, 20, 139.
- Kutseseadus (213 SE), RT I 2008, 24, 156.
- Liiklusseaduse muutmise seadus (217 SE), RT I 2008, 22, 147.
- Surveseadme ohutuse seaduse, küttegaasi ohutuse seaduse, masina ohutuse seaduse, lifti ja köistee ohutuse seaduse ning elektriohutuseseaduse muutmise seadus (220 SE), RT I 2008, 22, 149.
- Taimekaitseeseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (215 SE), RT I 2008, 23, 150.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Riiklike peretoetuste seaduse muutmise seadus (208 SE), tagasi lükatud. H: 54-32-0.
- Võrdse kohtlemise seadus (67 SE), tagasi lükatud. H: 50-33-0.

JUUNI

- Alkoholiseaduse muutmise seadus (89 SE), RT I 2008, 30, 190.
- Audiitortegevuse seaduse muutmise seadus (283 SE), RT I 2008, 31, 194.
- Elundite ja kudede siirdamise seaduse, kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse ning nendega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (214 SE), RT I 2008, 25, 163.
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1082/2006 "Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta" rakendamise seadus (204 SE), RT I 2008, 25, 164.
- Kaitseväge korralduse seadus (202 SE), RT I 2008, 35, 213.
- Kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seadus (244 SE), RT I 2008, 28, 182.
- Karistusregistri seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku, tsiviilkohtumenetluse seadustiku, tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse ja väärteomenetluse seadustiku muutmise seadus (218 SE), RT I 2008, 28, 180.
- Karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus (239 SE), RT I 2008, 33, 200.
- Karistusseadustiku muutmise seadus (225 SE), RT I 2008, 33, 199.
- Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seadus (280 SE), RT I 2008, 34, 209.
- Keskkonnatasude seaduse §-de 16 ja 19 muutmise seadus (264 SE), RT I 2008, 31, 192.
- Kriminaalmenetluse seadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmise seadus (219 SE), RT I 2008, 32, 198.
- Kriminaalmenetluse seadustiku ja väärteomenetluse seadustiku muutmise seadus (238 SE), RT I 2008, 33, 201.
- Kriminaalmenetluse seadustiku, rahuaja riigikaitse seaduse, sõjaaja riigikaitse seaduse, Vabariigi Valitsuse seaduse ja väärteomenetluse seadustiku muutmise seadus (203 SE), RT I 2008, 35, 212.

- Lennundusseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (245 SE), RT I 2008, 27, 179.
- Looduskaitseaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus (212 SE), RT I 2008, 34, 211.
- Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seadus (275 SE), RT I 2008, 33, 202.
- Maapõuaseaduse muutmise seadus (228 SE), RT I 2008, 28, 183.
- Perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse seaduse ja perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse muutmise seadus (266 SE), RT I 2008, 24, 157.
- Politseiseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (222 SE), RT I 2008, 28, 181.
- Ravikindlustuse seaduse ja Eesti Haigekassa seaduse muutmise seadus (196+246 SE), RT I 2008, 34, 210.
- Riigi 2008. aasta lisaelarve seadus (273 SE), RT I 2008, 29, 188.
- Ringhäälinguseaduse muutmise seadus (241 SE), RT I 2008, 28, 184.
- Surma põhjuse tuvastamise seaduse muutmise seadus (242 SE), RT I 2008, 27, 178.
- Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadus (259 SE), RT I 2008, 30, 191.
- Väärteomenetluse seadustiku, kohtute seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seadus (260 SE), RT I 2008, 29, 189.
- Väärtpaberituruse § 265¹ muutmise seadus (282 SE), RT I 2008, 31, 193.
- Äriseadustiku, mittetulundusühingute seaduse ja nendega seonduvate teiste seaduste muutmise seadus (205 SE), RT I 2008, 27, 177.
- Ülikooliseaduse, erakooliseaduse ja rakenduskõrgkooli seaduse ning nendega seonduvate seaduste muutmise seadus (272 SE), RT I 2008, 34, 208.

Välislepingutega seotud seadused

- 1992. aasta rahvusvahelise konventsiooni rahvusvahelise naftareostuskahjude hüvitamise fondi loomisest 2003. aasta protokolliga ühinemise seadus (247 SE), RT II 2008, 16, 45.
- Aafrika ja Euraasia rändveelindude kaitse kokkuleppega ühinemise seadus (258 SE), RT II 2008, 16, 44.
- Austria Vabariigi, Belgia Kuningriigi, Hispaania Kuningriigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Madalmaade Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi vahelise eelkõige terrorismi-, piiriülese kuritegevuse ja ebaseadusliku rände vastases võitluses piiriülese koostöö tõhustamise lepinguga ühinemise seadus (233 SE), RT II 2008, 16, 43.
- Eesti Vabariigi Valitsuse ja Leedu Vabariigi Valitsuse vahelise lepingu NSV Liidu kindlustusperioodide arvessevõtmise kohta ratifitseerimise seadus (229 SE), RT II 2008, 14, 35.
- Eesti Vabariigi Valitsuse ja Läti Vabariigi Valitsuse vahelise endise NSV Liidu territooriumil täitunud kindlustusperioodide arvessevõtmise lepingu ratifitseerimise seadus (230 SE), RT II 2008, 15, 40.

- Lissaboni lepingu, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut, ratifitseerimise seadus (193 SE), RT II 2008, 14, 36.
- Rahvusvahelise raudteeveo konventsiooniga ühinemise seaduse muutmise seadus (176 SE), RT II 2008, 15, 39.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Käibemaksuseaduse § 15 muutmise seadus (224 SE), tagasi lükatud. H: 42-26-0.
- Okupatsioonirežiimide poolt represseritud isiku seaduse muutmise seadus (237 SE), tagasi lükatud. H: 47-10-0.
- Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmise seadus (234 SE), tagasi lükatud. H: 53-14-0.
- Ravikindlustuse seaduse § 63 muutmise seadus (249 SE), tagasi lükatud. H: 48-12-0.
- Riikliku pensionikindlustuse seaduse, riiklike peretoetuste seaduse, puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse ja käibemaksuseaduse muutmise seadus (221 SE), tagasi lükatud. H: 53-14-0.
- Tulumaksuseaduse § 4 muutmise seadus (250 SE), tagasi lükatud H: 48-13-0.

Statistika

I istungjärgul 02.04.-14.06.2007 toimus 35 istungit. 22 Riigikogu liikme ettepanekul kutsuti 13.08.2007 kokku 1 erakorraline istung (jäi pooleli kvoorumide puudumise tõttu).
II istungjärgul 10.09.-20.12.2007 toimus

48 istungit. III istungjärgul 14.01.-19.06.2008 toimus 73 istungit (sh 1 täiendav istung 23.04.2008) ning lisaks 1 erakorraline istung, mis toimus 37 Riigikogu liikme ettepanekul 12.08.2008 (võeti vastu 1 avaldus).

Algatatud, vastu võetud, menetlusest välja langenud seaduseelnõud ja välislepingud (I-III istungjärg)

Algataja	Põhiseaduse muutmise seadus	Algatatud/vastu võetud/välja langenud				Kokku
		Terviktekstid	Riigieelarved	Muutmis-seadused	Välislepingud	
Vabariigi Valitsus	-/-/-	19/12/1	3/3/-	108/84/-	26/23/-	156/122/1
Vabariigi Valitsus ja fraktsioon	-/-/-	-/-/-	-/-/-	-/1/-	-/-/-	-/1/-
Fraktsioonid	-/-/-	7/1/3	-/-/-	79/10/46	-/-/-	86/11/49
Komisjonid	-/-/-	-/-/-	-/-/-	13/10/-	-/-/-	13/10/-
RK liikmed	1/-/-	1/-/1	-/-/-	3/1/-	-/-/-	5/1/1
Vabariigi President	1/1/-	-/-/-	-/-/-	-/-/-	-/-/-	1/1/-
Kokku	2/1/-	27/13/5	3/3/-	203/106/46	26/23/-	261/146/51

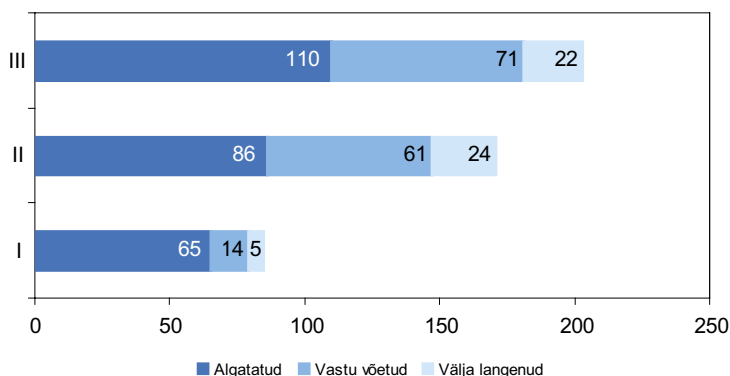
Lisaks võeti vastu eelmise Riigikogu koosseisu poolt vastu võetud Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus (12.04.2007, vastavalt seadusele tuleb vastu võtta kahe järjekordse Riigikogu koosseisu poolt) ning menetluses on eelmise Riigikogu koosseisu poolt vastu võetud ning Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud keelatud rajatise kõrvaldamise seadus.
Kahe seaduse vastuvõtmisel ühendati kaks eraldi esitatud eelnõu: ühel juhul kaks Vabariigi Valitsuse algatatud eelnõu (74 SE+106 SE) ning teisel juhul üks Vabariigi Valitsuse ja üks Eesti Keskerakonna fraktsiooni algatatud eelnõu (196+246 SE).

Otsuse-eelnõud istungijärkude kaupa (I-III istungjärg)

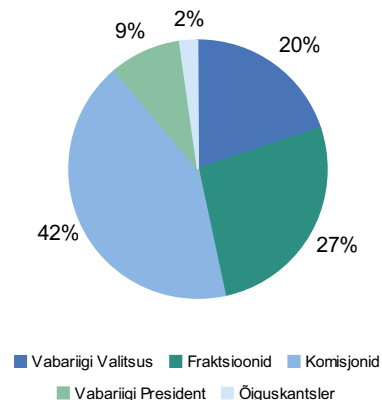
Esitaja	Esitatud I/II/III	Vastu võetud I/II/III	Poolthälte enamust mittedaanud I/II/III		Kooseisu hääletenamust mittedaanud	
			I/II/III	I/II/III	I/II/III	I/II/III
Vabariigi Valitsus	-/7/2	-/6/2	-/-/-	-/-/-	-/-/-	-/-/-
Fraktsioonid	5/1/6	-/1/3	-/5/1	-/5/1	-/-/2	-/-/2
Komisjonid	17/1/1	17/1/1	-/-/-	-/-/-	-/-/-	-/-/-
Vabariigi President	-/1/3	-/-/3	-/1/-	-/1/-	-/-/-	-/-/-
Õiguskantsler	-/-/1	-/-/1	-/-/-	-/-/-	-/-/-	-/-/-
Kokku	22/10/13	17/8/9	-/6/1	-/6/1	-/1/2	-/1/2

Lisaks esitati ja võeti vastu kaks avaldust Georgia toetuseks. Eelnõu esitamata arutati Riigikogu otsust umbusalduse avaldamisest keskkonnaminister Jaanus Tamkivi tagandamiseks ning võeti vastu ilma numeratsioonita otsused peaministri kandidaadile Andrus Ansipile volituste andmisest valitsuse moodustamiseks ja nõusoleku andmine Riigikogu liikme Villu Reiljani kriminaalvastutusele võtmiseks.

Algatatud, vastu võetud ja menetlusest välja langenud seaduseelnõud istungijärkude kaupa

Otsuse-eelnõud esitajate kaupa (%)

ÜLEVAADE RIIGIEELARVE ARUTELUST

*Eesti Vabariigi Põhiseadus:
§ 65 (6) Riigikogu võtab vastu
riigieelarve ja kinnitab selle
täitmise aruande.*

POSTIMEES/SCANPIX

Perioodil aprill 2007 – juuni 2008 on Riigikogu vastu võtnud 2007. aasta lisaeelarve, 2008. aasta riigieelarve ja 2008. aasta lisaeelarve, juhtivkomisjoniks rahanduskomisjon.

Riigi 2007. aasta lisaeelarve seadus

Algatamine: Vabariigi Valitsus algatas riigi 2007. aasta lisaeelarve seaduse eelnõu 26. septembril, samaaegselt 2008. aasta riigieelarve seaduse eelnõuga. 2007. aasta lisaeelarve koostamine sai teoks tänu sellele, et riigieelarve laekumine osutus prognoositust kiiremaks, suvine majandusprognoos näitas, et võrreldes kehtiva, 2007. aasta riigieelarve seadusega koguneb tulusid riigikassasse täiendava 6 miljardi ulatuses.

Sisu ja maht: Lisaeelarve tulude maht on 6,2 miljardit, kulud 2,7 miljardit ja finantseerimistehingud 3,5 miljardit krooni.

Lisaeelarvega suurendati maksuliste tulude prognoosi 7,78 miljardi krooni võrra ning vähendati mittemaksuliste tulude prognoosi 1,56 miljardi krooni võrra. Maksuliste tulude ülelaekumisest andsid suurema osa sotsiaalmaksu, käibemaksu ning füüsilise isiku tulumaksu oodatust parem laekumine. Mittemaksustatud tulude prognoosi vähenemine tulenes eelkõige toetuste laekumise prognoosi vähenemisest.

Suurem osa lisaeelarve kuludest tulenes otseselt suvisest majandusprognoosist. Selliseid kulusid oli kokku 2 miljardi krooni ulatuses. Raha tuli hasartmängumaksu ja aktsiiside laekumisest, pensionideks ja haigekassale sotsiaalmaksu laekumisest.

2007. aasta lisaeelarve koosnes kahest komponendist.

1) eelarve muutmine suurusjärgus 423 miljonit krooni, et katta käesoleva aasta puudujääke, mis on seotud näiteks vanemahüvitise, kiirabi ja residentuuri kuludega;

2) lisaeelarve 2,7 miljardit krooni, mis tuleneb suvisest majandusprognoosi tõttu tehtud muudatustest ja välisvahendite prognoosi täpsustumisest.

Reservidesse suunati lisaeelarvega 3,5 miljardit krooni.

Aruteluteemad Riigikogus lisaeelarve menetlusprotsessis puudutasid reservide hulga suurendamist, riigieelarveprotsessi läbipaistvamaks muutmist, sh energia- ja keskkonnamahukuse arvestamist, võimalikke riske seoses muutustega majanduse olukorras, prognooside täpsust, kulude efektiivsuse küsimust, reaalpalkade kasvu võrdlust tootlikkuse kasvuga, inflatsiooni mõju, lisaeelarvega määratud vahendite kasutamise aega ja vahendite

suunamist pensionireservi, et tagada pensionide maksmise jätkusuutlikkus.

Muudatusettepanekud: Teiseks lugemiseks esitati 10 muudatusettepanekut ja kolmandaks 7 ettepanekut. Ettepanekute sisuks oli suurendada Haridus- ja Teadusministeeriumi, Kultuuriministeeriumi ja Siseministeeriumi investeringuid, Sotsiaalministeeriumi eraldisi puuetega inimestele abivahendite jaoks ning pensionireservi.

Vastuvõtmine: 5. detsembril 2008; hääletustulemus: poolt 76, vastu 0, erapooletuid 1.

2008. aasta riigieelarve seadus

Algatamine: Vabariigi Valitsus esitas Riigikogule 2008. aasta riigieelarve seaduse eelnõu 26. septembril 2007 vastavalt riigieelarve seaduse §-le 16, milles on sätestatud tähtaeg esitada riigieelarve Riigikogule hiljemalt kolm kuud enne eelarveaasta algust. Koos riigieelarve eelnõuga esitas valitsus Riigikogule ülevaate riigi majanduse olukorrast ja Vabariigi Valitsuse põhieesmärkidest ning riigieelarve eelnõu seletuskirja.

Sisu ja maht: 2008. aasta riigieelarve tulude maht on 96,3 miljardit, kulude maht 93,6 miljardit ja riigieelarve ülejäägiks on planeeritud 2,7 miljardit krooni.

Tuludest 79,4 miljardit ehk 82,5% moodustavad maksulised tulud ning 16,9 miljardit krooni ehk 17,5% mittemaksulised tulud, võrreldes 2007. aastaga kasvavad tulud 14,2 miljardit krooni ehk 17,2% ja kulud 18,8 miljardit krooni ehk 25,17%.

Riigieelarve koostamise aluseks on eelarvestrateegia 2008–2011, mille Vabariigi Valitsus kinnitas 31. mail 2007 ja mis seab üldeesmärgiks tagada Eesti kiire ja jätkusuutlik majanduslik areng. Üldeesmärk jaguneb kolmeks alaeesmärgiks: majanduse konkurentsivõime, sotsiaalse sidususe ja keskkonna kasutamise säästvuse kasv.

Üldeesmärgi saavutamiseks on Vabariigi Valitsus aastateks 2008–2011 seadnud järgmised prioriteedid: Eesti rahva püsimine, hea hariduse ja teadmiste andmine, inimeste jõukus ja heaolu, täisväärtuslik elu ning paremad ja uued töökohad kõikjal Eestis, kodurahu ja rahvusvahelise turvalisuse kindlustamine.

Kulude osakaal riigieelarves tegevusalade järgi jaotub järgmiselt: sotsiaalne kaitse 32,4%, majandus 14,9%, tervishoid 13,9%, haridus 11,7%, avalik kord ja julgeolek 8%, üldised valitsussektori teenused 7,2%, riigikaitse 5%, keskkonnakaitse 3,4%, vaba aeg, kultuur ja religioon 3,2% kogumahust.

Makromajandusprognosis nägi aastaks 2008 esialgselt ette majanduse reaalkasvuks 7,3% ja inflatsiooniks 7,4%.

Aruteluteemad: järgmisel aastal vähenevad kinnisvarainvesteeringud ja sellest tulenevalt SKT aeglasem kasv, säästlikkus, kokkuhoidlikkus ja tulevikku silmas pidav majandamine, liigoptimistlik majandusprognosis, inflatsioon, pensionireserv, kohaliku omavalitsuse tulubaas, eelarveprojekti läbipaistmatus, maksubaas ja maksukoormuse tõus, puuetega inimeste toetamine, kodanikuühiskond, riigimetsa müük, tootlikkus ja palgad, ministereeriumide personalikulude ohjeldamine, tuleviku jaoks olulised valdkonnad nagu perepoliitika, haridus, teadus ja infrastruktuur.

Muudatusettepanekud: Eelnõu teiseks lugemiseks laekus 51 muudatusettepanekut.

Opositsiooni poolelt laekunud ettepanekutega sooviti suurendada eraldisi ühistranspordi toetuseks, pensionireservi, energiasäästuprogrammile, kodanike ühiskonna sihtkapitalile, kohalike teede hoiuks, peretoetusteks ja Kultuuriministreeiumi valitsemisala investeeringuteks.

Eelnõu kolmandaks lugemiseks laekus 11 ettepanekut. Rahanduskomisjoni ettepanek sisaldas suuremahulisi ümbertõstmisi, mis on seotud seni maavalitsuste hallatavate maakonnamuuseumide üleminekuga Kultuuriministreeiumi valitsemisalasale ning Energiaturu Inspektisiooni, Konkurentsiameti, Raudteeinspektisiooni, Sideameti ja Tehnilise Järelevalve Inspektisiooni reorganiseerimisest ja ühendamisest Tehnilise Järelevalve Ameti ja Konkurentsiametiga. Sotsiaalministreeiumi valitsemisala muudatus tagas SA Tartu Ülikooli Kliinikumi Maarjamõisa meditsiinilinnaku esimese ehitusjätkorra projekteerimise ja ehitamise kulud. Suurenesid ka haridus-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonna investeeringuteks ja eraldisteks määratud vahendid. Lisaks suurenes toimetulekupiiri määr 900-lt kroonilt 1000-le kroonile, korrigeeriti kassareservi suurust ning anti load kapitalirendi kasutamiseks mitme kooli osas.

Opositsiooni ettepanekud puudutasid kohalike omavalitsuste tasandufondi, kutseõppeasutuste õppetootuste, pensionireservi ja puuetega inimestele määratavate toetussummade suurendamist.

Vastuvõtmine: 12. detsembril 2007; hääletustulemus: poolt 55, vastu 1, erapooletuid 4.

Riigi 2008. aasta lisaelarve seadus

Algatamine: 2008. aasta lisaelarve esitas Vabariigi Valitsus Riigikogule 19. mail 2008. Tulenevalt 2008. aasta kevadisest majandusprognosisist, mille

kohaselt majanduskasv jääb 3,7% piiresse, oli vajalik valitsussektori eelarvetasakaalu tagamiseks koostada riigi 2008. aasta lisaelarve.

Sisu ja maht: Lisaelarvega vähendati 2008. aasta eelarve tulusid 6,1 miljardi krooni võrra ning kulusid 3,2 miljardi krooni võrra.

Vähenesid peamiselt maksude (5,9 miljardit krooni), eelkõige sotsiaal- ja käibemaksu alalaekumisest tulenevad tulud. Täpsustus ka mittemaksuliste tulude (190 miljonit) ehk peamiselt ELi toetuste kasutamine.

Kuludest suurima osa moodustas põhiseaduslike institutsioonide, riigikantselei ja ministereeriumide valitsemisalade plaanitud kulude kokkuhoid 1,6 miljardi ulatuses.

Ligikaudu 0,7 miljardit krooni oli maksutulude laekumise vähenemisest tingitud kulude vähenemine. See tähendab, et vähenesid eraldised haigekassale, II pensionisambasse ja teehoidu, kuid see ei too kaasa pensionide, palkade või teiste võetud kohustuste vähenemist.

Kulude vähendamisel arvestati ka tuludest sõltuvate kulude vähenemist ligi 0,9 miljardi krooni ulatuses. See puudutas peamiselt välistoetuste, eelkõige ELi struktuurifondide vahendite kasutamise osalist edasilükkumist.

Aruteluteemad: majandusprognosis, muudatused majanduskeskkonnas, kohalike investeeringute kaudu majanduse elavdamine, riigi kinnisvara müük, lasteaedade programmi rahastamise vähendamine, avaliku sektori palkade külmutamine ja riigihangete lepingud.

Muudatusettepanekud: Teiseks lugemiseks esitati 166 muudatusettepanekut, millega ettepanekute esitajad lisaelarve menetlusprotsessi pikendasid, pannes ettepanekud hääletusele ja võttes vaheaegu. Suurim osa ettepanekutest oli tehtud investeeringuteks ettenähtud summade taastamiseks, katteallikaks ministereeriumide tegevuskulude vähendamine.

Kolmandaks lugemiseks laekus 14 ettepanekut samadel teemadel.

Vastuvõtmine: 19. juunil 2008; hääletustulemus: poolt 57, vastu 34, erapooletuid 0.

PARLAMENTAARNE KONTROLL JA MUU TEGEVUS

Parlamentaarne kontroll

Arupärimised

Riigikogu kodu- ja töökorra seadus:

§ 139. Arupärimine ja selle esitamine:

(1) Riigikogu liikme arupärimine on Vabariigi Valitsusele või selle liikmele, Eesti Panga Nõukogu esimehele, Eesti Panga presidendile, riigikontrolörile, õiguskantslerile ja kaitseväge juhatajale või ülemjuhatajale esitataav ning vastavalt vormistataav küsimus, mis puudutab selle organi või ametiisiku võimkonda reguleerivate õigusaktide täitmist.

Riigikogu esmaspäeviti toimuva istungi ajal vastatakse arupärimistele. Pärast kõigile päevakorras olevatele arupärimistele vastamist järgneb Riigikogu liikmete vaba mikrofon, mis kestab kuni kõnesoovide ammendumiseni.

Kõige aktiivsemalt esitasid I-III istungjärgul arupärimisi Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmed (51 arupärimist), neile järgnes Eestimaa Rahvaliidu fraktsioon 17 arupärimisega. Märkata oli ka opositsioonifraktsioonide koostööd ühist huvi pakkuvates küsimustes. Kõige rohkem, 35 arupärimist, esitati peaministrile. Huvi tunti näiteks lasteaiakohtade probleemi lahendamise,

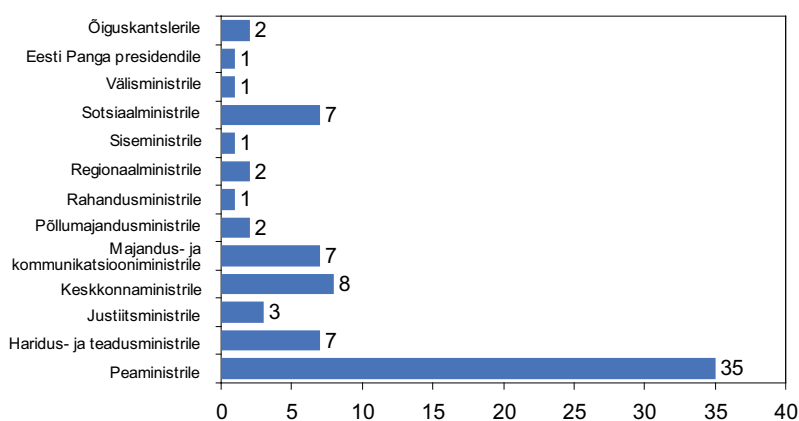
Euroopa Liidu tõukefondide kasutamise ja Eesti transiidisektori olukorra vastu. Veel tunti sügavamalt huvi keskkonnaministri valdkondade vastu, minister vastas näiteks arupärimistele, mis käsitlesid põlevkivitööstuse arengukava ning geneetiliselt muundatud organisme. Haridus- ja teadusminister selgitas koolielus toimuvat koolivägivallast gümnaasiumireformini, sotsiaalminister andis aru lasteaiakohtade vähesuse ning Euroopa Liidu struktuurifondide kasutamise kohta. Majandus- ja kommunikatsiooniministri käest uuris opositsioon üksmeelselt tuumaenergeetika kohta.

Arupärimised (I-III istungjärg)

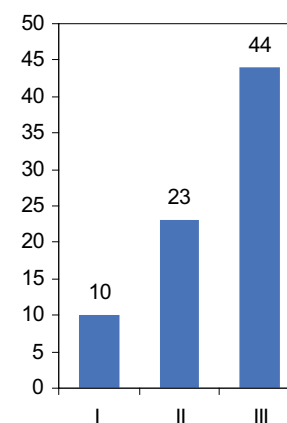
	EER	EER/ ERL/K	EER/ K	ERL	ERL/ K	K	K/ RE	RE	Kokku
Peaministrile	-	-	-	7	1	27	-	-	35
Haridus- ja teadusministrile	-	-	-	1	1	5	-	-	7
Justitsministrile	-	-	-	2	-	1	-	-	3
Keskkonnaministrile	2	-	1	2	-	3	-	-	8
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	-	1	-	-	1	4	1	-	7
Põllumajandusministrile	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Rahandusministrile	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Regionaalministrile	-	-	-	1	-	1	-	-	2
Siseministrile	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Sotsiaalministrile	-	-	-	1	-	6	-	-	7
Välisministrile	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Eesti Panga presidendile	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Õiguskantslerile	-	-	-	-	-	2	-	-	2
Kokku	2	1	1	17	3	51	1	1	77

Kahele arupärimisele jäi vastamata, neist üks vormistati ümber kirjalikuks küsimuseks, teise võtsid esitajad tagasi. Tabelis ei kajastu üks Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmete peaministrile esitatud arupärimine, mis tagastati esitajatele.

I-III istungjärgul esitatud arupärimised adressaatide kaupa

I-III istungjärgul esitatud arupärimised istungjärgude kaupa

Kirjalikud küsimused

Riigikogu kodu- ja töökorra seadus:

§ 147. Kirjalik küsimus ja selle esitamine:

(1) Riigikogu liige võib esitada kirjalikult küsimuse Vabariigi Valitsusele või selle liikmele, Eesti Panga Nõukogu esimehele, Eesti Panga presidendile, riigikontrolörile, õiguskantslerile ja kaitseväge juhatajale või ülemjuhatajale selle organi või ametiisiku võimkonda kuuluva üksikküsimuse kohta teabe saamiseks.

(2) Küsimus peab olema lühike ning võimaldama lühikest vastust. Küsimusele võib Riigikogu liige lisada muid materjale, mis on küsimusega seotud.

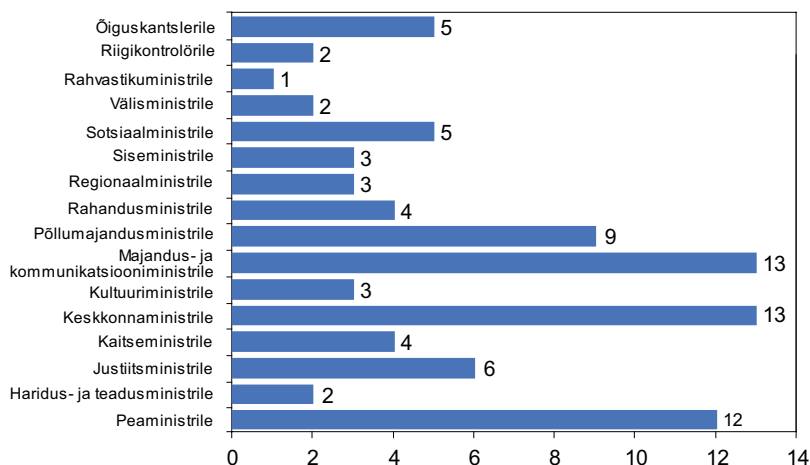
I-III istungjärgul esitasid kõige rohkem kirjalikke küsimusi Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmed (51 kirjalikku küsimust), neile järgnesid Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsiooni liikmed 24 küsimusega. Kõige rohkem küsimusi esitati keskkonnaministrile ning majandus- ja kommunikatsiooniministrile ning

ministrile (mõlemale 13 kirjalikku küsimust), peaministrile oli suunatud 12 kirjalikku küsimust. Riigikogu liikmeid huvitasid näiteks koondamised Kreenholmi tehases ja Eesti Raudtee AS-is, aprillirahutuste tagajärjed, Riigimetsa Majandamise Keskusega seonduv, Tõrva veeprobleem jpm.

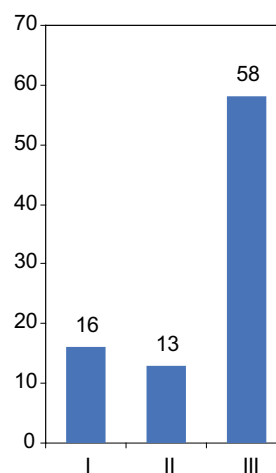
Kirjalikud küsimused (I-III istungjärg)

	EER	ERL	ERL/K	IRL	K	K/RE	SDE	Kokku
Peaministrile	–	1	–	–	11	–	–	12
Haridus- ja teadusministrile	–	–	1	–	1	–	–	2
Justiitsministrile	1	1	–	–	3	–	1	6
Kaitseministrile	–	–	–	–	4	–	–	4
Keskkonnaministrile	7	1	–	–	5	–	–	13
Kultuuriministrile	1	–	–	–	1	–	1	3
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	2	1	1	–	8	1	–	13
Põllumajandusministrile	4	1	–	–	4	–	–	9
Rahandusministrile	2	–	–	–	2	–	–	4
Regionaalministrile	1	–	–	–	2	–	–	3
Siseministrile	1	–	–	–	2	–	–	3
Sotsiaalministrile	2	–	–	–	3	–	–	5
Välisministrile	1	–	–	–	1	–	–	2
Ministrile (rahvastikuministrile)	1	–	–	–	–	–	–	1
Riigikontrolörile	–	–	–	–	2	–	–	2
Õiguskantslerile	1	–	–	2	2	–	–	5
Kokku	24	5	2	2	51	1	2	87

I-III istungjärgul esitatud kirjalikud küsimused adreassaatide kaupa

I-III istungjärgul esitatud kirjalikud küsimused istungjärgude kaupa

Infotunniküsimused

Kolmapäeviti toimub Riigikogu infotund, kus Vabariigi Valitsuse liikmed vastavad Riigikogu liikmete suulistele küsimustele, mis vastavalt kodukorrale tuleb eelneval päeval registreerida.

I-III istungjärgul esitasid kõige rohkem infotunniküsimusi Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmed (164 küsimust), neile järgnesid Eestimaa Rahvaliidu fraktsioon 84 ning Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsioon 83 küsimusega. Traditsiooniliselt on mõned küsimused esitanud ka koalitsiooni kuuluvate erakondade fraktsioonide liikmed.

Kõige rohkem küsimusi esitati peaministrile, suurt huvi on tekitanud ka keskkonnaministri ning majandus- ja kommunikatsiooniministri valitsemisalas toimuv. Keskkonnateemade sügavam käsitlus on kindlasti tingitud Erakonna Eestimaa Rohelised esmakordsest esindatusest Riigikogus, kuid keskkonnateemaatika on Eesti ühiskonnas ka laiemalt aktuaalne.

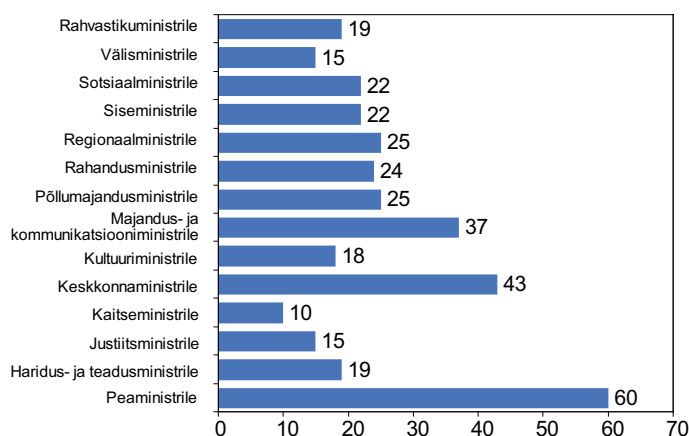
Peaministrilt küsiti riigi alkoholi- ja aktsiisipoliitika, majanduskasvu, taastuenergia, eelarvepoliitika jm teemadel. Debatte ajendas energeetikavaldkond. Keskkonnaministri käest taheti teada vöörliikide leviku, Elistvere loomapargi saatus, taastuenergia teemaplaneeringu koostamise ning merereostuse tuvastamise kohta. Majandus- ja kommunikatsiooniministrile esitati küsimusi transiidi, reisirongiliikluse, lagununud perroonide ja Eesti Postile kuuluvate postimajade sulgemise asjus. 2007. aasta kevadistungjärgul elavnes huvi integratsioonitemaatika vastu, rahvastikuministri käest sooviti informatsiooni mitte-eestlaste lõimumispoliitika ja integratsiooni kohta, sügisel küsiti kodanikkonna kujunemise teemal, kooliharidusest muukeelsete koolide vaatenurgast.

Eeltoodud näidetest nähtub, et valitsusliikmetelt sooviti kommentaare nii üldisemates poliitilistes ja riigijuhtimist puudutavates küsimustes kui ka abi üksikmurede lahendamiseks.

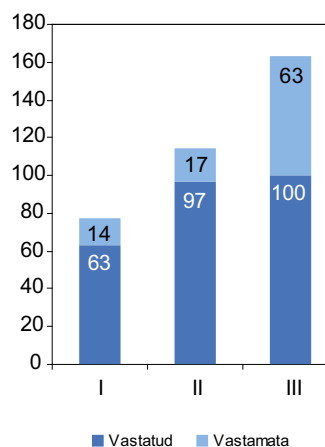
Infotunniküsimused (I-III istungjärg)

	Vastatud/vastamata						
	EER	ERL	IRL	K	RE	SDE	Kokku
Peaministrile	5/6	11/4	1/1	21/8	3/-	-/-	41/19
Haridus- ja teadusministrile	5/-	4/-	-/-	4/5	-/1	-/-	13/6
Justiitsministrile	3/-	6/-	-/-	6/-	-/-	-/-	15/-
Kaitseministrile	3/-	-/-	-/1	6/-	-/-	-/-	9/1
Keskkonnaministrile	11/7	9/1	-/-	7/6	-/2	-/-	27/16
Kultuuriministrile	5/1	1/3	1/-	4/1	-/-	-/2	11/7
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	5/-	4/2	-/-	18/4	1/2	1/-	29/8
Põllumajandusministrile	2/3	4/2	1/1	9/3	-/-	-/-	16/9
Rahandusministrile	2/2	8/1	-/-	9/2	-/-	-/-	19/5
Regionaalministrile	4/1	6/1	-/-	8/3	-/-	1/1	19/6
Siseministrile	5/-	3/1	-/-	10/2	1/-	-/-	19/3
Sotsiaalministrile	4/1	5/-	-/-	8/4	-/-	-/-	17/5
Välisministrile	6/1	3/-	-/-	2/1	1/1	-/-	12/3
Ministrile (rahvastikuministrile)	-/1	4/1	-/-	9/4	-/-	-/-	13/6
Kokku	60/23	68/16	3/3	121/43	6/6	2/3	260/94

I-III istungjärgul registreeritud infotunniküsimused adreseatide kaupa

I-III istungjärgul vastatud/vastamata jäänud infotunniküsimused istungjärgude kaupa

Umbusaldushääletus

Eesti Vabariigi põhiseadus:

§ 97. Riigikogu võib avaldada Vabariigi Valitsusele, peaministrile või ministrile umbusaldust otsusega, mille poolt hääletab Riigikogu koosseisu enamus.

Umbusalduse avaldamise võib algatada vähemalt viiendik Riigikogu koosseisust kirjaliku nõude esitamisega Riigikogu istungil.

Adressaat ja põhjus

Algamise kuupäev, algatajad, arutamine, hääletamistulemus

Keskkonnaminister Jaanus Tamkivi	11.06.2008
1. Erahuvi eelistamine avaliku huvi ees ja sellest lähtuvalt Keskkonnaministeeriumi põhiülesande (loodusvarade kasutamise ja kaitse tasakaalustatud korraldamise) täitmise takistamine.	33 Erakonna Eestimaa Rohelised, Eestimaa Rahvaliidu ja Eesti Keskerakonna fraktsiooni liiget
2. Avalikkuse ja huvigruppide tõrjumine otsuse tegemise juurest, mõne huvigrupi varjamatu eelistamine teiste ees ning seeläbi riigi ja kodanikuühiskonna nõrgendamine.	11.06.2008 H: 36-59-0
3. Haldussuutmatus ja ebapädevus ministeeriumi töö korraldamisel.	

Muu kontrolltegevus

Vabariigi Valitsuse tegevuse kohta informatsiooni saamiseks ja poliitika kujundamiseks kasutab Riigikogu lisaks tavapärasele parlamentaarse kontrolli võimalustele veel teisi vahendeid: peaminister teeb Riigikogule avaldusi ja ülevaateid

(siin on ära toodud ka teiste ministrite poliitilised avaldused), Riigikogu arutab olulise tähtsusega poliitilisi küsimusi ja valitsuse tegevuskavasid ning võib vastu võtta valitsusele tehtavat ettepanekut sisaldavaid otsuseid.

Peaministri ning ministrite poliitilised avaldused ja ettekanded

Esitaja	Kuupäev	Teema
Peaminister Andrus Ansip	04.04.2007	Ettekanne tulevase valitsuse moodustamise aluste kohta
Peaminister Andrus Ansip	02.05.2007	Poliitiline avaldus seoses 26. aprilli öösel Tallinnas puhkenud vägivaldalaanega
Majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts	07.05.2007	Poliitiline avaldus seoses abiminister Siim-Valmar Kiisleri ametisse nimetamisega
Peaminister Andrus Ansip	26.09.2007	Riigieelarve eelnõu tutvustamine
Peaminister Andrus Ansip	09.10.2007	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel
Keskonnaminister Jaanus Tamkivi	17.10.2007	Poliitiline avaldus seoses abiminister Rita Annuse tööleasumisega
Peaminister Andrus Ansip	18.12.2007	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ja valitsuse poliitikast selles valdkonnas
Justiitsminister Rein Lang	26.02.2008	Ettekanne "2007. aasta kriminaalpoliitika arengusuundade täitmise aruanne"
Majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts	12.03.2008	Ettekanne riigi raudteepoliitika teemal
Siseminister Jüri Pihl	10.06.2008	Poliitiline avaldus Eesti turvalisuspoliitika põhisuundadest

Olulise tähtsusega küsimuste arutelud

1. Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni elluviimise ja kodanikuühiskonna arengu arutelu, 13.12.2007.
2. Välispoliitika arutelu, 21.02.2008.

Tegevuskava heakskiitmine

Eesti turvalisuspoliitika põhisuundade aastani 2015 heakskiitmine (RT I 2008, 25, 165).
Lugemine: 10.06.2008 (263 OE). H: 80-0-0.

Tegevus muudes valdkondades

Vabariigi Presidendi poliitilised avaldused Riigikogus

Kuupäev	Teema
02.04.2007	Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõne Riigikogu XI koosseisu avaistungil
15.05.2007	Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese poliitiline avaldus seoses põhiseaduse muutmise seaduse eelnõu üleandmisega
10.09.2007	Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõne II istungjärgu avaistungil

Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves kõnelemas Riigikogu XI koosseisu avaistungil, aprill 2007

Riigikogu ja Vabariigi Valitsus

Peaministrikandidaadile valitsuse moodustamiseks volituste andmise otsustamine:
peaministrikandidaat Andrus Ansipi ettekanne Riigikogule 04.04.2007, H: 62-0-1.
Vabariigi Presidendi otsus nr 143, 03.04.2007 (RT I 2007, 29, 160).

Valitsuse koosseis

Vabariigi President nimetas Vabariigi Valitsuse ametisse 04.04.2007 (otsus nr 144, RTL 2007, 29, 531). Ametivanne Riigikogu ees: 05.04.2007. Muudatus Vabariigi Valitsuse koosseisus: 22.01.2008 (VP otsus nr 246, RTL 2008, 8, 99).

Peaminister – Andrus Ansip (RE)
haridus- ja teadusminister – Tõnis Lukas (IRL)
justiitsminister – Rein Lang (RE)
kaitseminister – Jaak Aaviksoo (IRL)
keskkonnaminister – Jaanus Tamkivi (RE)
kultuuriminister – Laine Jänes (RE)
majandus- ja kommunikatsiooniminister – Juhan Parts (IRL)
põllumajandusminister – Helir-Valdor Seeder (IRL)
rahandusminister – Ivari Padar (SDE)
regionalminister – Vallo Reimaa (IRL) kuni 22.01.2008; Siim-Valmar Kiisler (IRL) (ametivanne 23.01.2008)
siseminister – Jüri Pihl (SDE)
sotsiaalminister – Maret Maripuu (RE)
välisminister – Urmas Paet (RE)
minister – Urve Palo (SDE)

Valitsusliikmed Riigikogu istungil

Ametiisikute nimetamine põhiseaduse alusel

Ametikoht	Nimi	Otsuse-elnõu algatamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Õiguskantsler	Allar Jõks	07.12.2007	18.12.2007 H: 36-56-0 ei nimetatud ametisse	—
Õiguskantsler	Indrek Teder	30.01.2008	12.02.2008 H: 80-3-1 nimetati ametisse	RT I 2008, 10, 69
Riigikontrolör	Mihkel Oviir	14.02.2008	26.02.2008 H: 68-22-1 nimetati ametisse	RT I 2008, 12, 80
Eesti Panga Nõukogu esimees	Jaan Sven Männik	29.04.2008	13.05.2008 H: 62-7-1 nimetati ametisse	RT I 2008, 21, 142

Eesti esindaja ametisse nimetamine

Ametikoht	Nimi	Otsuse-elnõu algatamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Eesti esindaja Põhjamaade Investeeringuspanga kontrollkomitees	Jürgen Ligi	14.05.2008	20.05.2008 H: 55-0-0 nimetati ametisse	RT I 2008, 21, 143

Nõukogude moodustamine

Nõukogu nimetus	Otsuse vastuvõtmise kuupäev, hääletamistulemus	Liikmed	Avaldamisandmed
Eesti Arengufondi nõukogu	15.05.2007 H: 47-4-1	Mart Laar – RK liige ja Jürgen Ligi – RK liige [Tõnis Lukase ja Mart Opmanni asemele]	RT I 2007, 38, 258
Eesti Haigekassa nõukogu	15.05.2007 H: 78-0-1	Jaak Aab – RK liige	RT I 2007, 38, 257
Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu	08.05.2007 H: 81-0-1	Igor Gräzin – RK liige, Aadu Must – RK liige, Hannes Rumm – RK liige, Peeter Tulviste – RK liige ning Marge Tiidus, Ilmar Vaaro	RT I 2007, 36, 227
Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu	08.05.2007 H: 59-22-0	Igor Gräzin – RK liige, Andres Herkel – RK liige, Peeter Kreitzberg – RK liige, Maret Merisaar – RK liige, Villu Reiljan – RK liige, Marika Tuus – RK liige ning Andres Jõesaar, Hagi Šein, Rain Tamm, Ela Tomson	RT I 2007, 36, 226
Hasartmängumaksust toetuste määramise nõukogu	29.05.2007 H: 79-0-1	Kaia Iva – RK liige, Kalev Kotkas – RK liige, Lauri Luik – RK liige, Tarmo Mänd – RK liige, Mailis Reps – RK liige, Toomas Trapido – RK liige ning Sirje Jõgiste – Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsler, Riho Rahuoja – Sotsiaalministeeriumi aseksantsler, Siim Sukles – Kultuuriministeeriumi kantsler	RT I 2007, 40, 287
Hasartmängumaksust toetuste määramise nõukogu	24.04.2008 H: 74-0-0	Maret Merisaar – RK liige [Toomas Trapido asemele], Janar Holm – Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsler [Sirje Jõgiste asemele]	RT I 2008, 18, 127
Keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekuva raha kasutamiseks asutatud sihtasutuse nõukogu	05.06.2007 H: 49-11-0	Kalvi Kõva – RK liige, Erki Nool – RK liige, Rain Rosimannus – RK liige, Margus Tsahkna – RK liige	RT I 2007, 40, 288
Rahvusooperi nõukogu	08.05.2007 H: 51-0-1	Urmas Reinsalu – RK liige, Indrek Saar – RK liige, Imre Sooäär – RK liige	RT I 2007, 36, 228
Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu	05.06.2007 H: 51-12-0	Tõnis Kõiv – RK liige, Tiina Oraste – RK liige	RT I 2007, 40, 289
Stabiliseerimisreservi nõukogu	05.06.2007 H: 78-0-0	Raivo Järvi – RK liige, Inara Luigas – RK liige, Eiki Nestor – RK liige, Marek Strandberg – RK liige	RT I 2007, 41, 297

Riigikogu ja Riigikontroll

Riigikontrolör Mihkel Oviiri 2006. a ülevaade, 14.11.2007 (RTL, 30.11.2007, 91).

Riigikogu ja õiguskantsler

Õiguskantsleri ettepanekud õigustloovate aktide põhiseadusega kooskõlla viimiseks

1. Õiguskantsler Allar Jõksi ettepanek nr 1 Riigikogu liikme staatuse seaduse kooskõlla viimiseks Eesti Vabariigi põhiseadusega, 21.01.2008. Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 29.01.2008. Ettepanek võeti vastu (H: 86-0-0).

Põhiseaduskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu Riigikogu liikme staatuse seaduse kooskõlla viimiseks põhiseadusega. Riigikogu liikme staatuse seaduse § 28 muutmise seaduse eelnõu (201 SE) algatati 20.02.2008, I lugemine: 15.04.2008.

2. Õiguskantsler Indrek Tederi ettepanek nr 2 Euroopa Parlamendi valimise seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja Riigikogu valimise seaduse poliitilist välireklaami keelustavate sätete põhiseaduspärasuse kohta, 09.06.2008. Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 19.06.2008. Ettepanek võeti vastu (H: 59-29-0).

Põhiseaduskomisjonile tehti ettepanek algatada eelnõu Euroopa Parlamendi valimise seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja Riigikogu valimise seaduse kooskõlla viimiseks Eesti Vabariigi põhiseadusega.

Õiguskantsleri ettepanek ametiisikute kriminaalvastutusele võtmiseks

Õiguskantsler Indrek Tederi ettepanek anda nõusolek Riigikogu liikmelt Villu Reiljanilt saadikupuutumatus eärvõtmiseks ja tema kohta süüdistusakti koostamiseks, 17.03.2008. Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 20.03.2008.

Riigikogu otsustas anda nõusoleku Riigikogu liikme Villu Reiljani kriminaalvastutusele võtmiseks (H: 81-2-1). RT I 2008, 14, 96.

Õiguskantsleri ülevaade

Õiguskantsleri ülevaade järelevalve teostamisest õigustloovate aktide põhiseaduslikkuse ja seaduslikkuse ning põhiõiguste ja vabaduste järgimise üle, 27.09.2007.

Õiguskantsleri ettekanne

Hea õigusloome tava järgimisest taastuvelektri ostuhinna ja toetuse suuruse määramisel, 21.06.2007.

Riigikontrolör Mihkel Oviir ja Riigikogu esimees Ene Ergma

Riigikogu ja Riigikohus

Riigikohtu esimehe Märt Raski ülevaated kohtukorralduse, õigusemõistmise ja seaduste ühetaolise kohaldamise kohta:

1. 31.05.2007.
2. 10.06.2008.

Riigikogu ning Eesti Pank ja Finantsinspeksioon: ettekanded

Kuupäev	Esitaja	Teema
12.06.2007	Eesti Panga president Andres Lipstok	Eesti Panga 2006. aasta aruanne
12.06.2007	Finantsinspeksiooni juhatuse esimees Raul Malmstein	Finantsinspeksiooni 2006. aasta aruanne

Riigikogu avaldused

Georgia suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse toetuseks (RT I 2008, 18, 126).

Algatajad: 40 RK liiget 22.04.2008 (252 AE).
Lugemine: 23.04.2008. H: 63-0-0.

Vene Föderatsiooni sõjalisest agressioonist Georgia vastu (RT I 2008, 38, 225).

Algatajad: 37 RK liiget 11.08.2008 (307 AE).
Lugemine: 12.08.2008. H: 62-20-0.

Riigikogu liikmete ühendused

Birma toetusrühm

Moodustatud veebruaris 2008.
Esimees Silver Meikar.

GUAM [Georgia, Ukraina, Aserbaidžani ja Moldova] saadikurühm

Moodustatud septembris 2007.
Esimees Eldar Efendijev.
Eesmärk: sõnastada senisest selgemalt Eesti huvid ja partnerlus ning tõhustada ühistegevust kõigi organisatsiooni liikmetega.

Ida-Virumaa saadikurühm

Moodustatud juunis 2007.
Esimees Tiit Kuusmik.

Jahimeeste ühendus

Moodustatud septembris 2007.
Esimees Taavi Veskimägi, aseesimees Tarmo Kõuts.

Järva- ja Viljandimaa saadikurühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Tiina Oraste, aseesimees Jaak Aab.
Eesmärk: seadusloome kaudu elukeskkonna tasakaalustatud arengule kaasaaitamine Järva- ja Viljandimaal, tiheda kontakti loomine saadikute ja valimisringkonna vahel, samuti omavaheline infovahetus ja koostöö.

Kagu-Eesti saadikurühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Ivi Eenmaa, aseesimees Inara Luigas.
Eesmärk: seadusloome kaudu kaasa aidata elukeskkonna arendamisele Kagu-Eestis, luua tihed kontakt Riigikogu liikmete ja valimisringkonna vahel, Kagu-Eestist valitud erakondade esindajate vahelise infovahetuse ja koostöö arendamine.

Kodanikuühiskonna toetusrühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Urmas Reinsalu, aseesimehed Heljo Pikhof, Paul-Eerik Rummo.
Eesmärk: valmistada ette kodanikuühiskonna arutelu Riigikogus riiklikult tähtsa küsimusena.

Kohaliku algatuse toetusrühm

Moodustatud mais 2007.
Esimees Ester Tuiksoo.
Eesmärk: kaasa aidata soodsamate poliitilis-õiguslike tingimuste kujundamisele kohaliku ettevõtluse, otsese demokraatia, omakultuuri jm heade algatuste edendamiseks Eestis. Toetusrühma koostööpartner on Eesti Külade ja Väikelinnade Liikumine "Kodukant".

Kosovo toetusrühm (reorganiseeriti Eesti - Kosovo parlamendirühmaks 26.02.2008)

Moodustatud septembris 2007.
Esimees Hannes Astok, aseesimees Mart Nutt.

Kuuba demokraatia toetusrühm

Moodustatud mais 2008.
Esimees Andres Herkel, aseesimees Silver Meikar.

Muinsuskaitse ühendus

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Trivimi Velliste, aseesimehed Mark Soosaar, Imre Sooäär.

Petserimaa toetusrühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Inara Luigas.
Eesmärk: Petserimaa kultuurilisele, majanduslikule ja sotsiaalsele arengule kaasaaitamine.

Polaar- ja kliimauuringute toetusrühm

Moodustatud jaanuaris 2008.
Esimees Tarmo Kõuts, aseesimehed Mart Jüssi, Kristiina Ojuland.

Pärnumaa saadikurühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Mark Soosaar, aseesimees Mati Raidma.
Eesmärk: anda hoogu Pärnumaad puudutavate suurprojektide elluviimisele, näiteks Via Baltica kui eraldatud sõidusuundadega kiirtee rajamisele ja Rail Baltica kui piirkonna arenguks ülitähtsa raudteeliini ehitamisele läbi Pärnu; teiste Pärnumaale oluliste probleemide lahendamisele kaasaaitamine.

Riigikogu Lähis-Ida rahuprotsessi toetusrühm

Moodustatud veebruaris 2008.
Esimees Sven Mikser, aseesimees Mart Nutt.
Eesmärk: teadvustada paremini Lähis-Ida rahuprotsessi probleeme Riigikogu liikmete seas ning aidata kaasa selle teema nähtavamaks muutmisele Eesti välispoliitikas.

Saadikuühendus inimõiguste kaitseks Tšetšeenias ja mujal Põhja-Kaukaasias

Moodustatud jaanuaris 2008.
Esimees Andres Herkel, aseesimees Jürgen Ligi.
Eesmärk: Tšetšeenias toimunud inimõiguste rikkumiste dokumenteerimine ja toimunule hinnangu andmine.

Saarte ühendus

Moodustatud mais 2007.
Esimees Imre Sooäär, aseesimehed Kalev Kotkas, Mark Soosaar.

Riigikogu muinsuskaitse ühenduse juhatus väljasõidul Muhumaal taastatava Kästiku talu juures, august 2007

Skautlik ühendus

Moodustatud mais 2007.
Esimees Toomas Tõniste.

Soome-ugri toetusrühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Paul-Eerik Rummo, aseesimees Mart Nutt.

Säästva energia, majanduse ja innovatsiooni toetusrühm

Moodustatud jaanuaris 2008.
Esimees Marek Strandberg, aseesimees Indrek Saar.
Eesmärk: ühtlustada arusaamu kliimasoojenemise ja ressursside liigkasutusega esile kerkinud energeetika- ja majandusprobleemide osas.

Taiwani toetusrühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Raivo Järvi, aseesimees Trivimi Velliste.

Tiibeti toetusrühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Aleksei Lotman, aseesimees Ken-Marti Vaher.

Vähemusrahvuste saadikurühm

Moodustatud aprillis 2007.

Õigeusuliste saadikurühm

Moodustatud mais 2008.
Esimees Vladimir Velman, aseesimees Valeri Korb.

Ühendus Valgevene demokraatliku arengu kaitseks

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Silver Meikar, aseesimees Andres Herkel.

VÄLISSUHTLUS

*Välissuhtlemisseaduse § 6
määrab Riigikogu pädevuse.*

Riigikogu:

- 1) võtab vastu välissuhtlemisalaseid seadusi ja otsuseid;*
- 2) ratifitseerib /.../ ja denonsseerib välislepinguid /.../;*
- 3) esineb välispoliitikaalaste avalduste, deklaratsioonide ja pöördumistega /.../;*
- 4) suhtleb teiste riikide parlamentide ja parlamentidevaheliste organisatsioonidega ning moodustab välisdelegatsioone;*
- 5) arutab Vabariigi Valitsuse ettekande põhjal riigi välispoliitikat ja selle elluviimist.*

Eesti riigi välissuhtlemist ja välissuhtlemisasutuste pädevust reguleerib 2007. aasta 1. jaanuarist kehtiv välissuhtlemisseadus, mille kohaselt on Riigikogu üks Eesti välissuhtlemisasutustest. Eelnimetatud seadus sätestab, et Riigikogu välissuhtlemist koordineerib väliskomisjon.

21. veebruaril 2008 Riigikogu täiskogul välispoliitika arutelul peetud ettekandes tõi väliskomisjoni esimees Sven Mikser esile järgmist: „Riigikogu välissuhtlemine on väga mitmetahuline. Seda teostavad väliskomisjon ja teised komisjonid, Riigikogu esimees ja juhatus, fraktsioonid, välisdelegatsioonid parlamentaarsetes assambleedes ning parlamentaarsed sõprusrühmad, mille loomisel on seekordne Riigikogu olnud erakordselt aktiivne. Väärrib tunnustust, et üha rohkem Riigikogu liikmeid suudab kaasa rääkida sellistel teemadel, mille tähendus ei piirdu meie vahetu naabrusega, näiteks arengukoostöö ja inimõiguste kaitsmine“. Ehk lühidalt öeldes on Riigikogus mitu üksust, kes teostavad parlamentaarset välissuhtlemist ning samas tuleb parlamendil tegelda väga erinevate välispoliitiliste teemadega. Siinkohal väärrib meenutamist, et Riigikogu XI koosseis alustas tööd pea kolm aastat pärast Eesti ühinemist ELi ja NATOga, mis tunduvalt avardasid nii Eesti riigi kui ka selle parlamendi välis- ja julgeolekupoliitilist horisonti.

Riigikogu XI koosseisul ei olnud kuigi palju sisseelamisaega. 2007. aasta aprilli lõpu sündmused ning Venemaa Eesti-vastane laimukampaania ja küberrünnakud nõudsid ka parlamendilt Eesti seisukohtade selgitamist parlamentaarsetel üritustel. Nii osalesid parlamendi väliskomisjoni, riigikaitsekomisjoni ja Euroopa Liidu asjade komisjoni esimehed 2007. aasta mai alguses Brüsselis toimunud Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide parlamentide väliskomisjonide ja kaitsekomisjonide ühisistungil, et jagada adekvaatset informatsiooni Eestis toimunu kohta ja selgitada Eesti seisukohti.

Ei ole halba ilma heata, Eestit tabanud küberrünnakute tõttu on Eestist saanud küberturvalisuse eestkõneleja nii ELis kui ka NATOs. Selle teema tähtsust on erinevatel foorumitel rõhutanud ka parlamendi liikmed. Riigikogu esimehe kõne ELi riikide parlamentide esimeeste konverentsil Bratislavas 2007. aasta mai lõpus keskendus Eesti vastu suunatud küberrünnakutele. Eesti välisdelegatsioonide liikmed osalesid 2007. aastal aktiivselt ENPA küberkuritegevuse vastase raporti ja resolutsiooni ettevalmistamisel ning algatasid 2008. aastal OSCE PA resolutsiooni küberturvalisuse tagamisest. Ka WEU Assamblee on algatanud küberturvalisuse-

teemalise raporti koostamise, kaasraportööriks Eesti delegatsiooni juht Tarmo Kõuts. Samuti on Riigikogu liikmeid kutsutud esinema mitmele küberjulgeolekule keskendunud seminarile ja konverentsile.

Kui 2007. aasta aprillisündmuste ajal ootas partnerite toetust ja mõistmist Eesti, siis meie toetus on omakorda olnud väga oodatud Georgias, seda nii Georgia territoriaalse terviklikkuse vastu suunatud rünnakute kui ka NATO liikmesuse tegevuskava (MAP) andmise osas. 2008. aasta aprilli alguses Washingtonis väliskomisjoni töövisiidil toimunud kohtumistel Senati ja Esindajatekoja väliskomisjonide liikmetega rõhutas väliskomisjoni esimees Sven Mikser, et Georgiale ja Ukrainale MAPi andmise eelduseks on alliansi liikmete vaheline konsensus ning mistahes kolmandal riigil ei saa selles küsimuses olla vetoõigust. 22. aprillil 2008 toimunud avaliku istungi, kus osalesid ka pea-, välis- ja kaitseminister, pühendasid Riigikogu väliskomisjon ja riigikaitsekomisjon NATO Bukaresti tippkohtumisele, kus samuti ühe peamise teemana oli kõne all Georgiale ja Ukrainale MAPi andmine. 23. aprilli täiendaval istungil võttis Riigikogu vastu 40 Riigikogu liikme esitatud avalduse „Georgia suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse toetuseks“. Kahjuks oli Riigikogu sunnitud kogunema erakorralisele istungile 12. augustil 2008, et arutada 37 Riigikogu liikme esitatud avalduse eelnõu „Venemaa Föderatsiooni sõjalisest agressioonist Georgia vastu“. Riigikogu täiskogu võttis avalduse vastu.

Riigikogu Eesti-Georgia parlamendirühm on olnud erakordselt aktiivne Georgia toetaja ja eestkõneleja, jälginud pidevalt arenguid riigis ja vajadusel võtnud Georgia toetuseks sõna. Parlamendirühma esimees Andres Herkel on ENPA Eesti delegatsiooni juht ja nii on Georgia teema vääriliselt esile tõstetud ka ENPAs. Samuti on väliskomisjon ja Euroopa Liidu asjade komisjon teinud välisministrile mitmel korral ettepaneku tugevdada Eesti positsiooni Georgiaga seotud küsimustes ELi välisministrite igakuisel kokkusaamisel.

Tuginedes ELiga ühinemisest tulenevale positiivsele kogemusele, toetab Eesti ELi edasist laienemist. Seda seisukohta on toonitatud paljudel kohtumistel, nii oli see kõneks ka ELAKi kohtumisel ELi laienemisvoliniku Olli Rehniga novembris 2007.

Eesti tunnustas Kosovot samal päeval, mil Riigikogus toimus XI koosseisu esimene välispoliitika arutelu ehk 21. veebruaril 2008. Parlamendiliikmed võtsid välisminister Urmas Paeti teate valitsuse otsusest tunnustada Kosovot vastu

sooja aplausiga. Eesti-Kosovo parlamendirühma visiidil Kosovosse 2008. aasta märtsi alguses nenditi, et kuigi Eesti abi riigi ülesehitamisel ei saa olla rahaliselt suur, on Eesti hea meelega valmis jagama oma üleminekukogemusi, sh näiteks e-valitsemise valdkonnas.

Ent Eesti ei saa tähelepanu pöörata vaid lähiümbrusele, oma osa nõuab ka kaugemal maailmas toimuv. Nii toimus Riigikogus 17. aprillil 2008 seminar „Partnerlus Aafrikaga”, kus vaagiti viimaseid suundumusi ELi ja Aafrika vahelistes suhetes. Samuti on Birmas ja Tiibetis toimuvale palju tähelepanu pööranud parlamendi toetusrühmad.

Riigikogus 21. veebruaril 2008 välispoliitika arutelul peetud ettekandes toonitas välisminister Urmas Paet, et „Eesti välispoliitika ülimald ülesanded on Eesti julgeoleku kindlustamine ja meie inimeste heaolu kasvatamine, mille saavutamisele on suunatud kõik, mida valitsus ja Välisministeerium teevad“. Siia loetellu kuulub vaieldamatult ka Eesti parlament, kes koos Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse ja teiste riigiasutustega seisab hea selle eest, et Eesti riik saaks väärikalt tähistada ka oma 190. sünnipäeva.

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Belgia kuninga Albert II-ga, juuni 2008

Riigikogu väliskülalised

2007

Aprill – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Šveitsi presidendi Micheline Calmy-Reyga; Saksamaa Bundestagi aseesimehe Susanne Kastneri visiit Eestisse.

Mai – Venemaa Riigiduumade delegatsiooni visiit Eestisse;

Riigikogu väliskomisjoni ja Eesti-Iisraeli sõprusrühma liikmete kohtumine Iisraeli parlamendi liikmetega;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Läti Seimi Eesti toetusrühma liikmetega.

Juuni – Riigikogu majanduskomisjoni kohtumine Taani parlamendi majanduskomisjoni delegatsiooniga.

Juuli – Riigikogu rahanduskomisjoni kohtumine Saksamaa Schleswig-Holsteini liidumaa rahanduskomisjoni delegatsiooniga (juht: rahandusminister Rainer Wiegard).

August – Euroopa Parlamendi presidendi Hans-Gert Pötteringi visiit Eestisse;

Riigikogu majanduskomisjoni kohtumine Indoneesia parlamendi majanduskomisjoni delegatsiooniga.

September – Moldova parlamendi esimehe Marian Lupu ametlik visiit Eestisse;

Riigikogu väliskomisjoni kohtumine Briti parlamendi liberaalide delegatsiooniga;

Tšehhi Senati esimehe Přemysl Sobotka ametlik visiit Eestisse;

Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee presidendi René van der Lindeni visiit Eestisse;

Montenegro parlamendi delegatsiooni õppevisiit Eestisse;

Riigikogu aseesimehe Kristiina Ojulandi kohtumine Luksemburgi peaministri Jean-Claude Junckeriga.

Oktoober – Riigikogu õigus- ja põhiseaduskomisjoni liikmete kohtumine Saksamaa Bundestagi siseasjade komisjoni delegatsiooniga;

Soome Eduskunna esimehe Sauli Niinistö ametlik visiit Eestisse;

Leedu Seimi maaelukomisjoni visiit Eestisse;

riigikaitsekomisjoni kohtumine Soome Eduskunna kaitsekomisjoniga.

November – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Horvaatia presidendi Stjepan Mesićiga; Norra parlamendi esimehe Thorbjørn Jaglandi ametlik visiit Eestisse.

2008

Januar – Läti Seimi esimehe Gundars Daudze ametlik visiit Eestisse.

Märts – Läti Seimi põllumajandus-, keskkonna- ja regionaalpoliitikakomisjoni delegatsiooni ametlik visiit Eestisse.

Aprill – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Leedu presidendi Valdas Adamkusega;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Albaania peaministri Sali Berishaga.

Mai – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Tšehhi peaministri Mirek Topolánekiga;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Hollandi kuninganna Beatrixiga;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Saksamaa Bundestagi Balti parlamendigrupi liikmetega;

Venemaa Föderatsiooninõukogu liikmete visiit Eestisse;

Riigikogu esimehe Ene Ergma ning Riigikogu liikmete Andres Herkeli, Marko Mihkelsoni, Sven Mikseri ja Mati Raidma kohtumine Prantsusmaa peaministri François Filloniga.

Juuni – NATO Parlamentaarse Assamblee kaitse- ja julgeolekukomitee atlandiülese koostöö allkomitee visiit Eestisse;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Belgia kuninga Albert II-ga;

Põhjamaade ja Balti riikide parlamentide väliskomisjonide esimeeste kohtumine Pärnus;

Prantsusmaa Rahvusassamblee Eesti sõprusgrupi liikmete visiit Eestisse.

Lisaks toimusid Riigikogus koolitused – 2008. a jaanuaris Kosovo ja Montenegro parlamendi IT-spetsialistidele ja märtsis Moldova ametnikele.

Riigikogu esimehe Ene Ergma välislähetused ja ametlikud visiidid

2007

Aprill – Euroopa Liidu riikide ühise viisakeskuse avamine ja kahepoolsed kohtumised Moldova riigijuhtidega Chişinăus.

Mai – Leedu-Poola 1791. a ühise ajaloolise põhiseaduse aastapäeva tähistamine Leedu Seimis Vilniuses;

konverents „Sooline esindatus Euroopa Liidu laienemise kontekstis” Budapestis;

Euroopa Liidu riikide parlamentide esimeeste konverents Bratislavas.

Juuni – Wachau Euroopa Foorum 2007;

Euroopa Nõukogu ja Rootsi parlamendi korraldatud Demokraatia Tuleviku Foorum Stockholmis ja Sigtunas;

rahvusvahelise töögrupi foorum „Keskkonna ja julgeoleku globaalne seire” Roomas.

Juuli – Soome Eduskunna 100. aastapäeva tähistamise pidulikud üritused.

August – Põhjamaade ja Balti riikide (NB8) parlamentide esimeeste kohtumine Uppsalas; Euroopa Liidu riikide parlamentide naiseesistujate kohtumine Salzburgis.

September – ametlik visiit Portugali; Põhjamaade ja Balti riikide (NB8) parlamentide esimeeste visiit Thbilisi.

Oktoober – Rootsi Kuningliku Teaduste Akadeemia teaduskonverents „Balti tulevik” Stockholmis;

9. Euroopa parlamentidevaheline kosmosekonverents Roomas; tutvumisvisiit ja kohtumised NASA Kennedy Kosmosekeskuses.

November – rahvusvaheline kosmoseuurimise konverents ja Arvo Pärdi austamisteremoonia Berliinis;

Balti Assamblee 26. istungjärk Riias.

Detsember – tutvumiskäik Vahemeres paiknevale Ameerika Ühendriikide lennukikandjale.

2008

Veebruar – Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistamisega seotud üritused Brüsselis.

Märts – ametlik visiit Austraaliasse; Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistamisega seotud üritused Berliinis.

Aprill – Parlamentidevahelise Liidu 4. naiseesistujate aastakohtumine Kaplinnas; ametlik visiit Rootsi.

Mai – ENPA liikmesriikide parlamentide esimeeste konverents Strasbourg'is.

Juuni – Euroopa Liidu riikide parlamentide esimeeste konverents Lissabonis.

August – Euroopa Liidu liikmesriikide parlamentide naisspiikrite kohtumine Amsterdamis; NB8 parlamentide esimeeste kohtumine Jurmalas.

Riigikogu delegatsioonid

Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee (ENPA) Eesti delegatsioon

Moodustatud 15.05.2007.

Delegatsiooni juht: Andres Herkel.

Liikmed: Kristiina Ojuland, Mailis Reps.

Asendusliikmed: Aleksei Lotman, Indrek Saar, Ester Tuiksoo.

2007

Aprill – Andres Herkel ja Marko Mihkelson ENPA täiskogul Strasbourg'is.

Mai – Andres Herkel Pariisis ENPA õigusasjade ja inimõiguste komitee ja Belgradis ENPA alalise komitee istungil; Mailis Reps Pariisis ENPA migratsioonikomisjoni alalisel istungil.

Juuni – Andres Herkel Pariisis ENPA liikmesriikide kohustuste täitmise järelevalve komitee ning õigusasjade ja inimõiguste komitee istungil; Andres Herkel, Kristiina Ojuland, Aleksei Lotman, Mailis Reps, Indrek Saar ja Ester Tuiksoo Strasbourg'is ENPA 2007. aasta istungjärgu 3. osaistungil.

September – Andres Herkel Pariisis ENPA õigusasjade ja inimõiguste komitee ning liikmesriikide kohustuste täitmise järelevalve komitee istungil;

Kristiina Ojuland Pariisis ENPA poliitikakomitee ning kodukorra ja isikupuutumatus komitee istungil.

Oktoober – Aleksei Lotman Kiievis ja Dnipropetrovskis Ukraina üldvalimiste vaatljana ENPA delegatsiooni koosseisus; Kristiina Ojuland, Aleksei Lotman, Andres Herkel ja Indrek Saar Strasbourg'is ENPA täiskogul.

November – Andres Herkel Berliinis ENPA liikmesriikide kohustuste täitmise järelevalve komitee istungil ja Bratislavas ENPA alalise komitee istungil;

Aleksei Lotman Moskvas ENPA delegatsiooni koosseisus Venemaa Riigiduumas valimiste eelsel missioonil.

Detsember – Aleksei Lotman Moskvas ja Peterburis Venemaa Riigiduumas valimiste vaatljana ENPA delegatsiooni koosseisus; Andres Herkel Veneetsias ENPA õigusasjade ja inimõiguste komitee ning Veneetsia Komisjoni istungil, Thbilisis Gruusia presidendi eelvalimiste missioonil ENPA delegatsiooni koosseisus, Bakuus konverentsil "Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu inimõiguste poliitika: Aserbaidžaan

eurointegratsiooni väljavaated" ja Pariisis ENPA liikmesriikide kohustuste täitmise järelevalve komitee istungil.

2008

Januar – Aleksei Lotman, Kristiina Ojuland, Andres Herkel ja Indrek Saar Strasbourg'is ENPA 2008. aasta istungjärgu 1. osaistungil.

Veebruar – Andres Herkel ENPA monitooringukomitee raportöörina informatsiooni kogumise missioonil Aserbaidžaanis.

Märts – Andres Herkel ENPA õigusasjade ja inimõiguste komitee istungil; Kristiina Ojuland Pariisis ENPA monitooringukomitee istungil.

Aprill – Andres Herkel, Kristiina Ojuland ja Mailis Reps Strasbourg'is ENPA 2008. aasta istungjärgu 2. osaistungil; Andres Herkel ENPA valimisvaatluse eelmissioonil Georgias; Mailis Reps Viinis ENPA meeste ja naiste võrdsete võimaluste komitee istungil "Naistevastane vägivald".

Mai – Andres Herkel Kiievis ENPA liikmesriikide kohustuste täitmise järelevalve komitee istungil, raportöörina informatsiooni kogumise missioonil Aserbaidžaanis ning Stockholmis ENPA poliitikakomitee istungil.

Juuni – Andres Herkel, Indrek Saar ja Mailis Reps Strasbourg'is ENPA 2008. aasta istungjärgu 3. osaistungil, Kristiina Ojuland ENPA täiskogul.

Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni Parlamentaarse Assamblee (NATO PA) Eesti delegatsioon

Moodustatud 15.05.2007.

Delegatsiooni juht: Jürgen Ligi.

Liikmed: Sven Mikser, Kadri Simson (Must).

2007

Mai – Jürgen Ligi, Kadri Must ja Sven Mikser Funchalis NATO PA kevadistungil.

Juuni – Sven Mikser Haagis NATO PA kaitse ja julgeoleku komitee istungil ning Prahas kaitse ja julgeoleku komitee ning teaduse ja tehnika komitee väljasõiduistungil.

Juuli – Sven Mikser Napolis NATO PA Vahemere töögrupi istungil ja koos Kadri Mustaga poliitilise komitee atlandiülese allkomitee istungitel Washingtonis ja New Yorgis.

September – Sven Mikser NATO PA kaitse ja julgeoleku komitee väljasõiduistungil Afganistanis ja Belgias.

Oktoober – Sven Mikser, Jürgen Ligi ja Kadri Must Reykjavíkis NATO PA aastaistungil.

November – Sven Mikser Berliinis ja Potsdamis NATO PA kaitse ja julgeoleku komitee istungil.

Detsember – Sven Mikser Washingtonis NATO PA parlamentaarsel foorumil.

2008

Veebruar – Sven Mikser Washingtonis ja Seattle'is NATO PA kaitse ja julgeoleku komitee väljasõiduistungil; Jürgen Ligi Brüsselis NATO PA kaitse ja julgeoleku ning poliitilise komitee, delegatsioonijuhtide ja NACi liikmete ühisistungil, samuti Pariisis NATO PA majanduse ja julgeoleku komitee ja OECD ühisistungil.

Märts – Jürgen Ligi Haagis NATO PA alalise komitee istungil.

Aprill – Kadri Must Ar-Riyādis NATO PA poliitilise komitee väljasõiduistungil.

Mai – Sven Mikser Napolis NATO PA kaitse ja julgeoleku komitee atlandiülese allkomitee istungil; Kadri Must NATO PA delegatsiooni koosseisus Georgia üldvalimiste vaatlemisel; Jürgen Ligi, Sven Mikser ja Kadri Must Berliinis NATO PA kevadistungil.

Juuni – Sven Mikser Helsingis NATO PA kaitse ja julgeoleku komitee istungil.

Juuli – Sven Mikser Roomas NATO PA julgeolekuseminaril.

Riigikogu delegatsioon

Parlamentidevahelises Liidus (IPU)

IPU Eesti rühma kuuluvad kõik Riigikogu liikmed, kes valivad IPU Eesti rühma juhatuse.

President: Ivi Eenmaa.

Asepresidendid: Erki Nool, Jüri Tamm (alates 11.10.2007), Marika Tuus, Liina Tõnisson (kuni 10.10.2007).

2007

Mai – Enn Eesmaa ja Raivo Järvi Indoneesias Nusa Duas Parlamentidevahelise Liidu 116. assambleel.

September – Ivi Eenmaa IPU soome-ugri rühmade nõupidamisel Soomes;

Ivi Eenmaa, Marika Tuus, Erki Nool ja Indrek Saar Genfis Parlamentidevahelise Liidu 117. assambleel; Ene Kaups Šveitsis IPU seminaril “Migratsioon ja inimõigused”.

2008

Aprill – Ivi Eenmaa, Marika Tuus, Erki Nool ja Jüri Tamm Kaplinnas Parlamentidevahelise Liidu 118. assambleel.

Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi Parlamentidevahelise Assamblee (Balti Assamblee (BA)) Eesti delegatsioon

Moodustatud 15.05.2007.

Delegatsiooni juht: Trivimi Velliste.

Delegatsiooni juhi asetäitja: Mailis Reps.

Liikmed: Peep Aru, Mart Jüssi, Helle Kalda, Kalvi Kõva, Margus Lepik, Ott Lumi, Tatjana Muravjova, Tarmo Mänd, Jaak Salumets, Vladimir Velman.

2007

Mai – Peep Aru, Margus Lepik, Kalvi Kõva, Trivimi Velliste, Mailis Reps, Mart Jüssi, Helle Kalda ja Vladimir Velman Siguldas BA teemakonverentsil “Tööjõuränne Balti riikides”; Trivimi Velliste ja Kalvi Kõva Panevežyses BA õigus- ja julgeolekukomisjoni ümarlaual “Balti riikide õhuruumi kaitse”.

September – Trivimi Velliste, Margus Lepik, Mart Jüssi ja Peep Aru Brüsselis BA, Põhjamaade Nõukogu ja Beneluxi Parlamentidevahelise Konsultatiivnõukogu kolmepoolsel seminaril “Väikeriikide koostöö laienenud Euroopas” ning BA presiidiumi istungil; Mart Jüssi BA ja Põhjamaade Nõukogu keskkonnakomisjonide ühisel energiaefektiivsuse alasel seminaril ning õiguskomisjonide ühisel illegaalse migratsiooni alasel seminaril Rootsisis.

Oktoober – Mart Jüssi Vilniuses BA ja Põhjamaade Nõukogu ühiskonverentsil “Poliitikute roll muutuv maailmas”; Trivimi Velliste, Peep Aru, Tatjana Muravjova, Jaak Salumets ja Margus Lepik Oslos Põhjamaade Nõukogu ja BA tippkohtumisel.

November – Trivimi Velliste, Mailis Reps, Peep Aru, Helle Kalda, Kalvi Kõva, Margus Lepik, Tatjana Muravjova, Tarmo Mänd, Jaak Salumets, Vladimir Velman Riias BA 26. istungjärgul ning 13. Balti Nõukogul.

Detsember – Trivimi Velliste, Peep Aru, Tatjana Muravjova, Jaak Salumets ja Margus Lepik Oslos Põhjamaade Nõukogu ja BA tippkohtumisel.

2008

Jaanuvar – Trivimi Velliste Brüsselis Läänemeremaade parlamentaarse konverentsi alalise komitee istungil.

Veebruar – Helle Kalda ja Kalvi Kõva Helsingis BA haridus-, teadus- ja kultuurikomisjoni seminaril.

Märts – Tatjana Muravjova Berliinis Läänemeremaade parlamentaarse konverentsi tööturu ja sotsiaalküsimuste töörühma koosolekul; Trivimi Velliste Luksemburgis BA presiidiumi istungil ja Beneluxi Parlamentidevahelise Konsultatiivnõukogu kevadistungil; Mart Jüssi ja Margus Lepik Peterburis 9. Läänemere keskkonnafoorumil “Läänemere päev”; Mart Jüssi Kopenhaagenis Põhjamaade Nõukogu ja BA keskkonnakomisjoni väljasõiduistungil.

Aprill – Mart Jüssi ja Margus Lepik Norras Põhjamaade Nõukogu ja BA keskkonnakomisjoni ühisistungil; Trivimi Velliste Riias BA, Põhjamaade Nõukogu ja Beneluxi Parlamentidevahelise Konsultatiivnõukogu kolmepoolsel konverentsil “Voitlus inimkaubanduse vastu”.

Mai – Tatjana Muravjova Helsingis Läänemeremaade parlamentaarse konverentsi

sotsiaaltöörühma koosolekul; Peep Aru ja Helle Kalda Vilniuses BA haridus-, teadus- ja kultuurikomisjoni ning majandus-, kommunikatsiooni- ja informaatikakomisjoni ühisüritusel; Trivimi Velliste Strasbourg'is BA presidendina ENPA liikmesriikide parlamentide esimeeste konverentsil ja Läänemeremaade parlamentaarse konverentsi alalise komitee istungil.

Juuni – Trivimi Velliste Beneluxi Parlamentidevahelise Konsultatiivnõukogu suveistungil ja BA presiidiumi kohtumisel konsultatiivnõukogu presiidiumiga.

Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni Parlamentaarse Assamblee (OSCE PA) Eesti delegatsioon

Moodustatud 15.05.2007.

Delegatsiooni juht: Paul-Eerik Rummo.

Liikmed: Mart Nutt, Toivo Tootsen.

Asendusliikmed: Jaanus Marrandi, Heljo Pikhof, Toomas Trapido.

OSCE egiidi all käivad valimisi vaatlemas ka delegatsiooni mittekuluvad RK liikmed.

2007

Mai – Mart Nutt OSCE PA majanduskonverentsil „Stabiilsuse ja koostöö tugevdamine rahvusvahelise kaubanduse kaudu“ ja koos Väino Lindega OSCE PA delegatsiooni koosseisus Armeenia parlamendivalimiste vaatlemisel.

Juuli – Mart Nutt ja Toivo Tootsen Kiievis OSCE PA 16. istungjärgul.

September – Valdur Lahtvee, Silver Meikar ja Taavi Rõivas OSCE PA missiooni koosseisus vaatlejatena Ukraina parlamendivalimistel.

Oktoober – Paul-Eerik Rummo, Mart Nutt ja Toivo Tootsen OSCE PA sügiskonverentsil, alalise komitee istungil ja Vahemere parlamentaarsel foorumil Sloveenias.

Detsember – Paul-Eerik Rummo ja Peeter Tulviste OSCE PA delegatsiooni koosseisus Moskvast ja Nižni-Novgorodis Venemaa Riigiduuma valimiste vaatlemisel.

2008

Veebruar – Mart Nutt, Paul-Eerik Rummo ja Toivo Tootsen Viinis OSCE PA talveistungil.

Mai – Mart Nutt OSCE PA delegatsiooni koosseisus Serbia Vabariigi parlamendivalimiste vaatlejana ja koos Jaanus Marrandiga Georgia parlamendivalimiste vaatlejana.

Juuni – Paul-Eerik Rummo OSCE PA delegatsiooni koosseisus Makedoonia Vabariigi parlamendivalimiste vaatlemisel ja koos Toivo Tootseniga Kasahstanis Astanas OSCE PA 17. istungjärgul.

Lääne-Euroopa Liidu (WEU) Assamblee Eesti delegatsioon

Moodustatud 15.05.2007.

Delegatsiooni juht: Tarmo Kõuts.

Liikmed: Kalev Kallo, Imre Sooäär.

2007

Juuni – Tarmo Kõuts Varssavis WEU Assamblee poliitikakomitee kohtumistel Poola Sejmi, Senati, valitsuse ja kaitseväe esindajatega; Imre Sooäär New Yorgis ja Washingtonis WEU Assamblee poliitikakomitee kohtumistel USA julgeoleku- ja kaitsestruktuuride esindajatega ning Pariisis WEU Assamblee tehnoloogia- ja õhuruumikomitee kohtumistel Bourget' lennundusnäitusel.

Juuli – Imre Sooäär Pekingis ja Shanghais WEU Assamblee tehnoloogia- ja õhuruumikomitee kohtumistel Hiina valitsuse ja armee esindajatega.

September – Tarmo Kõuts, Imre Sooäär ja Kalev Kallo Lissabonis WEU Assamblee kaitsekomitee ning tehnoloogia- ja õhuruumikomitee istungitel ja ühisseminaril “Euroopa merepiirid”.

November – Tarmo Kõuts ja Imre Sooäär Pariisis kollokviumil “Ballistiline raketitõrje Euroopas” ja WEU Assamblee presidentide laiendatud komitee, poliitika- ja kaitsekomitee ning tehnoloogia- ja õhuruumikomitee istungitel.

Detsember – Tarmo Kõuts, Imre Sooäär ja Kalev Kallo Pariisis WEU Assamblee 53. istungjärgu 2. osaistungil.

2008

Veebruar – Tarmo Kõuts Brüsselis WEU Assamblee kohtumistel NATO peasekretäri Jaap de Hoop Schefferiga ja teiste NATO juhtivametnikega.

Märts – Tarmo Kõuts ja Kalev Kallo Ljubljanas WEU Assamblee ja Sloveenia Rahvusassamblee ühiskollokviumil “2008: otsustav aasta Lääne-Balkani riikide jaoks”.

Aprill – Imre Sooäär WEU Assamblee kollokviumil “Kaitserelvastuse tarned Euroopas”.

Mai – Tarmo Kõuts, Imre Sooäär ja Kalev Kallo Pariisis WEU Assamblee korraldatud rahvusvahelisel konverentsil “Euroopa julgeoleku strateegilised valikud” ja assamblee kõigi komiteede istungitel.

Juuni – Tarmo Kõuts ja Kalev Kallo Pariisis WEU Assamblee 54. istungjärgu 1. osaistungil, Tarmo Kõuts Washingtonis WEU Assamblee kaitsekomitee kohtumistel Pentagonis, Riigidepartemangus ja Briti-Ameerika julgeolekuteabe keskuses.

Parlamendirühmad

Eesti - Aafrika parlamendirühm

Moodustatud 19.11.2007.

Esimees Mart Nutt, aseesimees Silver Meikar.

Eesti - Afganistani parlamendirühm

Moodustatud 24.01.2008.

Esimees Mati Raidma, aseesimees Aivar Riisalu.

Eesti - Albaania parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Rain Rosimannus, aseesimees Mart Nutt.

Eesti - Armeenia parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Mati Raidma, aseesimehed Helle Kalda, Toivo Tootsen.

Eesti - Aserbaidžani parlamendirühm

Moodustatud 05.04.2007.

Esimees Eldar Efendijev, aseesimees Evelyn Sepp.

Eesti - Austraalia parlamendirühm

Moodustatud 02.05.2007.

Esimees Silver Meikar, aseesimees Heljo Pikhof.

Eesti - Austria parlamendirühm

Moodustatud 07.06.2007.

Esimees Urmas Klaas, aseesimees Peeter Tulviste.

Eesti - Belgia parlamendirühm

Moodustatud 08.04.2008.

Esimees Andres Herkel, aseesimees Maret Merisaar.

Eesti - Bosnia ja Hertsegoviina parlamendirühm

Moodustatud 10.06.2008.

Esimees Hannes Astok, aseesimees Aadu Must.

Eesti - Bulgaaria parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Jaanus Marrandi, aseesimees Taavi Rõivas.

Eesti - Georgia parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Andres Herkel, aseesimehed Helle Kalda, Silver Meikar.

Eesti - Hiina parlamendirühm

Moodustatud 19.04.2007.

Esimees Kalev Kallo, aseesimehed Peeter Kreitzberg, Urmas Reinsalu, Rain Rosimannus.

Eesti - Hispaania parlamendirühm

Moodustatud 31.05.2007.

Esimees Indrek Saar, aseesimees Trivimi Velliste.

Eesti - Hollandi parlamendirühm

Moodustatud 15.05.2007.

Esimees Liina Tõnisson (kuni 10.10.2007), aseesimees Aadu Must.

Eesti - Horvaatia parlamendirühm

Moodustatud 15.10.2007.

Esimees Mart Nutt, aseesimees Mati Raidma.

Eesti - Iirimaa parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2007.

Esimees Väino Linde, aseesimees Imre Sooäär.

Eesti - Iisraeli parlamendirühm

Moodustatud 08.05.2007.

Esimees Igor Gräzin, aseesimees Mart Nutt.

Eesti - India parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Ken-Marti Vaher, aseesimees Aleksei Lotman.

Eesti - Islandi parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2007.

Esimees Paul-Eerik Rummo, aseesimees Mart Jüssi.

Eesti - Itaalia parlamendirühm

Moodustatud 19.04.2007.

Esimees Mai Treial, aseesimees Imre Sooäär.

Eesti - Jaapani parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2007.

Esimees Urmas Reinsalu, aseesimehed Eldar Efendijev, Ken-Marti Vaher.

Eesti - Kanada parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Imre Sooäär, aseesimees Sven Mikser.

Eesti - Kasahstani parlamendirühm

Moodustatud 08.05.2007.

Esimees Vilja Savisaar, aseesimees Mart Jüssi.

Eesti - Kirgiisi parlamendirühm

Moodustatud 07.06.2007.

Esimees Tiit Kuusmik.

Eesti - Kosovo parlamendirühm

Moodustatud 26.02.2008.

Esimees Hannes Astok, aseesimees Mart Nutt.

Eesti - Kreeka parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Nelli Privalova, aseesimees Paul-Eerik Rummo.

Eesti - Küprose parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Vilja Savisaar, aseesimees Mai Treial.

Eesti - Leedu parlamendirühm

Moodustatud 25.03.2008.

Esimees Enn Eesmaa, aseesimehed Rein Aidma, Trivimi Velliste.

Eesti - Läti parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2007.

Esimees Margus Lepik.

Eesti - Makedoonia parlamendirühm

Moodustatud 10.04.2007.

Esimees Hannes Astok, aseesimees Margus Lepik.

Eesti - Malta parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Paul-Eerik Rummo, aseesimehed Heljo Pikhof, Trivimi Velliste.

Eesti - Moldova parlamendirühm

Moodustatud 10.04.2007.

Esimees Urmas Klaas, aseesimees Silver Meikar.

Eesti - Mongoolia parlamendirühm

Moodustatud 10.04.2007.

Esimees Mark Soosaar.

Eesti - Montenegro parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Mart Nutt, aseesimehed Rain Rosimannus, Marika Tuus.

Eesti - Poola parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Aadu Must, aseesimees Kalev Kallo.

Eesti - Portugali parlamendirühm

Moodustatud 13.09.2007.

Esimees Liina Tõnisson (kuni 10.10.2007), aseesimees Ester Tuiksoo.

Eesti - Prantsusmaa parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Kristiina Ojuland, aseesimees Väino Linde.

Eesti - Rootsi parlamendirühm

Moodustatud 12.06.2007.

Esimees Aadu Must, aseesimees Kalle Palling.

Eesti - Rumeenia parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Ott Lumi, aseesimees Taavi Rõivas.

Eesti - Saksamaa parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2007.

Esimees Urmas Klaas, aseesimehed Ester Tuiksoo, Peeter Tulviste.

Eesti - Saudi-Araabia parlamendirühm

Moodustatud 10.10.2007.

Esimees Silver Meikar (kuni 12.03.2008), Kalle Laanet (alates 12.03.2008), aseesimees Silver Meikar (alates 12.03.2008).

Eesti - Serbia parlamendirühm

Moodustatud 29.05.2007.

Esimees Silver Meikar, aseesimees Marika Tuus.

Eesti - Slovakkia parlamendirühm

Moodustatud 08.05.2007.

Esimees Aivar Riisalu, aseesimehed Hanno Pevkur, Mai Treial.

Eesti - Soome parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Taavi Rõivas, aseesimees Hannes Astok.

Eesti - Sri Lanka parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Olga Sõtnik, aseesimees Lauri Laasi.

Eesti - Suurbritannia parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Sven Mikser, aseesimehed Silver Meikar, Keit Pentus.

Eesti - Šveitsi parlamendirühm

Moodustatud 19.04.2007.

Esimees Jaanus Rahumägi, aseesimees Vilja Savisaar.

Eesti - Taani parlamendirühm

Moodustatud 06.11.2007.

Esimees Indrek Saar, aseesimees Jaan Kundla.

Eesti - Tšehhi parlamendirühm

Moodustatud 17.04.2007.

Esimees Mai Treial, aseesimees Nelli Privalova.

Eesti - Türgi parlamendirühm

Moodustatud 05.04.2007.

Esimees Evelyn Sepp, aseesimees Eldar Efendijev.

Eesti - Türkmenistani parlamendirühm

Moodustatud 07.06.2007.

Esimees Eldar Efendijev, aseesimees Evelyn Sepp.

Eesti - Ukraina parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Silver Meikar, aseesimees Mart Nutt.

Eesti - Ungari parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Trivimi Velliste, aseesimees Imre Sooäär.

Eesti - USA parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Keit Pentus, aseesimehed Silver Meikar, Heljo Pikhof.

Eesti - Usbekistani parlamendirühm

Moodustatud 07.06.2007.

Esimees Nelli Privalova.

Eesti - Uus-Meremaa parlamendirühm

Moodustatud 02.05.2007.

Esimees Imre Sooäär, aseesimees Jaanus Marrandi.

Eesti - Valgevene parlamendirühm

Moodustatud 20.05.2008.

Esimees Vladimir Velman, aseesimees Valeri Korb.

Eesti - Venemaa parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Peeter Tulviste, aseesimees Tatjana Muravjova.

Balti Assamblee – võime õppida ajaloost Läänemere idakaldal

On üldiselt teada, et inimkond ei suuda õppida ajaloost. See aga ei tähenda, et ei peaks üritamagi. Läänemere-äärsed kolm väikeriiki Eesti, Läti ja Leedu on siin otsekui õpikunäited. Nende katsed arendada koostööd algasid samaaegselt riikide sünniga (Leedu puhul taassünniga). Kohe tee hakul mõisteti, et ühenduses peaks peituma jõud.

Siiski ei suudetud rahuläbirääkimisi punase Venemaaga pidada üheskoos. Ka ei suudetud tuleviku tarbeks panna alust ühtsele Balti liidule, mis võinuks koosneda koguni viiest riigist – Soomest, Eestist, Lätist, Leedust ja Poolast. Selleks oli Poola ja Leedu tüli liiga sügav. Samuti polnud Soomel, kes pidas end pigem Skandinaaviasse kuuluvaks, mingit lusti oma lõunanaabritele kastaneid tulest välja tuua. Kõik nimetatu maksis end kurjalt kätte kaks aastakümnet hiljem, Teise maailmasõja süttides.

Ei saa ometi öelda, et pärast sõda poleks midagi õpitud. Okupatsiooni pikad aastakümned liitsid kõige tihedamalt neid leedulasi, lätlasi ja eestlasi, kes olid kõige rohkem võidelnud ja kõige enam kannatanud. Ühine saatust liitis neid vangilaagrites ja GULAGist lahkumise järelgi, see pani aluse saabuvale nn. laulvale revolutsioonile, mille tõeliseks, üleilmset tähelepanu pälvinud apoteoosiks kujunes 23. augustil 1989. aastal moodustatud inimkett Tallinnast Riiga ja sealt Vilniusse.

Balti Assamblee asutamiskirjule kirjutati alla 8. novembril 1991 Tallinnas ja esimene korraline täiskogu peeti järgmise aasta jaanuaris Riias. Kohe alguses mõisteti koostöö kasulikkust. Vene väed olid alles meie riikides ja nendest vabanemine oli muidugi esmane poliitiline eesmärk, mida saavutamata riskiti ka kõige muuga.

Nõnda kujuneski Balti Assamblee tegevust punase niidina läbivaks jooneks võitlus kolme riigi rahvusliku julgeoleku, nende riikide püsijäämise eest. Esimestel aastatel tähendas see kooskõlastatud pingutust võõrvägede lahkumiseks. Seejärel aga – mida aeg edasi, seda selgesõnalisemalt – asuti koputama NATO ja Euroopa Liidu uksele. Sageli vaieldi, kumb eesmärk on olulisem ja kummani jõutakse varem.

Nii Tallinnas, Riias kui ka Vilniuses mõisteti: ükskõik kui erinevaks me omavahel üksteist ka peame, näeb muu maailm Balti riike ühtse tervikuna. Aduiti, et mida tugevam on õlg-õla-tunne, seda raskem on tulevikus luuda murda ühe vitsa kaupa, nagu see Stalinil 1939. aastal õnnestus. Kutsuti üles suuremale kultuurialasele koostööle, üksteise ajaloo ja keele paremale tundmisele. Tähtsustati esivanemate ühist pärandit ja kooskõlastatud turismindust.

Kolme riigi poliitikud mõistsid, et majanduslikust konkurentsist hoolimata on

**Balti Assamblee tööjõurände teemakonverents Siguldas, mai 2007.
Delegatsioonide juhid (vasakult): Trivimi Velliste, Erika Zommere ja Valerijus Simulik**

vastastikune vaimne ja kultuuriline koostöö väärtus iseeneses. Enamgi veel, see soodustab ka poliitilise kultuuri, arusaamade ja hoiakute ühtlustumist, mis omakorda aitab kaasa poliitilise koostöö süvenemisele eri tasanditel.

Oluline mõju Balti Assamblee arengule on olnud selle korralistel koostööpartneritel Põhjamaade Nõukogul ja Beneluxi Parlamendil, kes oma pikaajalise kogemusega on pakkunud eeskju piirkondliku koostöö edendamiseks.

Seoses Balti riikide saamisega nii Euroopa Liidu kui ka NATO liikmeks tekkis mõnelgi poliitikul ja ametnikul, eriti Eestis, kõhklusi Balti Assamblee otstarbekuses. Arvati, et nüüd saab asju lahendada otse ja kiiresti – Euroopas. Siiski näitas kogemus peagi, et hoolimata pürgimisest Euroopa ühtsete väärtuste poole ei kao vähem ulatuslikud, piirkondlikud, ajaloost tingitud väärtused ja huvid kusagile.

Siiski oli kriitilistest aruteludest palju kasu: Balti Assamblee reformiti voolujoonelisemaks, selle komisjonid kujundati ümber nii, et need haakuksid paremini rahvusparlamentide, aga ka Põhjamaade Nõukogu komisjonidega. Tähtis oli, et koostöö toimuks rohujuuretasandile võimalikult lähedal.

Rootsi moderaadid püstitasid juba sajandivahetusel teesi Põhja- ja Baltimaade järkjärgulisest lähenemisest, mille konkreetseks vormiks oleks ka Põhjamaade Nõukogu ja Balti Assamblee lõimumine. Aeg on näidanud, et vastastikuse lähenemise protsess on siiski aeglasem kui esialgu arvatud. See aga ei tähenda, et suund poleks nähtav.

2007. aastal valiti XI Riigikogu, sama aasta sügisel oli Eesti kord olla Balti Assamblee eesistuja – üheks aastaks, nagu assamblee uuendatud põhikiri ette näeb. Eesti tutvustas 24. novembril Riias aset leidnud täiskogul juhtimise teatepulka üle võttes oma eesistujaelistusi, mida oli kolm.

Kõige prioriteetsemana nimetasime Balti ühist energiastrateegiat. Energeetikaküsimused olid selleks ajaks muutunud mitte ainult piirkondlikult, vaid ülemaailmselt põletavaks teemaks. On pikematagi selge, et energiaküsimused on üksiti meile nõnda oluline julgeolekuküsimus. Eesti delegatsioon kutsus täiskogu ja asjassepuutuvat komisjoni pöörama kerkinud probleemidele täit tähelepanu, tihendamaks ühtlasi koostööd Põhjamaade Nõukoguga.

Koostöö küberkuritegedega võitlemisel oli Eesti teine tähtis eelistus. Siin oli meil oluline kogemus omast käest võtta, sest 2007. aasta kevadel Eestit tabanud küberrünnakud olid uus ja tungiv väljakutse. Meile ja paljudele teistele sai selgeks, et küberrünnakud on tänapäeva maailmas uus ja tõsine asümmeetriline oht rahvusvahelisele julgeolekule.

Nagu me teame, kinnitas Euroopa Komisjon sama aasta 23. mail üldpoliitika küberkuritegevusega

võitlemiseks. Euroopa Liit on saatnud selge signaali, et võitlus selle kuriteoliigiga peab toimuma kõigil tasandil – riigi, piirkonna, maailmajao ja üleilmsel tasandil. On märkimisväärne, et Eesti on suutnud oma pealinnas rajada küberkaitset arendava NATO keskuse, millega liitub üha uusi riike.

Kolmanda keskse teemana Balti Assamblee tänavustes tegemistes tuleb nimetada Euroopa naabruspoliitikat. Seda valdkonda on Euroopa Liidus läbi aastate peetud üheks olulisemaks stabiilsuse suurendamise vahendiks. Parlamentide panust demokraatia edendamisel Euroopa Liidu naabruses tuleb lugeda endastmõistetavaks.

Balti Assamblees ollakse üksmeelel, et tuleb arendada kontaktide võrgustikku GUAMi (Georgia, Ukraina, Aserbaidžani ja Moldova) Parlamentaarse Assambleega. See on ühtlasi meie ühine prioriteet koostöös Põhjamaade Nõukoguga, milles on suurt tähelepanu pööratud ka Valgevenele.

Kahjuks märkis kuupäev 08.08.08 pahaendelist muutust rahvusvahelises poliitikas. Venemaa verine agressioon Georgia vastu ei saanud jääda tähelepanuta ka Balti Assamblees, mille presiidium võttis vastu karmisõnalise hukkamõistva avalduse agressori suhtes. Oli selge, et maailma julgeolekupoliitiline olukord oli järsult halvenenud.

Eelöeldu juhib taas kord tähelepanu, kui oluline on julgeolekupoliitika läbi aegade olnud Balti Assamblee, see tähendab Eesti, Läti ja Leedu jaoks.

Ajalugu ei saa kunagi otsa. Eesti valmistub oma eesistumist üle andma Leedu delegatsioonile, mis moodustatakse kohe pärast sealse Seimi valimisi 2008. aasta oktoobris. Kindlasti on nende delegatsioonis mõnigi rahvasaadik, kes alles alustab poliitilist teekonda, tuues endaga kaasa värsked tuuli. Üheskoos tuleb silma peal hoida uut ja vanadel ohtudel või väljakutsetel – olgu nendeks elanikkonna vananemine, tööjõu väljavool, inimkaubandus, Läänemere keskkonna halvenemine, õhuruumi ühine kaitse või mis tahes.

Balti Assamblee sündis 17 aastat tagasi – ajal ja oludes, mil meie tulevik polnud kaugelgi selge. Nüüd, mil see parlamentidevaheline foorum on jõudnud üsna küpsesse noorukiikka, on tundmatuseni edenenud ka kolme rahva ja riigi poliitiline kultuur ning eneseteadvus.

Oleme ühinenud Euroopas, mis aga ei tähenda üheülbalist Euroopat. Selles on piisavalt ruumi erisustele, mitmepalgelisusele, igaühe iseolemisele – olgu ühekaupa või väiksemate kooslustena. Balti Assamblee suurim voorus on, et ta on olemas. Kui ei oleks, tuleks ta välja mõelda.

Trivimi Velliste

Balti Assamblee esimees

NATO Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsiooni tööst

NATO PA loomise idee sündis mõni aasta pärast NATO loomist, eesmärgiga koondada Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (NATO) liikmesriikide parlamentide esindajad kaitsepoliitilisteks aruteludeks ühtsesse organisatsiooni. 1955. aastal toimus Põhja-Atlandi Assamblee esimene istung (nimi muudeti 1998 NATO Parlamentaarseks Assambleeks). Teiste rahvusvaheliste ühenduste parlamentaarsetest assambleedest erineb NATO PA selle poolest, et seda pole mainitud NATO alusdokumendis Washingtoni leppes ning seega ametlik side kahe organisatsiooni vahel puudub. Vaatamata sellele on tänaseks välja kujunenud tugev koostöö ning kaks korda aastas esineb NATO PA täiskogu ees NATO peasekretär, kes annab ülevaate organisatsiooni prioriteetidest ja missioonidest.

NATO PA liikmesriikideks on kõik NATO liikmesriigid, keda täiskogul esindavad hääleõiguslikud saadikud. Neile lisanduvad assotsieerunud liikmed ning vaatleja staatuses riigid.

Eesti sai NATO PA assotsieerunud liikmeks 1991. aasta oktoobris Madridis ja NATO täisliikmeks 29. märtsil 2004. aastal. Eesti esindus koosneb kolmest Riigikogu liikmest (Jürgen Ligi, Sven Mikser ja Kadri Simson) ning delegatsiooni sekretärist (Tanja Espe). Delegatsiooni põhieesmärk on kaitsta Eesti välispoliitilisi huve ning tagada Eesti julgeolekupoliitika seisukohtade kaitsmine ja Eesti kohustuste täitmine NATO-s. Töö põhiraskus on jaotunud viie alalise komitee vahel: tsiviilmõõtme julgeoleku komitee, kaitse ja julgeoleku komitee, majanduse ja julgeoleku komitee, poliitiline komitee ning teaduse ja tehnika komitee.

NATO PA koguneb igal aastal kahele täiskogu istungile, kus arutatakse maailma julgeolekupoliitika päevateemasid ning võetakse vastu eelnevalt komisjonide töö tulemusena sündinud analüüsid. Möödunud tööaastal arutati, milliseks kujuneb NATO tulevik kollektiivkaitse ühendusena, kuhu on geograafiliselt otstarbekas laiendada ning milliste uute riikidega sõlmida partnerlus. Käsitleti ka kaitsealast koostööd teiste organisatsioonidega, eelkõige Euroopa Liiduga. Samuti analüüsiti juba käivitunud sõjalisi missioone, eriti neist olulisimat - Afganistani missiooni, mille puhul kutsus NATO PA liikmesriike suurendama senist panust ning tasakaalustama sõjalist poolt majandusabi osutamise. NATO PA töös olid vaatluse all

NATO PA poliitilise komitee väljasõiduistung Ar-Riyādis, aprill 2008. Esiplaanil Rasa Juknevičiene ja Snieguolė Žiūkaitė Leedu Seimist ning Kadri Simson Riigikogust

ka üksikud võtmeriigid, näiteks Kosovo mõju Balkani julgeolekule või NATO võimalik roll Iraani küsimuses. Tähelepanuta ei jäänud ka julgeoleku eriaspektid - energiajulgeolek, terrorismivastane võitlus ning kliimamuutused.

Raportite koostamiseks korraldatakse komisjonide visiite olulistesse piirkondadesse. Viimasel ajal on kaitsepoliitika kuumaks piirkonnaks saanud Lähis-Ida. Nii toimus 2008. aastal NATO PA ajaloos esmakordne visiit Saudi-Araabia kuningriiki. Osaledes sellel visiidil Eesti parlamendi esindajana, kohtusin kuningas Abdullah bin Abdulaziz al-Saudi, siseminister prints Nayef bin Abdulaziz al-Saudi ning kaitsejõudude ülemjuhataja Ali Al-Mohiaga.

NATO PA töös ei jää tähelepanuta ka Eesti. Juunis 2008 toimunud visiidil Eestisse tundis kaitse ja julgeoleku komisjon eelkõige huvi küberkaitsekeskuse vastu.

Kadri Simson
*riigikaitsekomisjoni aseesimees,
NATO PA liige*

Partnerlus Aafrikaga

Aafrika positiivseid arenguid ja Eesti - Aafrika koostöö võimalikku suurendamist arutati 17. aprillil 2008 Riigikogus toimunud konverentsil „Partnerlus Aafrikaga“. Globaliseerumine on toonud kaasa olukorra, kus Aafrikas toimuv mõjutab ja hakkab tulevikus üha enam mõjutama ka Eestis toimuvat. Euroopa Liidu liikmena jagame ühiselt vastutust kasvõi illegaalsest immigratsioonist või salakaubandusest tulenevate probleemide lahendamise ees.

Konverents korraldati koostöös Eesti - Aafrika parlamendirühma, Euroopa rahvusparlamentide võrgustikuga AWEPA ja MTÜga Mondo. Ürituse eestvedajaks oli allakirjutanu, kaasa aitasid Taani ja Rootsi saatkond, Välispoliitika Instituut ja Arengukoostöö Ümarlaud. Lisaks Riigikogu liikmetele osalesid avalikul konverentsil kodanikeühenduste, saatkondade ja

Välisministeeriumi esindajad ning Aafrika vastu huvi tundvad inimesed.

Üritusel esinesid külalised Taanist, Rootsist ja Aafrikast, teiste hulgas Uganda parlamendi liige Akol Rose Okullu, Põhjamaade Aafrika Instituudi esindaja Yenkong Ngangjoh-Hodu ning Kopenhaageni Ülikooli Aafrika-uuringute professor ja Taani Rahvusvahelise Arengukoostöö Nõukogu aseesimees dr Holger Bernt Hansen. Arutusel olid viimased suundumused Aafrika ja Euroopa Liidu vahelistes suhetes, tutvustati Põhjamaade kogemust ja arutati Eesti võimaluste üle.

See oli esmakordselt nii mahukas Aafrika teema käsitlemine Riigikogus, mis võiks muutuda iga-aastaseks traditsiooniks. Riigikogu liikmed peaksid märksa enam olema kursis protsessidega, mis rohkem või vähem ka meie kodumaad mõjutavad.

Konverents „Partnerlus Aafrikaga“. Vasakult: hr. Adolf Riehm, dr. Yenkong Ngangjoh-Hodu, dr. Holger Bernt Hansen, dr. Fantu Cheru, pr. Akol Rose Okullu ja hr. Silver Meikar

Meie väljakutsed Aafrikas

Aafrika arenguabi summade kohta on irooniliselt öeldud: „Rikaste Euroopa riikide vaestelt võetud raha saadetakse vaeste Aafrika riikide rikastele“. Selles, et suur protsent finantsidest ei jõua abivajajateni või sellega tehakse investeeringuid, mis tavakodanike eluolu kuidagi ei paranda, ei ole kellelegi uudiseks. Kuid selles ei ole süüdi ainult abi saajad.

Mitmeid abiprojekte korraldatakse kohalike oludega põhjalikult tutvumata ning otsustusprotsessi ei kaasata sihtriigi demokraatiat tagavaid institutsioone. Paralleelseid struktuure luues jäävad näiteks Aafrika riikide parlamendid nõrgaks ning neil ei teki ka võimalust oma rahva usaldust saavutada.

Tean ise näiteid Birmast, kus suurt rahalist toetust leiavad projektid, mis on lääneriikides kergesti müüdavad, kuid täiesti tähelepanuta jäävad need, mis tagaksid ehk tulevikus, et riik saaks ise hakkama. Kodutute loomade varjupaiga loomine nalja käes vaevlevas riigis on muljetavaldavam, kui sealsete opositsioonipoliitikute koolitamine edukaks valimiskampaaniaks.

Konverentsil esinejad tõdesid, et veelgi suurem väljakutse Euroopa arengukoostöö projektidele tuleneb meie väärtustest. Kui välja arvata humanitaarabi, siis on Euroopal kombeks panna toetusrahale külge silt, mis nõuab sihtriigi valitsuselt inimõiguste järgimist, keskkonnakaitset ning ausat jagamissüsteemi. Neid väärtusi eiravad Aafrika võimurid on leidnud endale palju mugavamad partnerid Aasiast - India ja eriti Hiina, kes on oma mõjuvõimu suurendamiseks Mustal Mandril valmis toetama ka kõige julmemat režiimi. Kiiresti tõusva majanduse tõttu üha suureneva energiavajadusega puna-Hiina vahetab meeeldi sõjavarustust Sudaani nafta vastu. Nii antakse režiimile võimsad relvad Darfuris külade ja Euroopa Liiduga suhtlemises sildade põletamiseks, demokraatlikud väärtused neid ei huvita.

Mida Eesti teha saab?

Abipakkidest rääkides on selge, et Eesti ei hakka nende suuruses (nüüpea) konkureerima teiste Põhjamaadega, küll aga võime teha seda kvaliteedis. Hiljuti kurtis üks meie naabritest, et üle 35% nende abirahast on jäägitult savanni tuultes haihtunud. Meil, kellel arengukoostööks vahendeid niigi napib, on oluline jälgida, et iga kroon jõuaks abivajajani ja abi oleks selline, mida nad realselt vajavad.

Oluline on küsida, millist koostööd Aafrika riigid meilt ootavad, ja siis otsustada, kas meil on selleks pädevust. Tunnistagem, et malaariavastases võitluses või liivatormides vastupidavate põllumajandusmasinate osas pole meil midagi teha. Küll aga võiksime sõna sekka öelda kas või mõne enam arenenud riigi e-süsteemide loomisel. Selleks, et nad tulevikus abita hakkama saaksid, on neil vaja ka sellist abi.

Neile, kes selle e-riigi pädevuse peale kergelt muigama hakkasid, tahan soovitada külastada mõnda Sahaara-alust Aafrika riiki. Jah, ka Aafrikas on internet nagu meil. Ja nad on inimesed nagu meie ning tahavad teha koostööd selleks, et neil oleks seal sama hea elada kui meil siin Eestis. Aafrika vajab eelkõige sellist abi, mis neil võimaldaks ise ennast aidata.

Aeg oleks stereotüüpidest lahti saada, rääkimata siis silmaringi laiendamisest.

Silver Meikar

väliskomisjoni liige,

Eesti - Aafrika parlamendirühma aseesimees

RIIGIKOGU JA AVALIKKUS

*Suhtlemine avalikkusega kuulub
Riigikogu Kantselei põhiülesannete hulka
(Riigikogu kodu- ja töökorra seadus
§ 157²)*

Riigikogu lahtiste uste päev, aprill 2008

Riigikogu komisjonide avalikud ja ühisistungid

11. juuni 2007 – õiguskomisjoni ja riigikaitsekomisjoni ühisistung Toompea lossi Valges saalis teemal „Aprillisündmused 2007, sisejulgeolek ja turvalisus”.

27. sept. 2007 – sotsiaalkomisjoni avalik istung Valges saalis Euroopa südametervise harta käivitamisest Eestis.

12. nov. 2007 – Euroopa Liidu asjade komisjoni avalik istung Valges saalis „Eesti liitumine Schengeni lepinguga”.

11. dets. 2007 – põhiseaduskomisjoni, kultuurikomisjoni ja sotsiaalkomisjoni avalik koosolek Valges saalis kodanikuühiskonna arendamise teemal. Kuulati ära asjaosaliste ja ekspertide seisukohad Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni rakendamisel ning ülevaade selle kontseptsiooni alusel moodustatud Vabariigi Valitsuse ja kodanikeühenduste esindajate ühiskomisjoni tegevusest.

13. dets. 2007 – õiguskomisjoni ja riigikaitsekomisjoni ühisistung Valges saalis teemal „Aprillisündmused 2007, sisejulgeolek ja turvalisus. 2”.

11. veebr. 2008 – riigieelarve kontrolli komisjoni avalik istung Valges saalis teemal „Kuidas suurendada kohalike omavalitsuste võimekust?”.

23. apr. 2008 – Riigikogu lahtiste uste päeval toimunud õiguskomisjoni avalikul istungil tutvustati Eesti politsei tööd, keskkonnakomisjoni avalikul istungil oli arutluse all Läänemere piirkonna strateegia.

17. juuni 2008 – sotsiaalkomisjoni avalik istung Valges saalis teemal „Rahvastiku tervise arengukava”.

Konverentsid, seminarid, foorumid jmt

28. juuni 2007 – põhiseaduse referendumi 15. aasta-päevale pühendatud Põhiseaduse Assamblee liikmete mõttevahetus teemal „Kas Eesti parim põhiseadus?” Toompea lossi Valges saalis.

17. apr. 2008 – Valges saalis toimunud seminar „Partnerlus Aafrikaga“ uuris, millised on võimalused selle kontinendi riikide abistamiseks.

18. apr. 2008 – poliitikakonverents „Üliõpilased kui survegrupp” Valges saalis.

21. apr. 2008 – kodanikuühiskonna aasta tegijate tunnustamine Valges saalis.

3. juuni 2008 – Venemaa-teemaline ümarlaud Riigikogus „Mida teha Venemaa ja tema pärandiga”.

Riigikogu ja noored

23. nov. 2007 – noortefoorum „101 last Toompeale“ Riigikogu istungisaalis teemal „Kool õpilasele või õpilane koolile”.

Poliitikakonverents „Üliõpilased kui survegrupp”, aprill 2008

Põlvamaa kuu Riigikogus, märts 2008

26. nov. 2007 – noorteühingu Avatud Vabariik traditsiooniline noortefoorum Valges saalis kodanikupäeva puhul, Eesti ühiskonna loimumise ja ühtse inforuumi loomise teemal.

4. jaan. 2008 – noorteühenduse ELO noorteparlament Riigikogu istungisaalis loodussõbraliku käitumise teemal.

4. veebr. 2008 – noorte „Mudel Euroopa Parlament“ (MEP) Riigikogu istungisaalis.

21. veebr. 2008 – Tallinna lasteaedade projekti „Valgusfestival läheb lasteaeda” lõpuüritus Kuberneraias.

Raamatuesitlused

5. nov. 2007 – Riigikogu esimees Ene Ergma esitles Toompea lossi kohvikus ingliskeelset aastaraamatut „Estonia 2007–2008”, mis on uus väljaanne 1998. aastal alustatud aastaraamatute seerias.

12. veebr. 2008 – Valges saalis esitleti Riigikogu Kantselei albumit „Toompea loss“, autoriteks Rein Zobel, Juhan Maiste ja Mart Kalm.

Riigikogu ja Riigikogu Kantselei tähtpäevad

4. okt. 2007 – 15 aastat VII Riigikogu tööleasumisest. VII Riigikogu kogunes esimesele istungile 5. oktoobril 1992.

12. okt. 2007 – Riigikogu esimehe Ene Ergma pidulik vastuvõtt Draamateatris VII Riigikogu tööleasumise ja Riigikogu Kantselei taasloomise 15. aastapäeva puhul. Vaadati Andrus Kivirähki näidendit „Voldemar”.

Lahtiste uste päevad

23. aprill 2007 – Riigikogu tähistas 88. sünnipäeva.

23. aprill 2008 – Riigikogu tähistas 89. sünnipäeva.

EV 90

28. nov. 2007 – Estonia kontserdisaalis toimus Eesti Vabariigi 90. aastapäeva aväritus, tähistamaks Maanõukogu kuulutamist kõrgeima võimu kandjaks Eestis.

13. veebr. 2008 – ajakirja Akadeemia erinumbril „Eesti Vabariik 90” esitlus Pika Hermannil jalamil, osales ka Riigikogu esimees Ene Ergma.

24. veebr. 2008 – Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistamine: pidulik lipuheiskamise tseremoonia Toompea lossi hoovis, jumalateenistus Toomkirikus, aastapäevakontsert ning sellele järgnenud vastuvõtt Estonia teatris. Osalesid ka Riigikogu ja Riigikogu juhatuse liikmed.

Aprill 2008 – Riigikogu kuu.

Valgamaa kuu Riigikogus, mai 2008

Riigikogu korvpallimeeskond, juuni 2008

Maakonnapäevad Riigikogus

Eesti Vabariigi juubeliaastal soovis Riigikogu pöörata rohkem tähelepanu maapiirkondadele, alustades üritustesarja „Maakonnapäevad Riigikogus”.

Detsember 2007 – Võrumaa kuu Riigikogus

3. dets. – Võrumaa kuu avamine, Võrumaa valdade ning Võru käsitöömeistrite ja laste tööde väljapanek Riigikogu vestibüülis.

5. dets. – Riigikogu esimees Ene Ergma kohtus Võrumaa omavalitsuste esindajatega.

7. dets. – Riigikogu teabepäev Võrus.

12. dets. – Võru Muusikakooli rahvamuusikute kontsert Toompea lossi Valges saalis. Võrumaa haridustöötajad kohtusid kultuurikomisjoni liikmetega.

13. dets. – ajalohuviliste võrokeste ekskursioon Toompeale, kohtumine ajaloolasest Riigikogu liikme Lauri Vahtrega, kes rääkis võrokeste osast Riigikogu koosseisudes.

17. dets. – majanduskomisjoni ja maaelukomisjoni liikmetele tutvustati Võrumaal 4. detsembril toimunud konverentsi „Elu võimalikkusest maal” tulemusi.

18. dets. – Kagu-Eesti saadikute ümarlaud „Kagu-Eesti saadik, mille eest Sa Riigikogus seisad?”, kus anti ülevaade omavalitsuste ja mittetulundussektori projektidest, mis on pooleli või vajavad käivitamist.

Märts 2008 – Põlvamaa kuu Riigikogus

10. märts – Riigikogu aseesimees Jüri Ratas avas näitusega „Põlvamaa roheline elu” Põlvamaa kuu.

28. märts – Riigikogu teabepäev Põlvamaal.

Aprill 2008 – Jõgevamaa kuu Riigikogus

9. aprill – Kuberneril avati Jõgevamaad tutvustav päev, Toompea lossis Jõgevamaa käsitöönäitus ja fotonäitus.

28. aprill – Riigikogu teabepäev Jõgevamaal.

Mai 2008 – Valgamaa kuu Riigikogus

5. mai – Riigikogu esimees Ene Ergma avas Valges saalis Valgamaa kuu, samas avati ka nädal „Ettevõtlik Valgamaa”.

12. mai – algas nädal „Elurõõmus Valgamaa”. Riigikogu hoone vestibüülis eksponeerisid käsitöid ja tutvustasid oma tegevust Valgamaa külaseltsingud, kodanikuühendused ja aktiivsed noored, lõunatiivas avati Puka Kunstikooli laste tööde näitus.

19. mai – algas Valgamaa ajaloo nädal. Toompea lossis avati näitused „Ajalooline Valgamaa” ja „Valgamaa omavalitsusjuhid läbi aegade”.

29. mai – Riigikogu liikmete visiit Valgamaale.

Riigikogu ja sport

19. okt. 2007 – Riigikogu korvpallimeeskond võitis Šiauliais toimunud Eesti, Läti ja Leedu parlamendiliikmete korvpalliturniiril Balti

Valgevene kunstnike näituse avamine, juuni 2008

Pilt päästeameti korraldatud lastejoonistuste näituselt

Assamblee rändkarika. Korraldajate soov on muuta turniir alaliselt toimuvaks ettevõtmiseks ja kaasata sinna tulevikus ka teiste parlamentide võistkondi.

4. mai 2008 – Poolas Krakowis toimunud maailma parlamendisaadikute maratonil saavutasid Riigikogu liikmed Lauri Luik, Jürgen Ligi ja Margus Lepik võistkondliku esikoha, ühtlasi olid kõik oma vanuseklassi parimad.

6. juuni 2008 – Kuressaare Spordikeskuses toimunud korvpalliturniiri Balti Assamblee karikale võitis teist aastat järjest Riigikogu korvpallimeeskond.

Näitused

11. aprill 2007 – graafik Eve Kase näitus „Signe Kivi the Winner” ja tekstiilikunstnik Signe Kivi näitus „Võimuvaiabad”.

8. mai 2007 – näitus „Mets läheb peale”.

5. juuni 2007 – Päästeameti korraldatud lastejoonistuste näitus.

16. mai 2007 – Lola Liivati maalinäitus.

10. sept. 2007 – näitus „Riigikogu hoone 85”, mis tutvustas ehitise loomislugu.

12. sept. 2007 – Evi Tihemetsa graafikanäitus.

25. sept. 2007 – harrastusfotograaf Mare Iknajani loodusfotode näitus.

8. okt. 2007 – näitus „Riigikogu tuli taas kokku”, mis kajastas valimisseaduse väljatöötamist, valimisi ja VII Riigikogu esimesi tööpäevi.

24. okt. 2007 – Mara Koppeli maalinäitus.

21. nov. 2007 – Kihnu käsitöö näitus; Jaan Elkeni maalinäitus.

22. nov. 2007 – näitus „Eestima Kubermangu Ajutine Maanõukogu 90”.

3. dets. 2007 – Võrumaa valdade ning Võru käsitöömeistrite ja laste tööde väljapanek.

14. jaan. 2008 – Polina Ašihmina maalinäitus „Eesti maalilised vaated”.

23. jaan. 2008 – maalikunstnik August Künnapu isiknäitus.

25. veebr. 2008 – Eesti Rahva Muuseumi ja Riigikogu Kantselei koostöös valminud rändnäitus „Eesti uhkus. Tehtud Eestis”.

27. veebr. 2008 – Fred Jüssi Islandi-teemaline fotonäitus.

10. märts 2008 – näitus „Põlvamaa roheline elu”.

19. märts 2008 – graafik Virge Jõekalda näitus „Hingead”.

9. apr. 2008 – jõgevamaalaste käsitöö- ja fotonäitus.

22. apr. 2008 – graafik Sirje Eelma ja klaasikunstnik Rait Präätsa näitus „Ühes majas”.

12. mai 2008 – Valgamaa noorte tegemisi ja külaseltsinguid tutvustav näitus „Eluröömus Valgamaa”; Puka Kunstikooli laste näitus.

19. mai 2008 – näitus „Ajalooline Valgamaa”.

9. juuni 2008 – Aksel Sildose fotonäitus

„Küüditatuna Siberis”.

11. juuni 2008 – Valgevene kunstnike rändnäitus

„Kunst diktatuuri vastu”.

Fotonäituse „Küüditatuna Siberis“ avamine, juuni 2008

Riigikogu metsa istutamas, mai 2007

Metsaistutamised

11. mai 2007 – Riigikogu metsaistutamispäev Aegviidu metskonnas, kasvama pandi noored kuused ja kased. Viiendat aastat järjest toimival üritusel osalesid Riigikogu liikmed eesotsas aseesimehe Jüri Ratasega ja üle paarikümne Riigikogu Kantslei ametniku eesotsas direktori Heiki Sibulaga.

9. mai 2008 – Riigikogu metsaistutamispäev Aegviidu metskonnas, mis langes kokku Euroopa päevaga. Neli aastat tagasi pandi Eestimaal mulda miljon puud, et tähistada ühinemist Euroopa Liiduga.

Muud Riigikogu ja Riigikogu Kantsleiga seotud üritused

4. juuni 2007 – Riigikogu esimees Ene Ergma osales Eesti lipu päeva lipuheiskamise tseremoonial Pika Hermannini torni juures.

23. juuni 2007 – Riigikogu esimees Ene Ergma ja aseesimees Jüri Ratas osalesid võidupüha üritustel Raplas, aseesimees Kristiina Ojuland Tamsalus.

1. aug. 2007 – Riigikogu aseesimees Kristiina Ojuland võttis Toompeal vastu Eesti Kaitseliidu kodutütred.

20. aug. 2007 – 20. Augusti Klubi pidas Toompeal piduliku aastakoosoleku.

29. okt. 2007 – Toompea lossis ja lossi ees algasid dokumentaalse telelavastuse „Oma Maapäev“ võtted.

Eesti Televisiooni vändatava filmi stsenaaristid on Indrek Hirv ja Hardi Volmer, režissöör Hardi Volmer.

9. nov. 2007 – Riigikogus käisid mardisandid.

25. märts 2008 – Toompea lossis esines Jaapani naiskoor.

4. juuni 2008 – pidulik rahvuslipu heiskamise tseremoonia Toompea lossi Kubernerini aias Eesti lipu päeva puhul, päevakohase kõnega esines Riigikogu esimees Ene Ergma.

23. juuni 2008 – Riigikogu esimees Ene Ergma ja aseesimees Jüri Ratas osalesid võidupüha üritustel Tallinnas.

21.–22. august 2008 – 20. Augusti Klubi konverents „Riikliku iseseisvuse taastamine parlamentaarsel teel aastatel 1990–1992“ Toompea lossi konverentsisaalis.

